

ŽELEZAR

TEDNIK – GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SŽ ŽELEZARNE JESENICE

JESENICE, DNE 20. NOVEMBRA 1975

ŠTEVILKA: 46. LETO: XVII

Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstodnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl – (Naslov: Uredništvo Železarnja, SŽ – Železarna Jesenice. Številki internih telefonov: urednik 483, administracija 484. Tisk: GP Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72

PROIZVODNJA SLOVENSКИH ŽELEZARN V OKTOBRU NAD NAČRTOVANO

Dosežene proizvodne rezultate v oktobru smo ne samo želeli, temveč tudi pričakovali. Proizvodnja surovega jekla je bila za 3.133 ton ali pet odstotkov večja od načrtovane. Blagovna proizvodnja je bila v železarnah celo za 4.352 ton ali osem odstotkov nad planirano kar pa je še posebej razveseljivo, so tudi predelovalci dosegli mesečno načrtovano količino.

Pri proizvodnji surovega železa mesečni načrt ni izvršen. V železarni Store je trajalo načrtovano popravilo mehanskega dela elektrodrežarske peči 148 ur. Linearni plan je izvršen z 82 odstotki in razumljivo tudi 102 odstotka izvršitev plana v plavžih železarni Jesenice ni mogla v celoti pokriti zaostanka, tako da znaša skupna izvršitev 97 odstotkov. Lani je bila v oktobru proizvedena količina surovega železa kar za 1.752 ton večje kot letos. Da bi dosegli letni proizvodni načrt, bi morali v preostalih dveh mesecih proizvesti poprečno po 19.481 ton. V idealnih pogojih obratovanja bi bilo tudi to mogoče. Zbirno ga izvršujemo 97-odstotno.

Precej boljše stanje je pri proizvodnji jekla. Z doseženo oktobrsko proizvodnjo se je precej popravilo stanje in sedaj bi morali izdelati vsak mesec še po 68.883 ton, da bi dosegli letni načrt. Za izpolnitev akcijskega programa 800.000 ton jekla pa bi morali proizvesti vsak mesec po 70.883 ton ali okroglo po 71.000 ton. Lani smo v decembru dosegli celo 73.100 ton in še vedno z optimizmom lahko pričakujemo, da bomo letos izpolnili količino, katero smo načrtovali za 1975. leto v srednjeročnem načrtu že leta 1970.

Lani je znašala proizvodnja jekla v oktobru 1.085 ton manj kot letos, potem se je stopnjevala do konca leta. Približno enak trend je trajal šest mesecev letos. Letos bi bila

v oktobru proizvodnja lahko še večja, če ne bi imeli v SM jeklarni železarni Jesenice nepredvidenega rušenja oboka na eni peči in s tem motnje pri izvrševanju programa popravil tudi pri drugih pečeh. Mesečni načrt proizvodnje jekla so zato izvršili z 99 odstotki, od tega SM jekla le 95 odstotkov. Zaostanek so pokrili z odlično proizvodnjo na električnih

(Nadaljevanje na 2. strani)

KAKO BOMO URESNIČEVALI SAMOUPRAVNE PRAVICE V NOVIH TOZD

Neodtujljiva ustavna pravica vsakega delavca je pravica do samoupravljanja, ki jo uresničuje enakopravno in v vzajemni odgovornosti z drugimi delavci v temeljni organizaciji združenega dela. Ob tej ustavni zahtevi pa je naš cilj: samoupravljanje čim bolj približati neposrednemu proizvajalcu. Kaj to pomeni? Predvsem ugotovljati in deliti dohodek tam, kjer ga ustvarjamo in odločati o vsem tistem, kar je najtesneje povezano z delavčevim ekonomskim in družbenim položajem sploh. Razumljivo je, da bomo ta naš cilj lažje dosegli v manjših temeljnih organizacijah, ker bodo tudi odločitve o bolj poznanih stvareh kvalitetnejše.

SAMOUPRAVNE DELOVNE SKUPINE V NOVIH TEMELJNIH ORGANIZACIJAH

Vsi se najbrž strinjamo, da moramo naše samoupravne delovne skupine še naprej razvijati, kajti

tudi v novih pogojih bodo še vedno ostale osnovna oblika sestajanja zborov delavcev in njihovega osebnega izjavljanja. Vendar pa bodo postale še pomembnejši člen v delegatskem sistemu, kot so bile doslej, ker bodo iz svoje srede volile delegate za delavski svet temeljne organizacije – v večjih temeljnih organizacijah, kjer bo več samoupravnih delovnih skupin, bo vsaka volila po enega delegata, v manjših pa bodo lahko iz vsake samoupravne delovne skupine volili več delegatov.

Povezava med delavskimi sveti – ki bodo seveda še naprej organi upravljanja temeljnih organizacij – in samoupravnimi delovnimi skupinami bo tako tudi sistematična in ne samo slučajna. Delegati bodo namreč dolžni v delavskem svetu zastopati stališče svoje samoupravne delovne skupine, hkrati pa jo seznanjati z delom delavskega sveta.

Reorganizacija sedanjih temeljnih organizacij pa je najbrž tudi ravno pravi trenutek, da temeljito pregledamo, če velikost sedanjih samoupravnih delovnih skupin ustreza, ker so vodje posameznih skupin že opozarjali, da je delo z veliko skupino (50 delavcev ali še več) težko in ne daje takih rezultatov kot v manjših samoupravnih delovnih skupinah. Prav tako bi kazalo delovne

(Nadaljevanje na 2. str.)

VPLIV SPREMENB PRODAJNIH IN NABAVNIH CEN NA OBRAČUN PRODAJE MED TOZD

V prvem članku iz tematike o novih ekonomskih odnosih med TOZD smo obravnavali možnosti izbire cen za obračun interne prodaje med TOZD. Izmed različnih možnosti, kot so tržna prodajna cena, lastna cena brez in z določenim ostanom dohodka in samoupravno dogovorjena cena, smo za naše razmerje predlagali uporabo samoupravno dogovorjenih cen, ki smiselno upoštevajo tako tržno kot lastno ceno ter pripadajoči ostanek dohodka in vodijo k približno enakemu ostanom dohodka na vložena sredstva in delo.

Z določitvijo samoupravno dogovorjenih cen, se bo v danem trenutku zagotovila vsem TOZD ustreza

udeležba na ostanom dohodka, s predpostavko, da bodo dosegle postavljene naloge (količinski in strukturni plan proizvodnje in prodaje, višina stroškov, izpleti, itd.). Ker je Železarna vključena v širši krog gospodarskega dogajanja, je poslova

(Nadaljevanje na 6. strani)

USPEL REFERENDUM V KOVINOSERVISU

Priprave na referendum za pripojitev OZD Kovinoservis k železarni Jesenice so v Kovinoservisu tekale več kot mesec dni. O predlagani pripojitvi k železarni Jesenice so razpravljali na zborih delavcev v torek, 18. novembra, pa so izvedli referendum in glasovali o pripojitvi njihove delovne organizacije k železarni Jesenice.

V volilnem imeniku je bilo vpisanih 84 članov kolektiva, do 8. ure jutraj pa je glasovalo že 91 odstotkov vpisanih volivcev.

Po končanem glasovanju je komisija ugotovila, da je glasovalo 96 % vpisanih članov kolektiva, od tega za priključitev k železarni Jesenice 85 %, proti je bilo 10 % volivcev, pet odstotkov glasovnic pa je bilo neveljavnih.

ZAGOVOR DOKTORSKE DISERTACIJE V ŽELEZARNI

Edvard Konrad je v petek, 14. 11. 1975 uspešno javno obrnil svojo doktorsko disertacijo: Ocenjevanje ogroženosti dela in stališča do varnosti. Znanost mora izhajati iz dela in za delo.

Pogosto se srečujemo s pojavom, da praktiki z nezaupanjem ali celo s prezirom gledajo na teoretike, vendar pa morajo slej ko prej pošteno priznati modrost znamenite izjave K. Lewina, po kateri ni nič boljšega za prakso kot dobra teorija. Menimo, da bi misel lahko tudi mirno obrnili in rekli, da ni nič boljšega za teorijo kot dobra praksa.

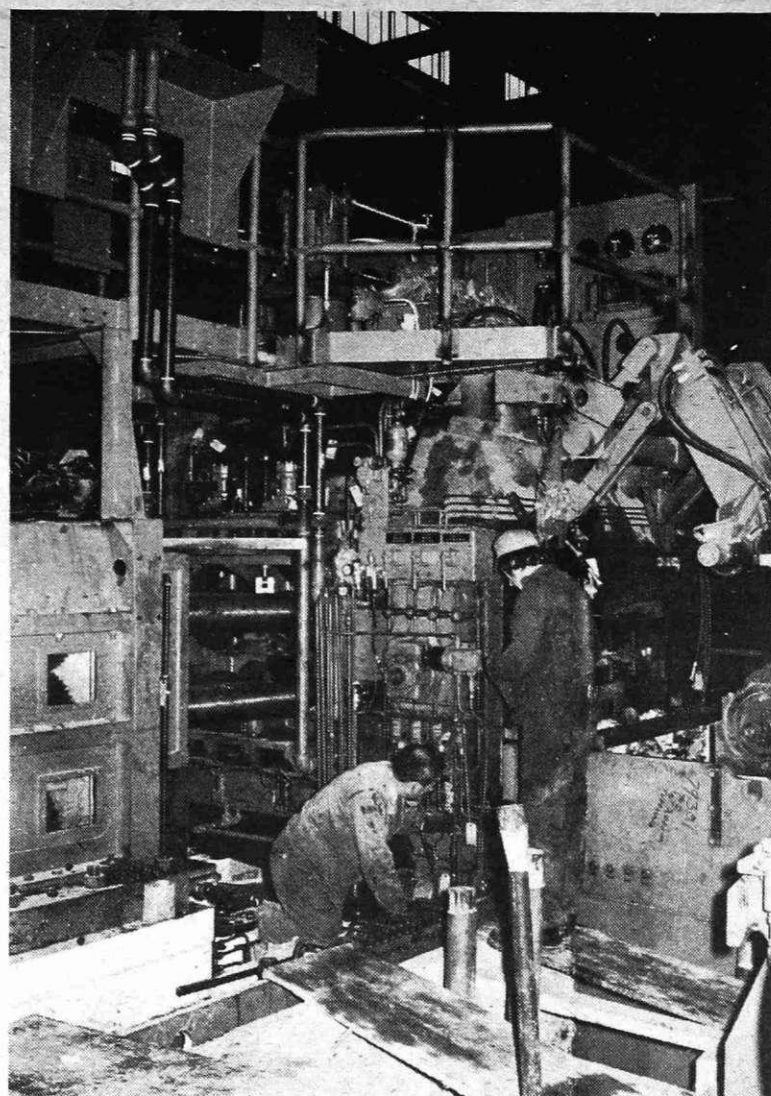
Taka razmišljanja in spoznanja so bila osnova za sklenitev pogodbe o sodelovanju, ki sta jo leta 1972 podpisala železarna Jesenice in katedra za industrijsko psihologijo. Pogodba ne vsebuje nikakršnih finančnih obveznosti in pogojev, temveč le obojestransko pripravljenost po sodelo-

vanju, ki naj uresničuje načelo o enovitosti in dialektični povezanosti med teorijo in prakso.

Rezultati pogodbe so bili kmalu vidni: v Železarni se je zvrstilo več študentov, absolventov in že zaposlenih strokovnjakov, uspešno je bilo opravljenih pet diplomskih nalog, ki so obravnavale probleme varstva pri delu, medsebojnega ocenjevanja delovne uspešnosti, vrednosti intervjuja ob zaposlitvi, fluktuacije delavcev, izbora testov za kadrovanje v novo hladno valjarno in nekatera druga dela.

Med največje dosežke pa lahko prav gotovo štejemo magistrsko na-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Montaža sendzimir ogrodja v novi hladni valjarni

Z GRADBIŠČA HLADNE VALJARNE

V preteklem tednu je bila tretja seja poslovnega odbora nove hladne valjarne, ki jo je sklical predsednik, glavni direktor Železarni Peter Kunc. Navzoča sta bila oba člana tujih partnerjev ter trije člani s strani železarni Jesenice in drugi odgovorni za projekt.

Na dnevnem redu je bilo poročilo o stanju projekta in sprememba vrednosti projekta. Tako je bilo ugotovljeno, da izgradnja projekta teče zadovoljivo z nekaterimi kasnitvami, ki pa trenutno še ne vplivajo na večje podaljšanje izgradnje. Pomemben sklep poslovnega odbora na tej seji je bil, da je potrebno izdelati bolj detajliran plan proizvodnje in prodaje posameznih kvalitet hladno valjane pločevine. Odbor je potrdil tudi povečanje vrednosti investicije, ki je nastala zaradi podražitev, večjega obsega del in nekaterih dodatnih del. Skladno s tem je bil odbor predložen tudi način financiranja prekoračitev. Med drugim so na tej seji obravnavali tudi devetmesečno poročilo Železarni in je bilo ugodno sprejeto.

Tudi ogled gradbišča, ki je sledil seji, je zadovoljil člane poslovnega odbora.

Na gradbišču dela normalno potekajo. Poleg montaže strojnih naprav, so pričeli tudi z montažo elektro naprav.

Na Sendzimir ogrodju je težka strojna montaža na glavnih napravah, razen v emulzijski kleti, skoraj zaključena. Montirajo še pomožne naprave. Z glavnimi deli so pričeli na instalaciji naprav. Obseg teh del je zelo velik in bo zahteval izredno veliko naporov za dobro in pravočasno izvršitev. V delu je tudi zgradba strojnice Sendzimirja, v tem tednu pa bodo pričeli z montažo glavnih pogonskih motorjev in elektro naprav.

V enakih fazah potekajo dela tudi na dresiranem ogrodju in previjalni liniji. Posebno na zadnji se bo zelo kmalu pričelo tudi povezovanje naprav s kablji.

Za ostale naprave izdelujejo temelje, razen za trojne škarje, kjer se gradbena dela še niso pričela, zaradi še nedokončanih projektov.

Na žarilno-lužilni liniji za mehka jekla, ki je najbolj kritična, so pričeli z montažo podporne konstrukcije za žarilne peči. Tudi same peči so že delno obzidane in v glavnem pripravljene za montažo.

Dela na ostalih objektih napredujejo po programu. Delne težave pri zunanjih objektih nastajajo zaradi slabega vremena, ker gradbena dela, pleskanje in montaža, ne morejo napredovati v zamišljenem obsegu.

Na gradbišču sta prispela na novo dva tuja strokovnjaka in sicer od firme Plibrico za obzidave peči in firme Electric Furnace, v sklopu Production Machinery, strokovnjak za montažo in instalacije peči.

SKLIC VSEH TREH ZBOROV OBČINSKE SKUPŠČINE

Za četrtek, 27. novembra, sklicujejo predsedniki Boris Bregant, Franc Žerjav in Teodor Kreuzer trinajsto oziroma štirinajsto sejo zbora združenega dela, zbora krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora občinske skupščine. Na ločenih sejah zborov predlagajo poleg potrjevanja zapisnika, poročila o izvrševanju sklepov zadnjih sej in delegatskih vprašanj, v obravnavo in potrjevanje naslednja vprašanja:

Osnutek resolucije o družbeno-ekonomski politiki in razvoju SR Slovenije ter neposrednih nalogah v letu 1976. Gradivo za to točko dnevnega reda je bilo objavljeno v 23. in 25. številki Poročevalca skupščine SR Slovenije in SFR Jugoslavije za delegacije in delegate in v prilogi Dela dne 12. novembra 1975.

Osnutek resolucije o skupni politiki ekonomskega in socialnega razvoja SFR Jugoslavije v letu 1976, ki je bil objavljen v istem gradivu kakor gornja resolucija.

Predlog poročila o delu delegacije za zbor republik in pokrajin in o delu delegatov zveznega zbor-

(Nadaljevanje na 2. strani)

PROIZVODNJA SLOVENSKE ŽELEZARNE V OKTOBRU NAD NAČRTOVANO

(Nadaljevanje s 1. str.)

pečeh, kjer so mesečni načrt izvršili s 107 odstotki. V železarni Štore so dosegli svojo rekordno proizvodnjo, ki znaša 8.553 ton in so mesečni načrt presegli za 25 odstotkov. Skupno so vse tri železarne izpolnile mesečni linearni načrt proizvodnje surovega jekla s 105 odstotki.

Dosežena blagovna proizvodnja je v železarnah zopet preko 60.000 ton in potrebujemo za doseg letnega načrta samo še dvakrat po 48.251 ton. Tako lahko brez skrbi pričakujemo, da bo letni načrt blagovne proizvodnje dosežen že kakih deset dni pred koncem leta. Z optimizmom lahko pričakujemo, da bo ob koncu leta dosežena proizvodnja okoli 21.000 ton večja od načrtovane ali za približno 60.000 ton, odnosno za več kot za celotno leto proizvodnjo večja, kot je bila leta 1974. Dosežena proizvodnja surovega jekla v mesecu oktobru in dobro stanje oskrbe z vložkom tam, kjer lastna proizvodnja jekla ne krije potreb, so dobra osnova za doseg pričakovanih proizvodnih rezultatov tudi v novembru in decembru.

Vse tri železarne presegajo mesečne načrte blagovne proizvodnje in vse tri železarne tudi v zbirnem načrtu dosegajo odnosno presegajo načrtovano količino. Medtem ko železarna Jesenice in Ravne izvršujeta to stoo odstotno, železarna Štore presegata kumulativni načrt za 13 odstotkov, ki je realiziran skupno za vse tri železarne s 103 odstotki.

Pri predelovalcih so izpolnili mesečni načrt proizvodnje: Plamen Kropa 108 odstotkov, Tovil Ljubljana 115 odstotkov, Veriga Lesce 98 odstotkov in Žična Celje 93 odstotkov. Skupno je mesečna količina dosežena in znaša izvršitev sto odstotkov. Pri izvrševanju zbirnega načrta dosegajo 98 odstotkov, letošnja proizvodnja v desetih mesecih je pa za 12 odstotkov večja, kot je bila v enakem obdobju lani. Za doseg letnega načrta proizvodnje manjka predelovalcem žice še 6.913 ton ali vsak mesec povprečno 2.457 ton. Takih mesečnih dosežkov še niso dosegli in je zato verjetnost, da dosežejo letni načrt minimalna.

Z izvozom ne gre tako, kot bi želeli. Vzroki so isti, kot sem jih navedel v septembrski informaciji in so vezani s stanjem na svetovnem tržišču. Predelovalci izvršujejo zbirni načrt izvoza in so mesečni načrt realizirali po količini s 121 odstotki, po vrednosti pa s 132 odstotki. Med železarnami je načrtovano količino izvršila le železarna Jesenica, ki je mesečni plan presegla za 15 odstotkov ob doseženi vrednosti 95 odstotkov.

Eksterno realizacijo ugodno dosegajo vse delovne organizacije tako mesečno kot tudi zbirno. Tudi Žična, ki je doslej zaostajala, je prišla preko sto odstotkov. Mesečni načrt je za SOZD Slovenske železarne dosežen s 116 odstotki, zbirni načrt pa presegamo za osem odstotkov. Tudi pri tej postavki ni strahu, da z gospodarskim načrtom predvidenih vrednosti za leto 1975 ne bi dosegli. Samo dva proizvodna meseca v letošnjem letu sta še pred nami.

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

ZAGOVOR DOKTORSKE DISERTACIJE V ŽELEZARNI

(Nadaljevanje s 1. str.)

logo Edvarda Konrada in njegovo doktorsko disertacijo z naslovom: OCENJEVANJE OGROŽENOSTI DELA IN STALIŠČA DO VARNOSTI.

V petek, 14. novembra, je svojo doktorsko tezo javno zagovarjal v železarni Jesenice, in sicer pred komisijo v sestavi: red. prof. dr. Boris Petz, red. prof. dr. Levin Šebek in doc. dr. Bogomir Peršič ter castna člana, glavni direktor železarnice Jesenice mag. dipl. inž. Peter Kunc in dekan filozofske fakultete prof. dr. Vasilij Melik.

Uspešni javni obrambi je poleg predstavnikov kadrovskega sektorja in drugih prisostvovalo tudi več delovodij in obratovodij, ki so z zanimanjem spremljali sicer znanstveno dokaj zahtevno podajanje vedno pereče problematike nesreč in varstva pri delu. (O vsebini disertacije bomo pisali kdaj drugič.)

Dogodek je nov (menda med prvimi pri nas) prispevek k zbliznavanju med teorijo in prakso ter obenem otipljivo uresničevanje načela, da

Manjkajoče količine za izvršitev letnega načrta proizvodnje jekla in blagovne proizvodnje so realno dosegljivi, odnosno pri blagovni proizvodnji bi morali doseči 21.000 ton več, kot je predvideno v gospodarskem načrtu. Če v novembru samo ponovimo dosežene rezultate v oktobru in dodamo še lanski december, bi

bila vsa predvidevanja in želje izpolnjene. Oktobrski dosežki so precej nad poprečnimi, če že ne kar prav dobri in smo lahko optimisti. Nedvomno je želja vseh nas, da bi dosegli postavljeni cilj 800.000 ton jekla. Pričakujemo, da bodo jeklarji to našo skupno željo tudi izpolnili.

Milan Marolt

KAKO BOMO URESNIČEVALI SAMOUPRAVNE PRAVICE V NOVIH TOZD

(Nadaljevanje s 1. str.)

skupine tako zaokrožiti, da bi se po-krivale s stroškovnimi mesti, na katerih bi delavci lahko zasledovali svoje delovne rezultate. Zdaj namreč v vseh samoupravnih delovnih skupinah ta problem ni enotno rešen.

Prav je, če samoupravne delovne skupine še naprej vodijo delovodje (tako stališče podpirajo tudi družbenopolitične organizacije Železarne), ki morajo biti odgovorni za obveščanje delovne skupine, oblikovanje stališč v njej in posredovanje sprejetih odločitev na center za proučevanje samoupravljanja in informiranje. Kjer pa bo prišlo do delitve sedanjih velikih samoupravnih delovnih skupin na manjše, bo verjetno najbolje, če delavci svoje vodje izvolijo, ker sicer ni možno najti enotnega organizacijskega nivoja, ki bi bil najbližji delovodjem.

Ne smemo pozabiti, da smo se pred nedavnim odločili, da bo imela samoupravna delovna skupina pomembno funkcijo tudi pri napredovanju na delovnem mestu, saj bo volila svoje delegate, ki bodo poleg vodij ocenjevali delovno uspešnost delavcev v njej.

SAMOUPRAVNI ORGANI V TEMELJNI ORGANIZACIJI

Zdaj pa pogledajmo, kako bodo delavci poleg samoupravne delovne skupine še lahko uresničevali svoje samoupravne pravice.

Delavski svet, v katerega bodo delegati neposredno izvoljeni, smo že omenili. Ker bodo temeljne organizacije bistveno manjše od sedanjih, bo tudi področje njihovega delovanja manj obširno, zato predvidevamo, da bo lahko en sam kolektivni izvršilni organ (odbor za gospodarstvo) pripravljati gradivo za delavski svet, izvrševal njegove sklepe pa tudi odločal v okviru že sprejetih planov in programov.

Odbor za družbeno samozaščito in splošni ljudski odpor pa bi moral pokrivati področje, ki mu posvečamo vedno večjo pozornost: skrb vsakega posameznega delavca za družbeno lastnino, proizvajalnih sredstev in priprava v mirnem času za morebitne potrebe v vojni.

Neposredno mora biti v vsaki temeljni organizaciji izvoljen še **odbor samoupravne delavske kontrole**, prek katerega delavci nadzorujejo delo samoupravnih organov, izvrševanje njihovih sklepov, pa tudi delovanje skupnih služb.

Seveda bo še vedno potreben **odbor za kadre in medsebojna razmerja**, ki skrbi za zaposlovanje delavcev, planira potrebe po kadrih in odobrava izredne odsotnosti z dela nad 30 dni.

Edvard Konrad, ki je javno branil svojo doktorsko disertacijo v naši železarni

Ti predlogi nikakor ne pomenijo, da posamezne temeljne organizacije ne bi mogle oblikovati še drugih samoupravnih organov, ki bi jih zaradi svoje specifičnosti potrebovale za nemoteno delovanje. Povezanost na ravni Železarne (torej delovne organizacije kot celote) pa kljub vsemu narekuje težnjo k čim večjemu poenotenju, kar bi pomenilo lažje in smotnejše delo v tistih primerih, ko se bodo reševali problemi, skupni vsem temeljnim organizacijam.

SAMOUPRAVNI ORGANI DELOVNE ORGANIZACIJE

Ker bodo vse temeljne organizacije združenega dela še naprej proizvodno in poslovno povezane v Železarno, se morajo samoupravno tudi na tej ravni organizirati tako, da bodo lahko sporazumno reševale tiste probleme in sprejemale tiste odločitve, ki izvirajo iz te povezanosti. V razliko od sedanjega stanja predvidevamo, da novi delavski svet Železarne ne bo sestavljen iz delegatov temeljnih organizacij po paritetnem načelu (vsako temeljno organizacijo zastopa 14-članska delegacija), ampak bo njihovo število odvisno od števila zaposlenih v vsaki temeljni organizaciji (najmanj pa mora delegacija šteti dva člana).

Na ravni vse Železarne bo brez dvoma potrebno zaradi širokega skupnega področja izvoliti nekoliko več kolektivnih izvršilnih organov (odborov in komisij) kot v temeljnih organizacijah, vendar pa bomo morali pri tem izhajati iz predpostavke, da so vse odločitve o neodtujljivih pravicah prenešene v temeljne organizacije.

Vsaka temeljna organizacija bo izvolila tudi svojega delegata v skupni odbor samoupravne delavske kontrole.

Tako smo se na hitro seznanili s predlogi za našo bodočo samoupravno organiziranost, prek katere bomo uresničevali našo neodtujljivo pravico do samoupravljanja. Zato je prav, če bomo temu področju v javni razpravi posvetili posebno pozornost, ker je še kako pomembno, na kakšen način bodo delavci odločali o vseh tistih vprašanjih, ki so pomembna za njihovo delo in življenje.

Pa še nekaj ob tem ne smemo pozabiti. Ali smo se dovolj odgovorno vprašali, komu smo ob izvolitvi v samoupravne organe in delegacije zapu-ali to dolžnost? Ena mandatna doba je zdaj za nami in rezultate odločitev zato lahko že vrednotimo. Če smo njihovo delo dobro ocenili, potem nam to potrjuje, da smo izbrali res take delavce, ki so zastopali naše interese in stališča in so z vso odgovornostjo prevzeli zaupane jim naloge.

Prav kmalu se bomo spet znašli v situaciji, ko bo potrebno v novih temeljnih organizacijah voliti naše sodelavce (in to kar precejšnje število) v nove samoupravne organe pa tudi tiste delegate, ki nas bodo zastopali drugje — izven Železarne.

Ze sedaj je treba razmišljati, koga bomo predlagali. Upoštevajmo tudi dejstvo, da se nekateri posamezniki kar prevečkrat pojavljajo v takih vlogah in da za to najbrž ni nobene posebne utemeljitve. Morda se bodo z dobrim delom izkazali tudi sodelavci, ki doslej še nimajo velikih izkušenj na tem področju, pa si jih bodo brez dvoma pridobili. Pomislite tudi na mlajše sodelavce in ženske, ki se končno neke morajo vključiti v družbeno življenje in delo.

Če si bomo te vloge nekoliko porazdelili, bo na vsakega odpadel ravno praviški del. Potem bo veliko manj negotovanja zaradi preobremenjenosti in tudi manj očitkov, češ, v naši socialistični samoupravni skupnosti imamo vsi enake pravice in dolžnosti, pa se nekomu delovnik redko konča po osmih urah, medtem ko drugemu sirena vedno naznani konec tistega, čemur pravimo družbeno delo.

Prihodnjic pa se bomo srečali še s predlogom delegatskih odnosov med Železarno in drugimi skupnostmi.

Albina TUŠAR

SAMOUPRAVNI SPORAZUM O SODELOVANJU IN POSLOVANJU MED ŽELEZARNO IN UNIVERSALOM JESENICE

Delavski sveti TOZD in odbori za gospodarstvo bodo na svojih sejah v novembru in decembru obravnavali predlog samoupravnega sporazuma o sodelovanju in poslovanju med železarno Jesenice in UNIVERSALOM Jesenice.

Samoupravni sporazum je namenjen združevanju dela in sredstev in predvideva:

- medsebojno usmerjanje in povečevanje proizvodnje in blagovnega prometa,
- medsebojni vpliv na razvojno politiko,
- medsebojno ugotavljanje prodajne cene na malo in veliko, izhajajoč iz tega, da se skupno ustvarjeni dohodek obračunava izključno na podlagi tako ugotovljene prodajne cene,
- skupno prevzemanje rizika,
- skrb za usklajeno razširjanje materialne osnove in za večjo produktivnost dela v proizvodnji in prometu ter za racionalno posredovanje blaga od dobavitelja do uporabnika in
- udeležbo pri dohodku doseženim z medsebojnim sodelovanjem v sorazmerju s tem, kolikor sta k njemu prispevali.

Splošni cilj sodelovanja je doseči nove družbene in gospodarske odnose med proizvodnjo in trgovino v enotnem procesu družbene reprodukcije. Posebni cilji pa temeljijo na sedanjem dolgoletnem sodelovanju, zlasti pa težijo doseči:

- večjo poslovno učinkovitost z usklajenim delovanjem,
- optimalni razvoj in izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti in zmogljivosti blagovnega prometa,
- zniževanje stroškov blagovnega prometa in stroškov proizvodnje,
- rentabilnejše poslovanje in povečanje donosnosti.

Predlog samoupravnega sporazuma določa medsebojne odnose, ki se odražajo z dolgoročnimi in tekočimi plani proizvodnje, prometa blaga, investicijskih vlaganj in drugih elementov, ki jih bosta obe podpisnici pripravili in nato usklajali. Medsebojni odnosi pa se odražajo tudi v združevanju sredstev tako v proizvodnji kot v prometu blaga in podpisnici na ta način skupaj ustvarjata dohodek po merilih, ki jih samoupravni sporazum točno določa. Razmerje med Železarno in UNIVERSALOM je glede na vloženo delo in sredstva 4:1. Sporazum tudi določa lestvico, po kateri se potem deli ostanek dohodka in postopek, kako se to izračuna. Medsebojni odnosi se odražajo tudi v dogovarjanju o dobavi blaga, kar se sklepa z letnimi pogodbami. Za riziko pa podpisnici odgovarjata sorazmerno z vloženi sredstvi.

Predlog sporazuma predvideva organ upravljanja, ki je poslovni odbor in ga sestavljajo po trije delegati iz vsake delovne organizacije. Mandat delegatov traja štiri leta. Poslovni odbor izmed sebe izvoli predsednika, ki bo še skliceval po potrebi obvezno pa enkrat v četrtletju. Poslovni odbor je pristojen predlagati srednjeročne in tekoče plane, ugotavljati, kako se izpolnjujejo planske obveznosti, predlagati ukrepe za izvajanje poslovne politike, ugotavljati višino ustvarjenih skupnih sredstev in deležev, predlagati razvojne programe in naložbe skupnih sredstev in druge ukrepe v zvezi z izvajanjem sporazuma. Spore, ki bi morebiti nastali, bo reševala arbitražna, ki jo izbere poslovni odbor in jo sestavljata po en član vsake podpisnice in predsednik, ki ga podpisnici sporazumno določita.

Samoupravni sporazum o sodelovanju in poslovanju med železarno Jesenice in UNIVERSALOM Jesenice bo sklenjen, ko ga bodo sprejele vse temeljne organizacije združenega dela, veljal pa bo z dnem, ko ga bodo podpisali predsedniki delavskih svetov vseh TOZD. Sporazum se sklepa za nedoločen čas, lahko pa ga vsaka podpisnica tudi odpove, vendar to le do 30. septembra tekočega leta za naslednje leto.

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje

SKLIC VSEH TREH ZBOROV OBČINSKE SKUPŠČINE

(Nadaljevanje s 1. str.)

ra skupščine SFR Jugoslavije bo na seji podal delegat zveznega zbora Jože Kapač.

Osnutek srednjeročnega programa rekonstrukcij in gradenj republiške cestne mreže za obdobje 1976—1980, ki je bil objavljen v prilogi Dela dne 13. novembra 1975.

Predlog odloka o ustanovitvi, sestavi in nalogah koordinacijskega odbora za družbeno samozaščito v občini Jesenice. Predlog odloka je priložen gradivu, ki so ga prejeli delegacije oziroma delegati. Le-ta opredeljuje, kdo sestavlja predlagani petnajstčlanski koordinacijski odbor, kakšne naloge opravlja in komu je odgovoren. Koordinacijski odbor za vprašanja družbene samozaščite se ustanavlja v skladu z določili 145. člena statuta občine Jesenice. Naloga odbora je, da po družbenem dogovoru o družbeni samozaščiti, ki je v pripravi, v skladu z razvojem socialističnih samoupravnih družbenih odnosov utrjuje aktivno vlogo vseh družbenih dejavnikov in razvija njihovo odgovornost za zaščito ustavne ureditve, samoupravnih in drugih pravic delovnih ljudi, svobode človeka in občana ter družbenega in osebnega premoženja. Koordinacijski odbor bodo sestavljali delegati — predstavniki družbenopolitičnih organizacij, občinske skupščine, temeljnih in drugih organizacij združenega dela ter krajevnih in interesnih skupnosti.

Predlog o spremembi naziva osnovne šole Mojstrana. Spremembo naziva je sprejela delovna skupnost osnovne šole Mojstrana na predlog vseh družbenopolitičnih organizacij v krajevni skupnosti Mojstrana. Na osnovi tega naj bi šola

dobila novo ime, in sicer: TOZD osnovna šola »16. decembra« Mojstrana. Na večer tega dne se je namreč zbralo na Dovjem in v Mojstrani preko 130 mož in fantov z namenom, da izvedejo več vojaških akcij in odidejo v partizane. Ta dan pomeni za Dovje in Mojstrano pomemben mejnik v njihovi zgodovini, kakor tudi nasploh v zgodovini narodnoosvobodilnega boja slovenskega in jugoslovanskih narodov.

Ker se bodo v zvezi s spremembo naziva šole spremenili predpisi, ki se nanašajo na šolo, morajo vsi trije zbori to spremembo potrditi oziroma sprejeti novo odločbo, ki upošteva to spremembo.

Zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti pa bosta poleg tega obravnavala in potrjevala:

Predlog odloka o potrditvi spremembe namembnosti zemljišča na območju sprejetega zazidalnega načrta na Koroški Beli. Na zahtevo krajevnih skupnosti Javornik — Koroška Bela in skupnosti otroškega varstva Jesenice se zboroma predlaga v obravnavo in potrditev sprememba namembnosti zemljišča na območju sprejetega zazidalnega načrta na Koroški Beli, ki opredeljuje rezervat za potrebe šolstva in gradnjo nove vzgojno varstvene ustanove.

Železarski globus

MEHIKA

V mestu San Luis Potosi bodo zgradili novo železarno za proizvodnjo nerjavne pločevine. Imela bo letno proizvodno zmogljivost 40.000 ton hladno valjane pločevine in bodo z njo krili domače potrebe. Investicijski stroški so predvideni v višini 83,6 milj. dolarjev.

NADALJNI KONKRETNI KORAK

Pretekli četrtek, 13. novembra so skupščina SR Slovenije, republiška konferenca SZDL in skupnost slovenskih občin organizirale posvetovanje o aktualnih vprašanjih obveščanja v delegatskem sistemu s posebnim poudarkom na oblikovanju informacijsko-dokumentacijskih centrov v temeljnih organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih in občinskih skupščinah. Posveta se je iz jeseniške občine udeležila štirilanska delegacija, ki so jo sestavljali Joža Varl, iz občinske konference SZDL, Jože Resman iz občinske skupščine in Albina Tušar ter Milan Polak iz centra za proučevanje samoupravljanja in informiranje Železarn.

O informiranju v delegatskem sistemu je bilo letos več republiških posvetovanj, na katerih je bilo to vprašanje izčrpno osvetljeno in iz katerih so izšli pomembni materiali, ki bodo pospešili nadaljnje izgrajevanje sistema samoupravnega informiranja. Zadnje posvetovanje pa je bilo namenjeno temu, da se na tem področju naredi nadaljnji konkretni korak pri uresničevanju sprejetih dogovorov in stališč. Ker bodo informativno dokumentacijski centri ali službe (INDOK) le eden od elementov sistema informiranja, zaradi celovitosti informacije o teh vprašanjih, za uvod navajamo nekaj najpomembnejših ugotovitev iz posvetovanja v Postojni, marca letos, iz katerega tudi izhajajo četrtkovi razgovori in stališča ter sklepi.

DOSEDANJI USPEHI IN POMANJKLJIVOSTI

Kljub temu, da je minilo komaj leto od sprejema nove ustave, so doseženi nesporni uspehi pri uresničevanju novih odnosov na področju medsebojnega samoupravnega obveščanja. Vedno bolj se uveljavlja novo pojmovanje in nove vrednote v procesu družbenega odločanja, da morajo biti družbene odločitve na vseh ravneh resnično najširši dogovor vseh delovnih ljudi in občanov. Ocena dosedanjega prizadevanja kaže, da vsi subjekti v delegatskem sistemu iščejo nova pota, oblike in načine pri informiranju delovnih ljudi in občanov ter delegatov, sredstva javnega obveščanja namenjajo vedno več prostora, časa in ustvarjalnih moči informacijam, ki so pomembne za sprejemanje družbenih odločitev. Vsi subjekti v procesu samoupravnega dogovarjanja in odločanja ter samoupravnega informiranja vlagajo velike napore za izboljšanje medsebojnega obveščanja v okviru splošnih prizadevanj za uresničitev delegatskih odnosov.

Ob prizadevanjih za čim boljše informiranje v delegatskem sistemu pa se pojavlja še vrsta pomanjkljivosti, težav in odporov. Med te sodijo: — slaba povezanost delegacij s volilno bazo, z delovnimi ljudmi in občani; — največje breme informiranja delovnih ljudi in občanov leži na delegacijah, ki seveda tega ne morejo (pomanjkanje informacijsko-dokumentacijskih centrov oz. služb in drugih oblik informiranja); — prešibka samoupravna organiziranost temeljnih samoupravnih skupnosti (TOZD, KS), ponekod pa tudi močne nesamoupravne težnje predstavljajo oviro tudi za razmah odnosov na tem področju; — neustrezni roki in hitri postopki, prenatrpanost skupščine, poplava nestreznega, preobširnega, nerazumljivega in neveljavitega gradiva, ovirajo uresničevanje delegatskih odnosov; — skupščinski postopki, pa tudi delo strokovnih in upravnih organov še ni prilagojeno novim odnosom; — sredstva javnega obveščanja se v skupščinski aktivnosti vključujejo predvsem v poznih fazah skupščinskih postopkov in so obrnjena predvsem k višjim ravnam usklajevanja stališč, dogovarjanja in odločanja ter premalo k samim izvorom družbenih odločitev.

NADALJNJE IZPOPOLNJEVANJE SISTEMA INFORMIRANJA V DELEGATSKIH ODNOSIH

Med aktualnimi nalogami pri izgradnji sistema informiranja v delegatskih odnosih je na prvem mestu nedvomno ta, da se v skupščinskem sistemu v občini zagotovi, da bodo informacije v procesu odločanja prišle do vseh delovnih ljudi in občanov. Zato ni sprejemljivo, da bi le-te sprejemal krog izbrancev, niti ni mogoče, da bi celovito informiranje opravili za vse subjekte informiranja s kompletnimi gradivi, kakor jih prejema delegati. Poleg informiranja, ki ga opravi delegacija v svoji samoupravni skupnosti, bo potrebno bolj izkoristiti sredstva javnega obveščanja kot možno pot za skupščinske informacije.

Pri delegatskem odločanju bo treba premagovati prakso in mnenja, da se predlogi za odločitve in dogovore dajejo v razpravo po delegatski poti šele takrat, ko so le-ti skoraj dokončno izdelani, ne pa v zgodnjih fazah oblikovanja bodočih odločitev. Da bo delo skupščin resnično odraz interesov vseh delovnih ljudi in občanov, delegatski sistem zahteva oblikovanje takega informacijskega sistema, ki bo omogočal zajemanje najširše ustvarjalne pobude delovnih ljudi in občanov ter njihove potrebe in interese. Pomembna faza v medsebojnem obve-

ščanju je tudi izgrajen sistem spremljanja uresničevanja družbenih dogovorov, odločitev in sploh družbenih naporov in akcij. Delovnim ljudem je treba ustvariti možnosti, da vse to lahko preverjajo. Tak sistem pa bo možno izoblikovati s tesno povezavo in uskladjeno obstoječih informacijskih podsistemov ter z oblikovanjem informativno dokumentacijske službe.

S predhodnimi informacijami je potrebno v skupščinskem sistemu zagotoviti možnost pravočasnega vključevanja delovnih ljudi in občanov v proces delegatskega odločanja. Gradiva, informacije morajo biti popolne, jasne in pristopne vsem subjektom v delegatskih odnosih. Vsebovati morajo kritične, analitične ocene, odkrivati morajo vzroke, opredeliti nosilce odgovornosti ter ponuditi obrazložene rešitve. Zagotoviti pa je potrebno tudi jedrnat informacije, ki naj kratko in razumljivo, vendar pa verno, prikazujejo vprašanja in probleme, ki jih zajema izvirno kompletno gradivo. Vse glavne vire informacij v delegatskem sistemu (skupščine, upravne in strokovne službe idr.) je treba usposobiti za te naloge.

Sredstva javnega obveščanja v novem samoupravnem — delegatskem informacijskem sistemu postajajo v nekem smislu sestavni del skupščinskega in delegatskega sistema. V bistvu predstavljajo najširšo javno tribuno delovnih ljudi in občanov v procesu dogovarjanja in odločanja. Zato jim je potrebno zagotoviti tudi ustrezne kadrovske, materialne in druge pogoje ter pospeševati in izpeljati proces njihovega podružbljanja. Pri opravljanju tega dela jim bodo INDOK službe nudile lahko dragoceno pomoč.

V teh prizadevanjih ne poudarjamo in ne razčlenjujemo vloge in nalog družbenopolitičnih organizacij, ki si morajo zgraditi samostojen sistem informiranja, ki bo zagotavljal stalno povezavo z delegati v družbenopolitičnih zbiorih, med družbenopolitičnimi organizacijami in uspešno informiranje v strukturi posameznih organizacij od osnovnih do občinskih, republiških in zveznih vodstev.

Iz vsega tega lahko povzemamo, da informacije v procesu delegatskega odločanja lahko pridejo do vseh subjektov na naslednje načine (izviramo iz dokumenta):

— prva oblika informacij v delegatskem sistemu so celotna, kompletna gradiva in jedrnat informacije, ki prihajajo iz mest odločanja, dogovarjanja in sporazumevanja k delovnim ljudem in občanom ter članom delegacij.

— drugo pot predstavljajo neposredne komunikacije, to so sestanki, zbori in različne druge oblike, ki omogočajo izmenjavo informacij, soočanj mnenj, dogovarjanje in odločanje med vsemi subjekti v delegatskem sistemu.

— tretjo obliko predstavljajo sredstva javnega obveščanja, in sicer od internih glasil, pokrajinskih in komunalnih občil do republiških sredstev javnega obveščanja in drugih.

— specifično pot informiranja pa naj bi predstavljali informacijsko dokumentacijski centri ali službe.

INFORMATIVNO-DOKUMENTACIJSKI CENTRI

Iz vsega doslej povedanega lahko vidimo, da bodo informativno dokumentacijski centri, ki se tačas ustanavljajo, le eden od elementov v sistemu informiranja in da bodo uspešno lahko delovali le v povezavi s celotno aktivnostjo na tem področju, kot pomoč delegacijam in vsem drugim subjektom pri njihovem delu v delegatskem sistemu. Informativno dokumentacijska služba ali centri naj bi bili organizirani profesionalno, to je v začetku vsaj z enim do dvema delavcema, in sicer pri občinskih skupščinah, temeljnih organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih.

INDOK V TOZD OZ. V DELOVNI ORGANIZACIJI ustanavljajo najvišji samoupravni organi in družbenopolitične organizacije. Seveda bodo v manjših TOZD zaradi racionalizacije to delo opravljale obstoječe strokovne službe, druge bodo to povezovali z nalogami strokovne službe za delovanje samoupravnih organov, v večjih TOZD ali delovni organizaciji sestavljeni iz večjega števila TOZD pa na osnovi samoupravnega dogovora tovrstne službe, kot je to primer za našo železarno.

V KRAJEVNI SKUPNOSTI, kjer praktično ni nobenih strokovnih služb, si težko predstavljamo ob poudarku na racionalizaciji INDOK

službo. Možnosti so, da se tovrstne službe ustanovijo za več krajevnih skupnosti skupaj, ali da občinska INDOK služba nudi svoje usluge tudi vsem subjektom v krajevnih skupnostih. V kolikor pa bi posamezna krajevna skupnost ali več krajevnih skupnosti skupaj ustanavljalo INDOK službo, potem je njen ustanovitelj najvišji samoupravni organ v krajevni skupnosti skupaj z družbenopolitičnimi organizacijami.

OBČINSKI INDOK CENTER

ALI SLUŽBO bodo ustanovile občinske skupščine — enakopravno skupaj z vsemi družbenopolitičnimi organizacijami, povezanimi v SZDL.

Za samoupravne interesne skupnosti so predlagani taki centri ali službe zaenkrat le na nivoju republike. Seveda pa bo INDOK center morala ustanoviti tudi republiška skupščina, skupaj z vsemi družbenopolitičnimi organizacijami v okviru SZDL.

INDOK centri bodo morali biti vertikalno in horizontalno med seboj povezani, delati pa bodo morali po enotni metodologiji v vsej Sloveniji. To bo omogočalo strokovno nadzorstvo nad delovanjem INDOK centrov ali služb v delegatskem sistemu in strokovno pomoč zaposlenemu osebju.

Kakšna bo torej vloga informativno-dokumentacijskih centrov ali služb? Odgovore na to vprašanje citiramo iz dokumentov predloženih na posvetu:

— center bo zbiral dokumentacijo o vseh informacijah, ki se pojavljajo v delegatskem sistemu odločanja. Moral bo spremljati in dokumentirati delo vseh subjektov na področju, ki ga center pokriva; dokumentacija bo morala biti organizirana operativno, tako da bo center lahko dal vsak trenutek vse informacije na razpolago vsem zainteresentom, oziroma nosilec procesa družbenega dogovarjanja in odločanja. To je pomemben element, kajti dokumentacije zaradi dokumentacije prav gotovo ne potrebujemo;

— INDOK centri bi dodatno obdelovali informacije, ki jih prejema, iskali dopolnilne podatke in primerjali informacije med seboj;

— centri bi po potrebi in v uslugo nekaterim subjektom v delegatskem sistemu tudi distribuirali določena gradiva, v določenih primerih pa bi bila to lahko njihova stalna dolžnost;

— centri bi nudili strokovne, tehnične, organizacijske in druge usluge delegacijam in vsem drugim subjektom v procesu odločanja in dogovarjanja;

— centri bi izdajali svoje publikacije (občasne ali redne), v katerih bi povzemali najpomembnejše informacije, ki so pomembne za proces odločanja in dogovarjanja;

— centri bi tudi pomagali sredstvom javnega obveščanja pri njihovem delu, s tem da bi jim posredovali informacije, ki bi utegnile biti zanimive za vse delovne ljudi in občane;

— INDOK centri bi pri svojem delu morali biti med seboj tesno povezani v skupen slovenski usklajen sistem INDOK služb.

Vsekakor bo oblikovanje takih centrov pomenilo dodaten strošek za vse nosilce delegatskih odnosov. Vendar pa se moramo zavedati, da je organizacija ustreznega informiranja eden od nujnih stroškov pri uresničevanju delegatskih odnosov.

Iz vsega tega smo lahko spoznali, da INDOK centrov ali služb ne moremo ločevati od celotnega sistema informiranja, pa tudi, da taki centri še ne rešujejo celovitosti sistema samoupravnega informiranja.

ZAKLJUČEK

Če bi primerjali to koncepcijo delovanja INDOK centrov ali služb z vsebinsko in programsko zasnovano centra za proučevanje samoupravljanja in informiranje v naši železarni, potem lahko ugotovimo, da smo v nekaterih pogledih že precej dlje od te zamisli, da pa bomo morali nekatere stvari tudi še dopolniti. Predvsem se to nanaša na prve tri alineje gornjega odstavka, ki govori o nalogah INDOK centrov. V tem pogledu bo potrebno dopolniti deveto poglavje pravilnika o samoupravnem informiranju in komuniciranju v delovni organizaciji SOZD Slovenske železarne ŽELEZARNA JESENICE, ki govori o delu centra. Uresničiti pa bo potrebno tudi prvotni predlog, da so ustanoviteljice centra temeljne organizacije združenega dela delovne organizacije Železarne in družbenopolitične organizacije, katerim je center za svoje delo tudi neposredno odgovoren.

Vsekakor je bilo posvetovanje v Ljubljani zelo koristno, tako za predstavnika naše Železarne, kakor tudi za ostale. V Železarni bomo na osnovi tega lahko dopolnili in razširili dosedanje delo centra, za druge nivoje pa je posvet dal dovolj konkretnih osnov za ustanavljanje informativno-dokumentacijskih centrov in za nadaljnje izgrajevanje sistema samoupravnega informiranja.

OBVESTILA KOLEKTIVU — OBVESTILA

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK — 24. 11.	PEZDIRNIK JOŽE	BEGEŠ STANE
TOREK — 25. 11.	ZIDAR JOŽE	SVETINA JOŽE
SREDA — 26. 11.	LEBAN IVO	RAVNİK JOŽE
ČETRTEK — 27. 11.	BERNIK FRANC	REKAR VINKO
PETEK — 28. 11.	SELJAK VINKO	JELOVCAN JOŽE
SOBOTA — 29. 11.	TORKAR STANE	GMAJNAR JANEZ
NEDELJA — 30. 11.	KOSELJ ANTON	KOVAČ JANEZ

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je: **35**
vezni telefon je: **41**

Na redne delovne dni dela dnevni dežurni **od 14.00 do 18.00 ur**
nočni pa **od 18.00 do 6.00 ur**

Na proste sobote, nedelje in praznike dela: **od 6.00 do 18. ur**
dnevni dežurni **od 18.00 do 6.00 ur**
nočni pa

Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5 v upravni zgradbi TOZD-VET.

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

V dneh od 24. do 28. novembra bodo delale naslednje obratne ambulante:
dopoldan: I. in II. obratna ambulanta
popoldan: IV. obratna ambulanta.

V zobni ambulanti:
dopoldan: II. zobna ambulanta
popoldan: I. zobna ambulanta

Ordinacijski čas dopoldan od 6.30 do 13. ure, popoldan od 13. do 19.30.

ODDELEK ZA OSNOVNA SREDSTVA

OBJAVLJA JAVNO LICITACIJO

za prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

1. Pisalni stroji »Continental«	6 kos
2. Pisalni stroji »Tops«	8 kos
3. Pisalni stroji »EMONA«	3 kos

Licitacija bo 3. decembra v prostorih železarne Jesenice (hivša UOS — I nadstropje, sejna soba št. 43) ob 11. uri za družbenopolitične organizacije in ob 12. uri za ostale udeležence licitacije.

Vsak udeleženec mora pred licitacijo položiti 100,00 din v blagajni železarne Jesenice.

Prometni davek ni vračunan v prodajni ceni in ga kupec plača posebej. Ogled pisalnih strojev je mogoč v prostorih ekonomata — glavna pisarna 3. decembra od 9. do 12. ure.

Licitacijska komisija

Na osnovi sklepa odbora za kadre in medsebojna razmerja DSSS in v skladu s samoupravnim sporazumom o medsebojnih razmerjih in odgovornosti delavcev v DSSS, dajemo naslednjo

OBJAVO

za prosta delovna mesta:

1. 5593 U-5 referent za samoupravno pravo	1 oseba
2. 5578 U-5 novinar-korektor	1 oseba
3. 5597 U-4 urednik informacij za samoupravne organe	1 oseba

POGOJI:

Za zasedbo navedenih delovnih mest se zahteva:

Pod toč. 1 se zahteva pravna fakulteta in najmanj tri leta delovnih izkušenj na področju samoupravnega prava ali višja upravna šola in najmanj pet let delovnih izkušenj na področju samoupravnega prava ali drugih ustreznih delovnih mestih.

Pod toč. 2 se zahteva visoka šola slavistične smeri in najmanj tri leta delovnih izkušenj na področju novinarstva ali pedagoška akademija — slavistika in najmanj pet let delovnih izkušenj na področju novinarstva.

Pod toč. 3 se zahteva višja šola upravne, pravne, ekonomske smeri ali višja šola za organizacijo dela in najmanj tri leta delovnih izkušenj na področju uredništva ali novinarstva.

Poleg navedenih pogojev se za vsa tri delovna mesta zahtevajo še naslednji pogoji:

— družbenopolitična merila, kot so pravilen odnos do socialistične revolucije, bratstva in enotnosti, ustvarjalni odnos do samoupravljanja in delitve po delu;

— moralno etična merila, kot so pravilen odnos do ljudi in sodelavcev, zavzetost za spoštovanje zakonitosti, poštenost, odgovorno gospodarjenje z družbenimi sredstvi, sposobnost povezovanja pravic z dolžnostmi in odgovornostjo.

Prijave z osnovnimi podatki, podatki o strokovnosti in posebnih pogojih na kandidati v roku osmih dni pošljejo na kadroviski sektor ZJ.

KADROVSKI SEKTOR

Na osnovi sklepa odbora za kadre in medsebojna razmerja TOZD VALJAR NE z dne 18. novembra 1975 dajemo naslednjo

OBJAVO

za prosto delovno mesto v valjarni žice Bela TOZD Valjarne

— 8406 U-4 dninski vodja proizvodnje **1 oseba**

Pogoji za zasedbo delovnega mesta:

a) zaključena metalurška fakulteta in eno leto prakse, ali srednje tehnične šola metalurške smeri in šest let prakse v Železarni;

b) ustrezne družbenopolitične in moralno-etične kvalitete, skladno z 19. členom družbenega dogovora o kadrovski politiki v občini Jesenice.

Kandidati naj pošljejo pismene prijave najkasneje deset dni po objavi na kadroviski sektor Železarne z oznako »ZA TOZD VALJARNE«.

SAMOUPRAVNI ORGANI V PRETEKLEM TEDNU

16. SEJA ODBORA SAMOUPRAVNE DELAVSKE KONTROLE ŽELEZARNE

V četrtek, 13. novembra je bila 16. seja odbora samoupravne delavske kontrole Železarne. Na seji so pregledali kako so izpolnjeni sklepi zadnje seje, razpravljali o problematiki proizvodnje in prodaje vrtnih podbojev, službenih potovanjih za prvo polletje 1975, porabljenih sredstvih za reprezentanco v devetih mesecih in zaključkih delavskega sveta in odbora za gospodarstvo o periodičnih poročilih za I. kvartal, I. polletje in za prvih devet mesecev letošnjega leta.

Najprej so pregledali kako so bili realizirani sklepi prejšnje seje, zatem pa razpravljali o problematiki proizvodnje in prodaje vrtnih podbojev, ki sta jo obširno tolmačila Djordje Tautovič in Boris Bregant. Na osnovi gradiva, razprave in pojasnil so določili, da morajo skupne službe proučiti možnost organizacije prodaje vrtnih podbojev na malo prodaji vendar tako, da ne bodo možne razne spekulacije. Raziskati je treba tudi možnost prodaje nekaterih drugih artiklov, ki jih do sedaj na malo prodaji ni bilo mogoče kupiti. Predlog, ki bo izdelan, bo posredovan v razpravo in potrjitev odboru za gospodarstvo in delavskemu svetu železarne.

Več pozornosti je treba posvetiti kvaliteti vložka za vrtno podboje, ker je od tega v največji meri odvisen končni izdelek. Odločiti se moramo za vložek domače proizvodnje ali iz uvoza. Menili so tudi, da je v prodajnem sektorju treba organizirati odsek prodaje vrtnih podbojev po prvotnem predlogu, ker bomo le tako obvladali konkurenco na domačem in tujem tržišču.

Sprejeli so poročilo sekretarja o službenih potovanjih v tujino v

prvem polletju 1975 in se s politiko službenih potovanj strinjali. Pri pregledu službenih potovanj za drugo polletje 1975 bo treba podati še kratko obrazložitev o namenu in uspešnosti opravljenih potovanj v tujino. K pregledu sredstev za reprezentanco, ki ga je podal sekretar Dušan Stare, za obdobje devetih mesecev letošnjega leta, niso imeli pripomb.

V nadaljevanju seje so sprejeli poročilo glavnega direktorja o poslovanju Železarne v devetih mesecih letošnjega leta in o pregledu zaključkov delavskega sveta in odbora za gospodarstvo v zvezi s periodičnimi poslovnimi poročili v letu 1975.

Ugotovili so, da je eden od vzrokov neskladij med sklepi odbora za gospodarstvo in njihovo realizacijo v premajhni povezavi stimulacije za asortiment proizvodnje z osebnim dohodkom, zato je treba v prihodnje polagati več pozornosti asortimentu. Večji poudarek je treba dati tudi rasti produktivnosti, ker bomo le na ta način prispevali k hitrejši stabilizaciji celotnega gospodarstva.

Ob koncu so se dogovorili, da bo naslednja seja odbora v začetku decembra. J.S.

	september	oktober
hladna valjarna	25 %	27 %
žičarna	31 %	32 %
jeklovlek	29 %	31 %
elektrodni obrat	27 %	28 %
profilarna	28 %	28 %
žebeljarna	30 %	28 %

Dosežen odstotek premij po učinku pa je naslednji:

	september	oktober
vodstvo TOZD	34 %	34 %
hladna valjarna	37 %	37 %
žičarna	35 %	36 %
profilarna	32 %	33 %
jeklovlek	32 %	30 %
elektrodni obrat	35 %	32 %
žebeljarna	29 %	33 %

JS

TOZD Vzdrževanje, energija in transport

39. SEJA ODBORA ZA KADRE IN MEDSEBOJNA RAZMERJA

Ob koncu oktobra je predsednik odbora za kadre in medsebojna razmerja TOZD VET sklical 39. redno sejo odbora, na kateri so pregledali izvajanje sklepov zadnje seje, reševali kadrovska vprašanja in sprejeli nekatere sklepe, ki se nanašajo na aktualna kadrovska vprašanja.

Pri pregledu sklepov zadnje seje so ugotovili, da so bili vsi realizirani, razen enega, ki je s tem, da se prizadeji za njim ni strinjal, ker ponudena dela ni sprejel, postal brezpredmeten, eden pa ima dolgoročnejsi značaj reševanja.

Pri obravnavi kadrovskih vprašanj je odbor v strojnih delavnicah izvedel namestitve enega delavca, v elektro vzdrževanju je enega delavca namestil na delovno mesto, dva premeštil, trem delavcem ukinil odbitke od osnovne tarifne postavke, enemu pa odbitke zmanjšal, v obratu strojno vzdrževanje je premeštil dva delavca, tri razporedil in dvema podaljšal začasni odločbi, v obratu RTA je podaljšal dvema delavcema začasni odločbi, enega pa dokončno imenoval na delovno mesto, v vodstvu vzdrževanja je sprejel enega pripravnika s I. stopnjo, v elektrotoplotni energiji je razporedil dva delavca, v plinski in vodni energiji je premeštil enega delavca ter spremenil pripravniški staž za enega delavca, ki je diplomiral na II. stopnji, v obratih transporta je izvedel dve premeštitvi, enemu delavcu je ukinil odbitke od osnovne tarifne postavke, enega delavca pa razporedil na delovno mesto.

Obravnavali so tudi sedem prošenj

za pridobitev lastnosti delavca v TOZD VET, reševali eno prošnjo za premešitev in obravnavali štiri odpovedi lastnosti delavca TOZD VET.

Na seji so odobrili enajstim kandidatom izredno plačan dopust za udeležbo na polletnem političnem seminarju, ki je bil v času od 20. do 25. 10. 1975, enemu pa zaradi službene obveznosti tega niso odobrili.

Odbor je sprejel poročilo o planiranih in koriščenih dopustih za TOZD VET v letu 1975. Ugotovili so, da kumulativno za devet mesecev ni bistvenih odstopanj, so pa precejšnja odstopanja med posameznimi meseci. Odbor je ponovno opozoril, da je za vsak prenos letnega dopusta v naslednje leto treba dati posebno utemeljitev. Personalke naj bi do 1. 12. 1975 izdelale spiske posameznikov glede na neizkoriščen letni dopust, ki ga morajo izkoristiti do konca leta.

Ob koncu je odbor obravnaval predlog odbora za kadre ŽJ, da vsi tisti, ki samovoljno prekinajo lastnost delavca v ŽJ, nimajo možnosti ponovne pridobitve lastnosti najmanj do enega leta po prekinitvi. S tem predlogom je odbor v celoti soglašal.

NZ

32. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

V sredo, 12. novembra je predsednik odbora za gospodarstvo TOZD VET Bogomir Svetina sklical 32. sejo odbora in v obravnavo predlagal pregled realizacije programa investicijskega vzdrževanja in amortizacijskih zamenjav v prvih devetih mesecih 1975 in uvedbo nove proizvodnje s predelavo žlindre.

Pri obravnavi realizacije programa amortizacijskih zamenjav je odbor ugotovil, da je bilo v TOZD VET odobrenih 35.555.698,35 din, neangažiranih pa 13.560.008,75 din sredstev. Ugotovil je tudi nekatere prekoračitve in v zvezi s tem sklenil, da se pokrijejo iz združenih sredstev, ki so bila odobrena za kritje podražitev. V kolikor se izkaže, da je združenih sredstev premalo, pa ETE krije 50 odstotkov prekoračitev na vročevodnem kotlu iz lastnih neangažiranih sredstev AZ.

Pri pregledu realizacije programa investicijskega vzdrževanja so ugotovili, da je bilo v TOZD VET 6.561.000,00 odobrenih sredstev, angažiranih 3.408.919,00 din, neizkoriščenih pa 4.777.781,53 din. Nadalje je odbor ugotovil, da so bila v prvih devetih mesecih IV sredstva premalo angažirana, zato zadošuje direktorja TOZD VET, da z nosilci nalog po sprejetem IV programu zagotovi čimvečjo realizacijo IV projektov do konca letošnjega leta. Iz neangažiranih sredstev IV pa je odobril spremembo v obratu strugarna valjev Javornik, in sicer: konto IV 063-86-62 popravilo avtomatskih vrat v strugarni valjev Bela, se lahko uporabi za popravilo stropa in sten hlastrugarne valjev Javornik. Za kritje manjkajočih sredstev pa se uporabi konto IV 043-89-71 - vzdrževanje cest.

Pri obravnavi predloga za uvedbo nove proizvodnje s predelavo žlindre je odbor sprejel naslednje sklepe:

— odbor za gospodarstvo soglašal, da se v Železarni uvede nova proizvodnja s predelavo žlindre in da se investira v potrebne naprave,

— po proučitvi vseh ekonomsko-tehničnih razlogov soglašal, da se nova proizvodnja predelave žlindre

organizira v TOZD VET ŽJ kot poseben obrat pri transportu,

— soglašal, da potrebna sredstva za investicije združijo vse TOZD ŽJ v višini 36.000.000,00 din. Delež TOZD VET znaša 21,9 odstotka ali 6.789.000,00 din,

— odbor ugotavlja, da je možno rentabilnost investicije računati samo po drugi varianti, zato se mora že vnaprej vse ekonomske izračune (prodajna cena) računati po tej varianti.

NZ

OBČNI ZBOR DIATI

Izredni občni zbor društva iznajditeljev in avtorjev tehničnih izboljšav bo v četrtek, 20. novembra, ob 18. uri v Kazini.

Predvideni dnevni red:

1. Izvolitev zapisnikarja, overovateljev in verifikacijske komisije ter komisije za zaključke,
2. Poročila predsednika, tajnika in blagajnika,
3. Pregled in obrazložitev novih pravil društva,
4. Razprava,
5. Potrditev novih pravil društva,
6. Predlog kandidatov za izpolnitev upravnega in nadzornega odbora,
7. Poročilo verifikacijske komisije in komisije za zaključke,
8. Potrditev zaključkov in delovnega programa društva.

Vabimo vas, da prisostvujete našemu občnemu zboru.

22. SEJA ODBORA ZA DOHODEK IN NAGRAJEVANJE

V petek, 14. novembra je predsednik odbora za dohodek in nagrajevanje pri DS TOZD VET Viko Smolej sklical 22. sejo odbora na kateri so poleg pregleda sklepov obravnavali tudi stimulacijske dodatke.

Pri pregledu sklepov zadnje seje so ugotovili, da so bili vsi sklepi realizirani, razen sklepa v katerem je odbor zahteval odgovor na vprašanje nagrajevanja deficitarnih poklicev, ki ga še ni prejel.

Pri obravnavi dodeljevanja stimulacijskih dodatkov je odbor podaljšal dodeljevanje stimulacijskega dodatka 22 delavcem TOZD VET, na novo je dodelil stimulacijski dodatek šestim delavcem TOZD VET, enemu povišal odstotek stimulacijskega dodatka, štirim delavcem pa ukinil.

Na predlog obratovodstva strojnih delavnic so obravnavali dodelitev dodatka za deljen delovni čas eni delavki iz tega obrata in ga odobrili.

Odbor je obravnaval tudi pripombe obratovodstev PIV in ETE glede na dodeljevanje dodatka za deficitarnost poklicev ter podpira mnenja, da je potrebno to stvar rešiti enotno za vsa TOZD VET. Ker odboru prvotni predlog ni bil posredovan v reševanje, tudi sprememb ne more sprejeti, zato ga odstopa z omenjenimi pripombami v nadaljnje reševanje odboru za dohodek in nagrajevanje pri DS ŽJ.

Odbor je ob koncu zahteval tudi odgovor do kdaj bodo v veljavi stimulacijski dodatki. Ta podatek mu je potreben pri reševanju predlogov, ki bodo v naslednjem obdobju prihajali na odbor.

Ker je bila odboru posredovana tudi vloga za nagraditev delavcev, ki so delali pri izdelavi konstrukcij za podjetje RMK Zenica, Rudniki in železarna Vares, je odbor na osnovi ekonomskih pokazateljev in skladno s pogodbo, po kateri naročnik plača za vsak dan skrajšanja določeno vsoto, izplačilo nagrade odobrilo. Celotno skrajšanje znaša osem dni in izplačilo nagrade predstavlja le 1/4 zneska plačanega po izstavljeni fakturi za skrajšanje.

Za uspešno realizacijo zunanjega naročila je odbor dal javno priznanje direktorju TOZD VET in šefu vzdrževanja, ki sta s svojim strokovnim pristopom k uspešni realizaciji tega naročila pripomogla k temu, da TOZD izkazuje od devetmesečnem obračunu večji ostanek dohodka.

NZ

TOZD Hladna predelava

28. SEJA ODBORA ZA DOHODEK IN NAGRAJEVANJE

V torek, 11. novembra se je na svoji 28. seji sestal odbor za dohodek in nagrajevanje TOZD Hladna predelava. Predsednik odbora Anton Klemenc je za sejo pripravil naslednji dnevni red: pregled sklepov prejšnje seje, razprava o osebnem dohodku za mesec oktober 1975, pregled doseženih učinkov v oktobru in razno.

Člani odbora so na začetku seje pregledali sklepe prejšnjih sej ter ugotovili, da so bili vsi sklepi v celoti izvršeni.

Sledila je razprava o doseženem osebnem dohodku v mesecu oktobru. Primerjavo osnovnih podatkov o gibanju osebnega dohodka za ta mesec je podal tov. Faletič iz oddelka za nagrajevanje. Na osnovi teh podatkov so člani odbora ugotovili, da je dejanski osebni dohodek v mesecu oktobru v Železarni višji in to v glavnem zaradi korekcije obračunskih postavk za pet odstotkov. Povprečni osebni dohodek za osebo v Železarni je dosegel 3.916 din, kar pomeni kar 238 din ali 6,47 odstotka več v primerjavi s preteklim mesecem.

Na doseženi višji dohodek so v glavnem vplivali naslednji faktorji:

— povečanje obračunskih postavk,

— premik v urah z 188,9 na 192,4,

— za 0,18 odstotka večji delež učinka,

— manjši delež sobotnih dopustov za 0,11 odstotka.

Pri pregledu podatkov za temeljno organizacijo združenega dela Hladna predelava, je odbor ugotovil prav tako porast osebnega dohodka za povprečno 232 din na osebo. Povprečni osebni dohodek temeljne organizacije znaša tako 3.660 din na osebo ali 6,77 odstotka več v primerjavi s preteklim mesecem. Ta osebni dohodek pa je bil dosežen ob večjem številu ur in boljšem učinku. Število ur je znašalo v septembru 190,9, v oktobru pa 194,4. Razlika v učinku pa znaša 0,40 odstotka. Vsi obrati TOZD Hladna predelava so v mesecu oktobru dosegli višji osebni dohodek.

V posameznih obratih TOZD Hladna predelava so dosegli naslednje osebne dohodke (din na osebo):

	september	oktober	razlika
vodstvo TOZD	4.642	4.904	+262 din
hladna valjarna	3.574	3.710	+136 din
žičarna	3.524	3.870	+346 din
profilarna	3.462	3.542	+ 80 din
vrtni podboji	3.132	3.311	+179 din
jeklovlek	3.436	3.667	+231 din
elektrodni obrat	3.246	3.483	+237 din
žebeljarna	3.108	3.380	+272 din

Osebnih dohodkov so obrati dosegli ob naslednjem številu ur na osebo:

	september	oktober
vodstvo TOZD	184,0	185,1
hladna valjarna	192,9	194,1
žičarna	189,9	195,9
profilarna	187,3	187,5
vrtni podboji	183,9	183,8
jeklovlek	188,5	192,3
elektrodni obrat	195,5	200,1
žebeljarna	189,9	193,0

Izpolnitev operativnega programa je bila v mesecu oktobru v obratih hladne predelave slabša kot v septembru, kar ima za posledico tudi manjši odstotek stimulacije na izvrševanje operativnega programa. Zato je bila pri izračunavanju stimulacije za obrate hladna valjarna, profilarna in žebeljarna izvršena korekcija. Odstotek stimulacije za obrate hladna predelava je naslednji:

	september	oktober
vodstvo TOZD	9	8
hladna valjarna	9	6
žičarna	8	9
profilarna	10	6
vrtni podboji	9	8
jeklovlek	10	10
elektrodni obrat	10	10
žebeljarna	9	6

Na osnovi teh podatkov in obrazložitve je bil odbor mnenja, da se giblje osebni dohodek v mesecu oktobru za vse obrate temeljne organizacije združenega dela Hladna predelava v normalnih mejah in da je povišanje v skladu s planiranim osebnim dohodkom za letošnje leto.

Odbor je pregledal še doseganje norm in premij po učinku. Doseganje norm je bilo v obratih hladne predelave naslednje:

Človek in jeklo (Foto Lojze Mulič)

O IZOBRAŽEVANJU OB DELU

RAZPRAVA NA VOLILNI SEJI KOORDINACIJSKEGA SVETA ZSMS ŽELEZARNE

V svojem prispevku vas želimo seznaniti z nekaterimi podatki in problemi s področja izobraževanja ob delu, rednega izobraževanja in pripravnika.

Ugotovimo lahko, da smo v preteklosti izobraževanju posvetili dovolj pozornosti, vendar imamo v Železarni še vedno približno 45 % zaposlenih, ki imajo samo nedokončano oziroma dokončano osnovno šolo.

Zato lahko upravičeno podpremo prizadevanja na področju izobraževanja. Letos se ob delu izobraževanja 338 zaposlenih na srednjih, višjih in visokih šolah. Od tega obiskuje 215 sodelavcev šole tehnične smeri in 123 šole družbenoslovne smeri.

Izobraževanje ob delu pa s seboj prinaša tudi določene probleme. Ti problemi se takrat, ko delavci želijo rešiti na nek način probleme vezniškega dela, ki jim onemogoča poslušanje posameznih predavanj, pojavijo in so najbolj izraziti. Obrat v določenih primerih nima razumevanja za njihove potrebe. V obratih vedno tudi ne vedo, kdo in koliko kandidatov se želi izobraževati ob delu. To nam kaže na to, da se pri izbiri kandidatov za izobraževanje ne upoštevajo potreb obratov. Tu mislim predvsem na delovodske šole. Ampak se upoštevajo le želje kandidatov za določeno izobraževanje. Zato se nam bo dogajalo, da bodo delavci dokončali določene šole, vendar ne bodo zaposleni na primerih delovnih mestih.

Predlagam, da kadroviski sektor izdela program kadrovanja za izobraževanje ob delu, ki naj zajema: — Potrebe obratov po kadrih s srednjo, višjo ali visoko izobrazbo, ki se dajo precej natančno ugotoviti za nekaj let naprej.

— Kadroviski sektor določi na podlagi potreb obratov in psihološkega testiranja število sodelavcev za izobraževanje ob delu, ki jim pripadajo študijske ugodnosti.

— Pred pričetkom pouka na oddelkih za odrasle pa naj se poskuša najti možnost, da bodo lahko vsi slušatelji sledili predavanjem v prostem času.

Možnosti je več: — Tam, kjer dela precej slušateljev v večinskem delu, bi lahko organizirali predavanja dopoldan in popoldan.

— Če to ne gre, pa bi poskušali združiti več oddelkov iste stopnje pri predavanjih ključnih predmetov in ta predavanja izvesti dopoldan in popoldan.

— Če ni mogoča nobena teh rešitev, pa bi bil potreben dogovor slušatelja, da mu v obratu omogočijo hoditi na predavanja tudi v popoldanskem času. Če bi bil obrat zainteresiran, da sodelavec dokonča določeno šolo, potem to ne bi smel biti problem.

Železarna precejšnja sredstva namenja tudi rednemu izobraževanju na vseh stopnjah.

Letos imamo skupaj 114 študentov iz šol tehnične smeri in 34 iz družbenoslovnih šol, to je skupno 148 študentov. Študenti na tehnični smeri je znatno več, kar je v skladu s potrebami Železarne.

V tej zvezi bi želel opozoriti na to, da po besedah samih študentov, kar verjetno velja tudi za dijake, le-ti niso dovolj seznanjeni z Železarno.

V preteklosti so bili sestanki s študenti, nato pa se študenti seznanili s problemi in uspehi Železarne, predstavniki Železarne pa z njihovimi težavami.

Predlagam, da se ponovno uvedejo sestanki s študenti, kot je v preteklosti že bilo. Na teh sestankih bi

dijaki in študenti poleg vsega ostalega organizirano spregovorili o dobrih in slabih straneh obvezne počitniške prakse, ker za vse dijake in študente obvezna praksa še vedno ne poteka zadovoljivo.

Obvezno prakso je treba vsekakor prilagoditi stopnji izobrazbe. Na obvezni praksi bi se moral praktikant seznaniti s posameznimi problemi, ki se pojavljajo na delovnem mestu. Obvezna praksa naj pomeni praktičen preizkus znanja in sposobnosti praktika, s tem da naj pod nadzorstvom rešuje neke probleme. Zato je potreben program obvezne prakse in mentor, ki bo delal v času obvezne prakse s praktikantom.

Pripravniki sta je opredeljen v samoupravnih aktih in v pravilniku o pripravnstvu. Lepo imamo zapisano, da se mora pripravnik usposablja po programu, da ima vsak pripravnik mentorja in da je pripravniki sta časovno omejen.

Če bi šli od pripravnika do pripravnika, pa bi ugotovili, da v praksi le ni vse tako. Marsikje nimajo narejenega programa za pripravnike, če pa to je, pa se največkrat ustavi pri mentorju. Zgodi se tudi, da za mentorja zveš ob koncu pripravništva in si vse znanje o tehnologiji dobil od delovodij, čeprav bi še kako rabil kritične besede o določenih tehnoloških problemih, spodbude, da bi sam rešil določen problem, kjer ti mentor lahko pomaga.

Trajanje pripravniške dobe je drug problem. Danes imamo v Železarni 62 pripravnikov in med njimi jih je nekaj, ki so pripravniki že od 1970. leta in kasneje. To je res pre-

dolgo in bo potrebno take probleme bolj tekoče reševati.

Namesto, da bi pripravnikom z dolгим stažem našli ustrezna delovna mesta, smo jim dali osebnih dohodkov preko dogovorjene višine in s tem porušili razmerja, ki naj bi vladala pri delitvi osebnega dohodka.

So primeri, ko ima pripravnik na ta način višje osebne dohodke, kot pa bi jih imel na delovnem mestu, za katerega se pripravlja.

Za ureditev pripravništva je v izdelavi pravilnik o pripravništvu, ki pa ne bo rešil vseh problemov brez sodelovanja vseh prizadetih — obrata, kadroviske službe in pripravnika.

Treba bo pregledati, kako imajo po posameznih obratih urejeno pripravništvo in ugotoviti:

— Ali obstoji program pripravništva?

— Ali imajo mentorje, ki so pripravljeni delati z mladimi in nanje prenašati znanje?

— Kakšne so potrebe po kadrih, oziroma na kakšen način obdržati kadre v času po pripravniškem stažu, pa do takrat, ko zasede delovno mesto.

Mislím, da je bila do sedaj vsa pozornost kadroviskega sektorja pri izobraževanju ob delu preveč usmerjena samo v zagotavljanje študijskih ugodnosti, plačila šolnin, urejanje dopusta, premalo pa je bilo povezave z obrati in s tem zagotavljanje tudi ostalih pogojev študija.

Zveza socialistične mladine v železarni Jesenice je v preteklem mandatu posvetila premalo pozornosti temu področju dela in predlagam, da v prihodnosti večkrat spregovorimo o teh problemih, ki so največkrat problemi mladih.

Franjo KRAGOLNIK

SEMINAR ZA MLADE DELAVCE IN SOZD SLOVENSKE ŽELEZARNE

V petek, 21. novembra se bo na Bledu začel tridnevni seminar za mladinske aktiviste iz SOZD Slovenske železarne, ki ga organizira koordinacijski svet ZSMS SOZD SZ. Seminar je namenjen predvsem usposabljanju mladih delavcev za delo v organih ZSMS v posameznih delovnih organizacijah sestavljene organizacije.

KRATKE VESTI

Komisija za mladinske delovne akcije pri OK ZSMS je ocenila dosežene rezultate v letošnjem letu. Kot so poudarili člani komisije, je bil dosežen velik premik na tem področju mladinskega udejstvovanja. Sedaj člani pripravljajo ustanovitev kluba jeseniških brigadirjev, ki bo združeval mlade, udeležence zveznih in republiških delovnih akcij iz jeseniške občine.

Osnovna organizacija ZSMS Javornik-Koroška Bela je za svoje člane pripravila predavanje z naslovom: Vloga ZSMS v krajevni skupnosti, delovni organizaciji in šoli. Predavala je sekretarka OK ZSMS Jesenice Slavka Brelj.

Komisija za informiranje pripravila novo številko informativnega glasila Horizont. Ker je uredniški odbor dobil zelo malo prispevkov, ponovno poziva mlade dopisnike, da se oglasijo s kakršnimikoli zanimivostmi o delu mladih. Zadnji rok za oddajo prispevkov za tretjo številko Horizonta je 28. november. Prispevke pošljite na naslov: Komisija za informiranje OK ZSMS Jesenice, Titova 86.

J. R.

DANES ČETRTE SEJA OK ZSMS JESENICE

Danes, 20. novembra, bo ob 17. uri v prostorih restavracije Kazina četrta seja občinske konference ZSMS Jesenice v novem mandatu. Delegati osnovnih organizacij ZSMS bodo na njej med drugim največ časa namenili oceni dela in rezultatov v enoletnem obdobju po 9. kongresu. Na seji pa bodo spregovorili tudi o nalogah članov ZSMS na področju družbene samozasčite. To bo prva širša razprava o tem vprašanju in pričakovali, da bo moč napraviti zaključke za konkretno akcijo, kajti doslej so člani ZSMS odločno premalo delali na področju družbene samozasčite.

Na današnji seji bodo delegati še dopolnili statutarna pravila občinske konference ZSMS, sprejeli operativni plan dela do junija 1976 in pravila o delu medobčinskega sveta ZSMS za Gorenjsko in izvedli nekaj dopolnilnih volitev.

J. R.

Pripravljenost je vedno boljša kakor golo pričakovanje...

Tito

2

KADAR SO LESTVE NIŽJE OD STAVB

Notranje plastične obloge so vsekakor usodne. Do izbruha požara v Braziliji in pri nas v SKENDERIJU je prišlo iz istega razloga. Kljub armiranobetonski konstrukciji (v obeh primerih) je požar izbruhnil zaradi nepravilno instalirane električne pečice in hranjenja večje množine vnetljivih materialov v obeh stavbah.

EVAKUACIJA MORA BITI PRAVOČASNA

1

Danes pripisujemo v službah civilne zaštite velik pomen evakuaciji prebivalstva. Obseg evakuacije po potrebi izražen v odstotkih je 20 do 50 % prebivalstva, po času pa traja od šest ur pa vse do 15 ali celo 30 dni. Aktivno prebivalstvo naj bi evakuirali do razdalje 12 km, ostalo prebivalstvo pa do 80 km razdalje od ogroženega mesta.

Namen evakuacije je zaštita aktivnega prebivalstva, kadar je nevarnost na delovnem mestu, oziroma ostalega prebivalstva ko mu grozi posredna nevarnost.

Predpostavka naše koncepcije splošne ljudske obrambe je — da se nimamo kam »umikati«, ker se bomo bojevali tam, kjer nas bo zatekla vojna nevarnost. Vendar bo morala vsaka država (pa tudi naša), ki bo žrtev napada, obdržati v mestnih središčih znatno število aktivnega prebivalstva, da bi bila zagotovljena nemotenost proizvodnje. Po ženevski konvenciji iz leta 1949 (14. člen) o zaščiti civilnih oseb so v kategoriji evakuirancev uvrščeni ranjenci in bolniki, onemogli in ostareli, otroci mlajši od 15 let, nosečnice in matere z otroci mlajšimi od sedem let. Omenjena konvencija določa, da je potrebno, te kategorije državljanov preseliti izven območja vojnih operacij.

Z zakonom o narodni obrambi (118. in 120. člen) je predpisano, da so obvezni evakuaciji zavezani občani, državni organi, delovne in druge organizacije ogroženih mest. S to preselitvijo se jim omogoči nadaljnje nemoteno delo. Skratka, nobena država na svetu danes ne more več obvarovati vsega prebivalstva pred vojnimi razdejajci z gradnjo zanesljivih zaklonišč. Nobena država nima tolikšnih sredstev — torej je evakuacija neogiben varnostni ukrep. Za evakuacijo govorijo še naslednji razlogi: humanost, moralni faktor ter zmanjšanje izgub.

Za humanost govore dejstva, da obstoje kategorije prebivalcev, ki so telesno paralizirani, nedorasli otroci in oslabljeni starejši občani. Moralni faktor zajema varnost bližnjih znancev in sorodnikov, katerih pripadniki so v oboroženih enotah splošnega ljudskega odpora. Če ti pripadniki nimajo posrednih skrbí za svoje bližnje, se njihova borbena morala znatno dvigne.

Ker bodo med sovražnostmi prav mestna središča najbolj ogrožena, je stvarno pričakovati, da bodo tudi izgube tam največje. Da bi se temu izognili, naj bi izvedli pravočasno evakuacijo iz ogroženih mest.

IZBIRA KRAJA EVAKUACIJE

Kraji kamor se bo izvedla evakuacija prebivalstva, morajo zadostiti pogojem varstva, nastanitve, prehrane, biti morajo varni v higienskoepidemiološkem oziru. Nastanitveni prostor naj bi bil pozimi opremljen z montažnimi barakami, poleti pa s šotori. V sprejemalšču evakuirancev predstavlja posebno vprašanje preprečevanje izbruha nalezljivih obolenj. Skupaj s civilnim prebivalstvom naj bi poslali tudi ustrezne ekipe zdravstvenih delavcev z ustrezno sanitetno opremo. Da bi preprečili morebitne epidemije, je potrebno cepiti prebivalstvo. Pri preskrbi evakuiranega prebivalstva bodo imele pomembno vlogo organizacije RDEČEGA KRIŽA, socialne ustanove in zavodi.

Pravočasnost evakuacije je temeljni pogoj za njeno uspešnost. Evakuacijo odredi v primeru neposredne nevarnosti zvezni izvršni svet.

Del prebivalstva, ki ne bi bil neposredno angažiran pri obrambnih nalogah v mestih, bo spontano zapustil mesta. Ta spontana evakuacija ne bi smela prerasti v neakčno stihijsko zapuščanje mest. Premik prebivalstva je potrebno organizirati, usmeriti po smereh in komunikacijah, da ne bi oviralo premikov in nastopanja lastnih vojaških enot.

Evakuacija naj bi potekala hitro in organizirano. Evakuacijo delimo na samo pripravo in na sprejem evakuiranega prebivalstva.

V naših razmerah ne bo prišlo do večje evakuacije prebivalstva. Iz mest naj bi evakuirali samo tiste kategorije prebivalcev, ki so določene v omenjeni ženevski konvenciji. Evakuacija na večje razdalje bo verjetno odpadla, saj bi to lahko občutno vplivalo na organiziranje splošnega ljudskega odpora na časovno okupiranem ozemlju. Takšen koncept pa je sprejemljiv le v primeru, če z njim dosežemo varstvo prebivalstva in ustrezne možnosti za nudenje odpora napadalcu.

(Nadaljevanje prihodnjic)

MALA ŠOLA SAMOUPRAVLJANJA — MALA ŠOLA SAMOUPRAVLJANJA — MALA ŠOLA SAMOUPRAVLJANJA — MALA ŠOLA S

Zapiski iz obdobja Neodvisne delavske partije Jugoslavije na Jesenicah

Spomini prve generacije jeseniških komunistov

72

Delavstvo Nemčije in

Avstrije, delavstvo vse Evrope, celega sveta je z navdušenjem pozdravilo klic ruskega proletariata, »in nato izjavo, da se Jugoslovanska socialnodemokratska stranka pridružuje združenju, ki hočejo, da se konča moritev in da se vrne mir med narode«, nato pa poziva delavstvo, naj za 2. december 1917 skliče shode v industrijskih krajih. Tak shod je bil tudi na Jesenicah, govornik pa je bil član vodstva JSDS Josip Kopač, shod pa je vodil Zugwitz. »Zmago ruskega delavstva pozdravljamo kot začetek nove dobe v osvobodilnem boju mednarodnega proletariata. Zmago proletarske mirovne volje nam daje upanje, da se bo skupnemu stremljenju delavcev vseh dežel posrečilo na-

praviti konec krvavi moritvi.« je bilo med drugim rečeno v resoluciji, ki so jo sprejeli na shodu tako na Jesenicah, kakor tudi v Trzinu, Zagorju, Hrastniku, Idriji, Ljubljani...

Tako je odjeknila oktobrska revolucija med slovenskim delavstvom doma sprva predvsem o »mirovnih shodih«, o katerih je govorilo tudi tajniško Petjanovo poročilo na X. zboru (kongresu) Jugoslovanske socialne demokratske stranke, ki je zasedal 25. in 26. decembra 1917 v Ljubljani. »Po zmagi ruskih boljševikov je prišla takoj mirovna ponudba, katero smo uporabili in sklicali 12 shodov, ki so bili v resnici prava mirovna konferenca slovenskih delavcev. Shodi so bili ogromno obiskani vzklic temu, da so skušali in skušajo še danes meščanski slovenski listi omalovaževati rusko mirovno ponudbo ter blatiti boljševike. Na to stališče so hoteli nekateri pripraviti tudi naš »Napreč« (socialno demokratsko glasilo, ki je začelo izhajati leta 1917), kar pa smo preprečili. »Prav tako je bilo v Resoluciji k političnemu položaju rečeno, da strankin zbor pozdravlja zmago ruske proletarske revolucije kot prve revolucije v svetovni zgodovini združenega delavstva tvornic in mest, zemlje in dežele, zvezo, ki edina je bila v stanju strmoljaviti carizem in buržoazijo, kapitalizem in nacionalizem obenem. Na tem kongresu je bilo v tajniškem poročilu rečeno, da je socialno demokratska strokovna kovinarska organizacija na Jesenicah narasla med vojno na več kot tisoč članov, meščanski tisk —

tudi to je zanimivo — pa je v tej organizaciji organizirane jeseniške delavce že začel nazivati »jeseniške boljševike«, čeprav morda z določeno mero posmehljivosti, za katero pa se je prav gotovo skrivala zavist, ker se je v teh časih jeseniško delavstvo množično včlanjevalo v rdečo strokovno organizacijo, zakaj nekatere peteline klerikalnega kova je neizrečno pekla socialistična strokovna organizacija kovinarjev, katera je postal faktor, ki ga ni mogoče prezreti, kakor je kasneje o spremembi sil v delavskih vrstah pisal »Delavec«, čeprav v drugačni zvezi in ne z letom 1917.

Dogodke iz tega obdobja sem pred kakimi osemnajstimi leti obdelal literarno v noveli »Stari delavec France«, ki naj bi izšla potem v Železarni (mesečniku), kjer je bila že napovedana, vendar ni, rokopis (edini izvod) pa se je potem izgubil, oziroma je založen nekje v arhivu Železarja. Takrat sem si zabeležil še nekatere druge spomine pričevalcev oktobrske revolucije v Rusiji — Stefana Bruna, Franca Mežeka in še nekaterih, ki so mi potem služili za snov za novelo »Trojanski konj«, Mežekov spomin pa sem obdelal tudi reportažno, oziroma ga priredil za jubilejno številko Železarja (november 1959) pod naslovom »Spomini na oktobrsko revolucijo«, ki ga navajam tudi tu kot primer ene izmed mnogih usod, kakršne so v času prve svetovne vojne doživljali tisti jeseniški delavci, ki so prišli pred revolucijo v Rusiji v rusko ujetništvo.

(Nadaljevanje prihodnjic)

VPLIV SPREMEMB...

(Nadaljevanje 1. str.)

nje njenih TOZD odvisno tudi od instrumentov, s katerimi republiški in zvezni organi usmerjajo razvoj gospodarstva, od stanja na tržišču in drugih zunanjih vplivov. TOZD lahko v določeni meri vplivajo na višino stroškov poslovanja, ne morejo pa regulirati nabavnih in prodajnih cen, ker so odraz stanja na tržišču, v katerem nastopa železarna kot kupec in prodajalec.

V današnjem članku želimo ugotoviti, kako vplivajo spremembe nabavnih in prodajnih cen na uspešnost poslovanja in odnose med TOZD.

VPLIV SPREMEMB PRODAJNIH CEN

Predpostavimo, da se cene celotne 114 panoge (vsi izdelki črne metalurgije) povečajo za določen odstotek. Zanima nas vpliv te spremembe na obračun prodaje med TOZD.

Železarna Jesenice bo s trenutkom podražitev izdelkov črne metalurgije pričela fakturirati zunanjim kupcem po višjih cenah. Pred nas se postavlja vprašanje, kako to spremembo cen vključiti v samoupravno dogovorjene cene.

Možnosti je več:

1. S spremembo zunanjih prodajnih cen se hkrati povečajo tudi samoupravno dogovorjene cene.
2. Med obračunskim letom zadržimo konstantne samoupravno dogovorjene cene tako pri začetnih kot pri končnih TOZD.
3. Med letom zadržimo konstantne le samoupravno dogovorjene cene za obračun med TOZD, prodaja izdelkov končnih TOZD pa se evidentira po višjih cenah.

ad 1.) Načelo, po katerem se ravnamo pri prvi možnosti, je tekoče vnašanje sprememb v obračun. Za isti procent, kot se zvišajo cene končnih izdelkov, se zvišajo tudi vmesne cene, vse nazaj do surovega železa. Pri tem pa se nam pojavijo določeni problemi. Prvi tak problem je časovna neusklajenost med podražitvijo 114 in 117 panoge. Predmet poslovanja nekaterih TOZD (elektrodni obrat, žebeljarna, podbojarna, livarna, del profilarne), so namreč izdelki kovinske industrije, oz. 177 panoge, katerih cene se gibljejo ločeno od cen 114 panoge in običajno podražitev nekaj mesecev kasneje.

Kdaj in za koliko naj se torej dvignejo samoupravno dogovorjene cene izdelkov 114 panoge, ki služijo kot vložek izdelkom 117 panoge, oziroma drugače povedano, kdaj naj dvignemo npr. ceno vlečene žice, ali ob podražitvi vlečene žice (114 panoga) ali šele ob podražitvi elektrod (117 panoga). V primeru, da dvignemo ceno vlečene žice, cena elektrod pa se še ni povečala, bi bila uspešnost elektrodnega obrata vprašljiva.

Drugi problem, ki se nam bo pojavil pa je različna višina podražitev 117 in 114 panoge. Dana pa je tudi možnost različne podražitve izdelkov znotraj 114 panoge. Npr. izdelki iz pločevine se lahko podražijo v drugem procentu kot izdelki žice.

Ta pojav različnih podražitev bo otežkočal tekoče vnašanje sprememb in zahteval izračun poudarjenih povprečij, to je upoštevanje deležev posameznih izdelkov v vložku, vse do jekla.

ad 2.) Pri drugi možnosti zadržimo med obračunskim letom samoupravno dogovorjene cene tako začetnih kot končnih TOZD nespremenjene. Zunanji kupcem normalno zaračunavamo po višjih cenah. Razlika, ki bi s tem nastala med višino zunanjih prodajnih cen in samoupravno dogovorjenih cen končnih TOZD, bi se zbirala na poslovnem kontu in porazdelila ob koncu obračunskega obdobja na TOZD v skladu s celotno realizacijo. Negativna stran druge variante je v tem, da imamo dve ceni za izdelke, prodane na zunanji trg.

ad 3.) Pri tretji varianti, to je v primeru, da zadržimo samoupravno dogovorjene cene za obračun med TOZD med letom nespremenjene, povečamo pa končne prodajne cene, pride do pojave, da ves učinek podražitev ostane v končnih TOZD — prodajalcih na zunanje tržišče, predhodnim TOZD pa s stalnimi samoupravno dogovorjenimi cenami to onemogočimo. Zaradi tega bi bil ob ugotavljanju poslovnega uspeha potreben popravek, ki bi izravnal te razlike in pripeljal do pravilne razporeditve dohodka in njegovega ostanka.

Spremembo zunanjih cen je torej možno vključiti v samoupravne dogovorjene na več načinov. Pri tem nam takojšnje spreminjanje in ugotavljanje uspešnosti poslovanja omogoča le izbira prve možnosti, ki pa bi zahtevala sprotne spreminjanje samoupravno dogovorjenih cen.

Temu se izognemo pri izbiri druge možnosti, to je pri uporabi stalnih samoupravno dogovorjenih cen ali tretje možnosti, ko za prodajo med TOZD obdržimo nespremenjene samoupravno dogovorjene cene, povečamo pa zunanje prodajne cene, vendar nam ti dve varianti ne dajeta vpogleda v uspešnost poslovanja TOZD.

Tretja možnost bi zahtevala vodenje dvojnih cen — konstantnih samoupravno dogovorjenih cen in spreminjenih tržnih cen.

SPREMEMBE NABAVNIH CEN

Značilnost proizvodnje v železarni Jesenice je zaporednost tehnološkega procesa. Zato gibanje nabavnih cen direktno vpliva predvsem na stroške začetnih TOZD, ki nabavljajo surovine. Razumljivo je, da breme podražitev ne morejo prevzeti v celoti samo te TOZD, pač pa se mora porazdeliti tudi na vse ostale TOZD.

V dosednji praksi se TOZD zaračunavajo planske cene surovin, vse podražitve pa se preko zbirnega konta prevažujejo na izdelke, prodane na zunanji trg. Ta koncept je

sprejemljiv v primeru, da se dohodek ustvarja le pri prodaji na zunanjem trgu. Logično je, da se iz tega dohodka pokrivajo tudi stroški.

V novih ekonomskih odnosih se bo poleg zunanje pojavi tudi notranja realizacija med TOZD, to pomeni, da bodo vse TOZD nastopale kot prodajalke svojih izdelkov in ustvarjale dohodek. Iz tega dohodka bodo morale kriti pripadajoči del podražitev nabavnih cen. Podražitve bodo nosili tako finalni kot vmesni izdelki. Bremenitev TOZD s podražitvami se lahko izvede na dva načina:

- 1.) Ob nastanku podražitve
- 2.) Ob koncu obračunskega obdobja.

Tekoče obračunavanje podražitev zahteva neprestane spremembe samoupravno dogovorjenih cen in ugotavljanje udeležbe posameznih TOZD pri delitvi teh bremen. Poleg tega je za vsako surovino in nabavljeni polproizvod potrebno določiti, katere TOZD podražitev zadene. Če se podraži ruda ali staro železo, se povečajo samoupravno dogovorjene cene v vseh naslednjih TOZD, podražitev polproizvodov, npr.: slabov, valjane žice pa se porazdeli na manjšo število TOZD.

Zaradi naštetih težav predlagamo za začetek izbire druge možnosti, to je zbiranje podražitev na posebnem kontu in njihova porazdelitev na TOZD ob koncu obračunskega obdobja. Z osvojenim načinom novega obračunavanja po samoupravno dogovorjenih cenah pa bi mogoče prešli na tekoče vnašanje sprememb.

Spremembe nabavnih in prodajnih cen nujno vplivajo na uspeh poslovanja TOZD. V kolikor bi TOZD — zunanji prodajalcem v celoti priznavali podražitve njihovih finalnih izdelkov, bi dosegli visok poslovni uspeh, ki bi bil pridobljen z udeležbo vseh TOZD, obratno pa bi bile ob podražitvah surovin prekomerno obremenjene samo začetne TOZD kupci surovin. Pravilno je, da se povečanje tako prodajnih kot nabavnih cen porazdeli na vse TOZD v skladu z udeležbo v poslovanju.

Maruša Drolic in Katarina Kos

105 LET GORNJESAVSKE ŽELEZNICE

Prva lopata za gorenjsko železnico je bila zasajena, 1. aprila 1869. leta. 14. decembra 1870 pa je med Ljubljano in Trbižem že peljal prvi vlak. Proga je bila dolga 102 kilometra, ob njej pa je bilo 12 postaj. Ta del proge je imel v Avstro-Ogrski monarhiji pomen drugega razreda, kajti glavna prvorazredna železnica je bila speljana med Dunajem in Trstom. Leta 1906 pa je bila zgrajena še ena proga in sicer od Beljaka do Gorice in dalje do Trsta. Z dograditvijo Karavanskega predora je bila proga od Jesenic do Beljaka skrajšana, od Jesenic do Trbiža pa precej razbremenjena in ohranjena; s tem pa je postala stranska proga. 14. decembra 1870 je bila dograjena železniška postaja, ki se je imenovala Rateče — Bela peč ali po nemško Rat-schach — Weissenfels. Ta postaja je služila dvojnemu namenu. Zaradi iste oddaljenosti so jo uporabljali Ratečani in Belopečani. Od Rateč je bila oddaljena približno dva kilometra, nekaj več pa od Bele peči. Spadala je pod Avstro-Ogrsko monarhijo in so jo uporabljali za potnike in tovor.

Leta 1918, ko je bilo konec prve svetovne vojne, se je stanje glede lastništva te postaje bistveno spremenilo. Zaradi krivične meje med Jugoslavijo in Italijo, je zasedla zgoraj navedeno postajo italijanska oblast. Vse takratne uslužbenke, ki so bili po poreklu Slovenci, so pregnali iz postaje čez mejo in so se potem razkropili po gorenjski železnici do

Jesenic in dalje. Slabo leto so morali potniki hoditi peš in voziti tovor s konjsko in volovsko vprego na sedem kilometrov oddaljeno železniško postajo v Kranjsko goro.

Zaradi turističnega pomena in bližnje Planice je postala aktualna železniška postaja tudi v Ratečah. Večina Ratečanov je bila za to, da bi jo postavili na Danjah blizu državne meje, toda takratni župnik in pisatelj Jože Lavtižar, ki je takrat župnikoval v Ratečah, pa se je zavzemal za to, da se zgradi bodoča postaja na drugem koncu in sicer na začetku doline Planice. To je utemeljeval s tem, da bodo potniki na Danjah videli samo grmičevje in smreke, na mestu, ki ga je zagovarjal pa bodo pri izstopu pred seboj zagledali lepo dolino Planice, ki jo obkrožajo grebni Julijskih Alp. Seveda je župnik v tem pogledu zmagal. Tako so dobile Rateče leseno barako, ki je služila kot železniška postaja in se je imenovala Planica, služila je za čakalnico in za bivanje progovnih čuvajev. Vozovnice pa so še naprej izdajali v vlak. Poleg barake so postavili uto in že leta 1920 so začeli izdajati vozovnice; sprejemati pa so začeli tudi prtljago. Leta 1931 je bilo zgrajeno tovarno skladišče za razne večje pošiljke in večji tovor. Poleg že obstoječega tira pa so postavili še dva.

Leta 1933 so južno od obstoječe postaje začeli graditi večje postajno poslopje, ki je bilo dodeljeno uslužbencu Jožetu Omanu 10. oktobra 1934. V njem je imel Jože tudi stanovanje. Tako se je začel redni

IZSILJENO ŠTETJE MANJŠINE DOKAZ BREZVESTNEGA RAVNANJA Z MANJŠINO

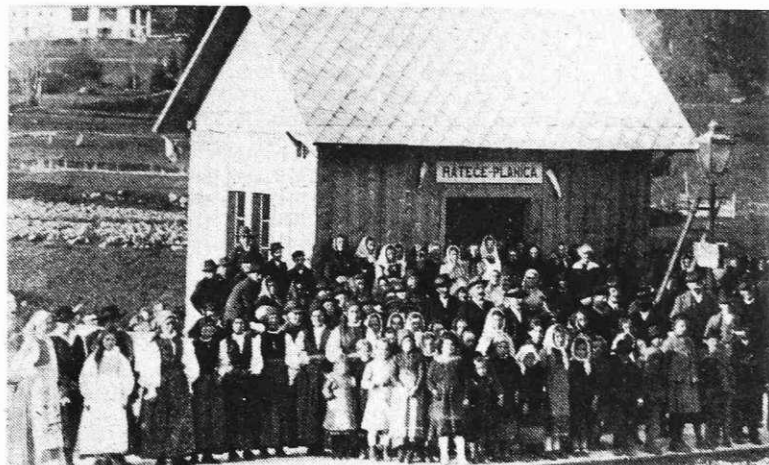
Vsak narod in tako tudi slovenski ni le vsota posameznikov, ampak velika družina in organska skupnost, ki je čisto prvinška, čeprav tudi izredno racionalna in smiselna kakor vsak živ organizem. Tega ne spreminjajo in ne morejo spremeniti niti državne meje. Koroški Slovenci, enako kot primorski Slovenci, zato niso samo posamezniki in avstrijski državljani, ampak so tudi bistven del slovenskega naroda, slovenskega narodnega organizma. Državna meja in državljanstvo na tem nič ne spremenita.

Zato se tisti avstrijski oblastniki, ki se trdovratno upirajo dati tej manjšini pravice, ki ji gredo tako po človeškem pravu in po slovesno sprejetih mednarodnih »listinah« kot tudi po avstrijski državni pogodbi, hudo motijo, če mislijo, da bo zadeva opravljena, če se jim posreči pridobiti na času in ustvariti še z nekajletnim ali nekajdesetletnim ponemčevanjem slovenskih otrok v nemških osnovnih šolah tak položaj, da bo le še težko govoriti o slovenski manjšini na Koroškem, nakar bi bilo to manjšinsko vprašanje samo po sebi rešeno. Očitno namreč na to spekulirajo.

Slovenci nismo nomadski narod in kjerkoli živimo, živimo strnjeno. Naš narod ni pastirski narod (čeprav najdemo celo take trditve tudi v novejših izdajah raznih nemških enciklopedij) in ni pasel ovc ali govejih čred zdaj tu zdaj tam kakor Vlasi, ampak je bil narod kmetov, ki so vedno trdno vztrajali na svoji zemlji. Zato je naravnost smešno nesmiseln trud avstrijskih šovinistov, uradnih in neuradnih, da bi z novim »štetjem manjšine« še bolj razdrobili slovensko narodno ozemlje na Koroškem, češ pogledajte, saj nimate strnjenegega ozemlja. Ostale bi le še oaze sredi nemško govoreče »večine«. Toda še v preteklem stoletju so bili kraji z nemško govorečo večino samo otoki sredi slovenskega morja na Koroškem. Slovenci so znašali tretjino koroškega prebivalstva (da niti ne segamo dalje nazaj, ko je bila cela Koroška slovenska). Slovenci kot narodna celota smatramo tudi ozemlje koroških Slovencev za del svojega narodnega (etničnega) ozemlja in se mu ne bomo kot takemu nikoli odpovedali, neglede na državne meje, in ne bomo nikoli priznali nesramnega »izvršnega dejstva« germanizacije, pa čeprav se zdi ali se bo zdelo avstrijskim šovinistom, da je potujčenje dobro opravilo svoje delo v njihov prid.

Slovenci kot narod vztrajamo pri dejstvu strnjenegega slovenskega narodnega ozemlja na Koroškem, ki mora ostati enotno in povezano ne glede na položaj v posameznih krajih. Ne moremo, ne smemo in nečemo se odpovedati teritorialnemu načelu, da ima vsak narod tudi svoj strnjen teritorij. Izjema so Cigani, toda Slovenci, kot znano, nismo Cigani in to bi moralo biti tudi avstrijskim oblastem že dobro znano. Čimprej se odrečejo takim iluzijam, tem bolje, tudi zanje. Lahko, da bodo izsilili štetje manjšine. Toda to bo klavorno neuspešno dejanje. Slovencem bo služilo kvečjemu kot nov dokaz brezvestnega in v današnji Evropi in svetu absurdnega ravnanja z manjšino, in naj kar vedo, da se ne bomo pomišljali uporabiti tega dokaza v svoji obtožnici takih nesramnih metod s strani »demokratske« Avstrije, naslovljeni na vso evropsko in svetovno javnost.

(Novi list, Trst)

Otvoritev prve železniške postaje v Ratečah leta 1919

železniški promet, obenem pa je postala obmejna postaja proti Italiji. Prostore so dobili tudi cariniki in obmejni organi.

Med drugo svetovno vojno promet po železnici v Gornjesavski dolini ni bil velik, leta 1948 pa promet začne naraščati, progo sta uporabljali dve državi — Jugoslavija in Italija. Vsak dan je peljal na Trbiž en vlak. Zaradi nerentabilnosti so Italijani kmalu ukiniteli promet po železnici do Trbiža, toda proga je vseeno ostala.

21. marca 1966 pa je bila likvidirana tudi proga od Jesenic do Rateč. Ta dan je zadnjič po dolini sopihal vlak, čez nekaj mesecev pa so odstranili tudi tračnice in porušili večino mostov. S tem je za današnji razvoj Kranjske gore in okolice nastala precejšnja vrzel. Tudi tisti, ki so takrat soglašali z ukinitvijo proge, niso bili prepričani, da bo zanj resnično konec. Če bi se danes odločali, bi tega ne storili. »Po toči zviniti je prepozno!«

A. K.

TEHNIČNI FELJTON — TEHNIČNI FELJTON — TEHNIČNI FELJTON — TEHNIČNI FELJTON — TEHNIČNI FELJTON — TEHNIČNI

ODGOVOR ZDA NA ENERGETSKO KRIZO

V ZDA so do nekaj let nazaj živeli v prijetni zavesti, da so z energetskimi viri tudi za bodoče obdobje preskrbljeni. To prepričanje so naslanjali na svoje velike zaloge fosilnih goriv. Danes pa so pred tem, da morajo 20 odstotkov celotne potrebne energije v obliki nafte uvažati iz inozemstva. Leta 1974 so za ta uvoz porabili 23 milijard dolarjev.

KAKO SE JE TO LAHKO ZGODILO?

Do leta 1950 so se ZDA preskrbovale z energijo same. V naslednjih letih so pričele uvažati nafto iz inozemstva. V tem obdobju so se slišale tudi prve pesimistične prognoze o možnih težavah pri preskrbi z energijo. Ker pa so bila ta leta tudi pričetek atomske dobe, so predvidevali, da bodo z jedrskimi elektrarnami rešili za vse čase energetske probleme. Leta 1960 so že uvažali 15 odstotkov celotne potrebne nafte. Resne težave

so nastale leta 1973 z naftno krizo, ko so uvažali že 35 odstotkov potrebne nafte, danes pa je ta številka narasla že na 38 odstotkov. Vzroka za to stanje sta bila dva:

- Od leta 1943 je padla količina nakopanega premoga.
- Od leta 1950 naprej se je zniževalo odpiranje novih nahajališč nafte in po letu 1970 je proizvodnja nafte začela padati.

Bližnji vzvod je lahko dobavljali poceni nafto. Vzporedno s tem je poraba energije stalno naraščala. Med letom 1943 in 1971 je naraščala poraba celotne energije v povprečju za 3,1 odstotka letno. Med letom 1965 in 1970 je ta številka narasla na 4,8 odstotka. V letu 1973 je bila pokrita poraba primarne energije z nafto 42,5 odstotka, z zemeljskim plinom 34,6 odstotka, s premogom 17,9 odstotka, s hidroenergijo 3,0 odstotka in z jedrskimi elektrarnami 1,1 odstotka.

ISKANJE NOVIH VIROV ENERGIJE

V oktobru leta 1974 je podpisal predsednik Ford nalog za ustanovitev ERDA (Energy Research and Development Administration — uprava za raziskavo in razvoj energije). To je državna ustanova, ki zaposluje preko 100.000 oseb in je odgovorna za preskrbo z energijo. To osebje je podrejeno tej upravi

v veliki večini indirektno. ERDA namreč naroča študije in razvojne naloge predvsem pri privatnih in javnih industrijskih podjetjih. Kako je ameriška vlada spoznala resnost položaja, je razvidno iz tega, da je v skupnem proračunu namenjenem v letu 1976 raziskavam in razvoju v višini 22 milijard dolarjev rezervirano deset odstotkov za energetske svrhe. Višina finančnih sredstev za posamezne namene v letih 1974, 1975—1976 v milijon dolarjev je razvidno iz spodnje tabele:

	1974	1975	1976
Fosilna goriva	110	435	440
Jedrsko energija	756	942	1102
Sončna in geotermična energija	45	102	123
Ohranitev energije	39	86	88
Zaščita okolja	66	103	83
Osnovne raziskave	175	233	250
Vplivi na okolje	138	264	273
Skupaj	1329	2165	2359

(nadaljevanje prihodnjic)

PREDLOGI PROGRAMOV DELA SAMOUPRAVNIH INTERESNIH SKUPNOSTI V OBČINI JESENICE ZA LETO 1976

Skupnost otroškega varstva, izobraževalna skupnost, kulturna skupnost, temeljna telesno kulturna skupnost Jesenice, skupnost socialnega skrbstva, zdravstvena skupnost, samoupravna skupnost za zaposlovanje Kranj, skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja in raziskovalna skupnost Jesenice

o b j a v l j a j o

predloge programov dela za leto 1976.

Delovni ljudje v organizacijah združenega dela in občani v krajevnih skupnostih naj o teh programih razpravljajo na svojih zborih.

Svoje predloge, mnenja in stališča naj zbori delovnih ljudi in občanov pošljejo tisti interesni skupnosti, ki je po svojem programu za zadevo pristojna.

Predloge, mnenja in stališča o predloženih programih pa sprejema do 5/12-1975 tudi koordinacijski odbor za spremljanje izvajanja družbenega dogovora o skupni porabi pri Občinski skupščini Jesenice.

DELOVNIM LJUDEM IN OBČANOM OBČINE JESENICE

V mesecu februarju letošnjega leta so zbori delovnih ljudi in občanov obravnavali in sprejeli programe dela samoupravnih interesnih skupnosti za leto 1976. Ob koncu prvega polletja pa so te skupnosti v posebni prilogi Železarja tudi poročale o uresničevanju programov, kakor tudi o porabi sredstev, ki jih delavci prispevajo za financiranje skupne porabe in za uresničevanje sprejetih programov.

Z namenom, da se naloge družbenih dejavnosti pravočasno planirajo in uskladijo, so interesne skupnosti izdelale ter v svojih skupščinah oziroma delegacijah obravnavale osnutke delovnih programov za leto 1976. Na podlagi teh osnutkov so bili v okviru prve faze usklajevanja, v oktobru in novembru letošnjega leta izdelani predlogi programov samoupravnih interesnih skupnosti za leto 1976. Predlogi programov temeljijo na dosedanjih izkušnjah oziroma na obstoječi organizaciji družbenih dejavnosti, pri čemer so upoštevane predvsem tiste naloge in potrebe, ki najbolj neposredno prispevajo k dvigu družbene produktivnosti ter k temeljnemu standardu občanov in delovnih ljudi. Zadovoljevanje teh potreb je programirano predvsem v okviru dejavnosti na področju vzgoje in izobraževanja, raziskovalnega dela, zdravstvenega varstva, otroškega varstva, socialnega skrbstva ter kulture in telesne kulture.

Ker je že dosedanja praksa pokazala, da so potrebe in interesi običajno vselej večji od objektivnih materialnih možnosti, so programska predvidevanja razdeljena na tri (A, B, C) poglavja.

V poglavju A je predviden obvezni del nalog, ki obsega tiste storitve in dejavnosti, ki so nepogrešljive in jih morajo biti deležni po načelu vzajemnosti in solidarnosti vsi delovni ljudje in občani.

V poglavju B so predvidene tiste naloge, ki v bistvu razširjajo dosednji obseg programa v osnutku resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije v letu 1976, niso pa našteje kot prioritete. Prav tako so v poglavju C navedene tiste naloge, ki so po družbeni pomembnosti sicer upravičene in nujne, vendar jih iz sredstev od prispevkov za osnovno dejavnost ne bo mogoče pokriti.

Naloge, ki so predvidene v predloženih programih, so zasnovane na tem, da skupne porabe v letu 1976 ne moremo pomembno povečati, predvideni obseg nalog pa bo možno uresničiti samo pod pogojem, če bodo vsi dejavniki na področju družbenih dejavnosti poiskali ustrezne oblike usklajevanja dela, varčevanja, racionalnosti poslovanja in zniževanja nepotrebnih stroškov.

Na področju vzgoje in izobraževanja bodo morale izobraževalne ustanove intenzivirati svoje delo in kar najbolj izkoristiti razpoložljive prostorske in kadrovske kapacitete.

V okviru programa vzgojno izobraževalnega področja pa se poleg doslej ustaljenih nalog prvič predvideva tudi samoupravni sporazum o združevanju sredstev za gradnjo dijaških oziroma študentskih domov.

Prav tako bo potrebno na področju raziskovalne dejavnosti doseči večjo skladnost in povezanost med združenim delom in raziskovalnimi institucijami, med občinsko in republiško izobraževalno skupnostjo pa več sodelovanja in skupnega odločanja.

Na področju otroškega varstva so predvidena nadaljnja prizadevanja za izenačevanje pogojev, ki so nujni za razvoj in vzgojo otrok. To pa bo možno predvsem s smotrnimi naložbami v vzgojno varstvene ustanove.

Tudi dejavnost socialnega skrbstva je programirana na izhodiščih iz leta 1975, obsega pa tiste naloge, s katerimi se zagotavlja varstvo predvsem tistim občanom, ki so takega varstva najbolj potrebni.

Na področju zdravstvenega varstva je predvidena ohranitev dosedanjega obsega doseženih storitev. Programska predvidevanja izhajajo iz družbeno dogovorjenih in zakonsko določenih pravic ter iz obstoječe organizacije zdravstvene službe.

Tudi dejavnosti kulture in telesne kulture so programirane s ciljem, da se programi uresničijo najmanj v obsegu iz leta 1975, ter da se kulturne vrednote in dejavnosti še bolj približajo delovnim ljudem v združenem delu in krajevnih skupnostih, še posebno pa mladini v šolah.

Vsi predloženi programi so še vedno samo okvirna predvidevanja, o katerih morajo glede obsega pravic in dolžnosti razpravljati in odločati delovni ljudje in občani.

Vsem delovnim ljudem in občanom občine Jesenice se zato predlaga, da programe dela samoupravnih interesnih skupnosti za leto 1976 sprejmejo. Hkrati se vsem delovnim ljudem tudi predlaga, da za zadovoljevanje osebnih in skupnih potreb prispevajo sredstva pristojnim interesnim skupnostim, da bi se na ta način zagotovilo solidarno in vzajemno finansiranje dejavnosti in storitev, otroškega varstva, vzgoje in izobraževanja, kulture, telesne kulture, socialnega skrbstva, zaposlovanja, pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter raziskovalne dejavnosti.

SKUPNOST OTROŠKEGA VARSTVA

Cilj družbenega varstva otrok je, omogočiti vsakemu otroku osebnostni razvoj usklajen z družbenimi smotri in možnostmi. Naloga skupnosti otroškega varstva je odpravljati zapreke, ki zavirajo napredek otrok, izhajajo iz neenakosti okolja v katerem se otroci rodijo in preživljajo otroštvo, odločujoče za kasnejši razvoj.

Temeljna načela ustave, ki jih Skupnost otroškega varstva v svojem delu upošteva je svobodna pobuda delovnih ljudi in občanov pri razvijanju dejavnosti v korist otrok in vse družbene skupnosti, pri čemer je posebno pomembno utrjevanje načela solidarnosti in vzajemnosti, ki temelji na zavesti delovnih ljudi.

Zagotoviti je treba nenehno skrb za otroke in programirati vzgojnovarstveno dejavnost tako, da se bo v njenem obsegu lahko uresničil skupni družbeni interes.

I. OBSTOJEČE STANJE OTROŠKEGA VARSTVA V OBČINI JESENICE je prikazano na tabeli.

Skupnost otroškega varstva je v preteklem petletnem obdobju zagotovila nove sodobne prostore za organizirano varstvo, v katere je možno gledati na normative in maksimalno dopustno prekoračitev vključiti 442 predšolskih otrok in 30 dojenčkov, (Kr. gora, Plavž, Žirovnica, Sava).

Najslabše razmere za otroško varstvo so na Koroški Beli in na Plavžu.

Na območju KS Javornik - Koroška Bela živi v starosti do 7 let 410 otrok. Potrebe po organiziranem varstvu so veliko večje, kot jih lahko zadosti sedanja vzgojnovarstvena enota pri Osn. šoli, v kateri je vključenih v treh skupinah 78 otrok. Skupna površina vrtca je 91 kv. m, od tega odpade na tri igralnice 71 kv. m, tako je kapaciteta glede na razpoložljivo površino presežena za več kot 100 %. Prav tako Vrtce ne ustreza sanitarno-tehničnim in pedagoškim predpisom, saj so na razpolago za vse tri skupine le ene sanitarije z eno umivalnico.

Na območju Plavža je največje pomanjkanje zmogljivosti za družbeno varstvo otrok.

II. PROGRAM RAZVOJA OTROŠKEGA VARSTVA

Programska izhodišča razvoja otroškega varstva predvidevajo naj bi bilo na 100 zaposlenih žensk vsaj 20 otrok v organiziranem varstvu. Demografski podatki razvoja do leta 1980 predvidevajo porast zaposlenih žensk tako, da bo struktura zaposlenih v družbenem sektorju v razmerju 60 % moških in 40 % žensk. To predstavlja 6.090 zaposlenih žensk, zato naj bi do leta 1980 zagotovili organizirano varstvo za 1.220 otrok. Skupnost otroškega varstva že sedaj intenzivno deluje za zagotavljanje pogojev dnevnega varstva otrok.

Že v letu 1974 in 1975 je bila nakazana potreba po novih kapacitetah.

1. Razširitev kapacitet in obenem rešitev sanitarno in pedagoško skoro nevzdržnega stanja za organizirano varstvo otrok na Koroški Beli.

2. Rekonstrukcija stare stavbe Vrtca Julke Pibernik za varstvo dojenčkov, saj je na območju občine le na Plavžu vrtce, ki ima 2 oddelka za varstvo dojenčkov.

3. Razširitev in novogradnja vzgojnovarstvenega zavoda na Plavžu, ki je pogojena s porastom števila otrok na tem območju zaradi novogradnje stanovanj v letu 1974 in 1975 ter predvidenih gradenj v naslednjem petletnem obdobju. V šolskem letu 1975/76 je bilo na območju KS Plavž odklonjenih za sprejem v vrtce 140 otrok.

III. PROGRAM IN SREDSTVA ZA LETO 1976

1. Gradnja vzgojnovarstvenih zavodov.

Že v letu 1974 je Skupnost otroškega varstva namenila za gradnjo vrtca na Koroški Beli 700.000 din, v letu 1975 pa 2.500.000 dinarjev. Skupnost otroškega varstva se je v sodelovanju s KS Javornik - Koroška Bela odločila za montažni tip vrtca s 7 igralnicami za varstvo 140 otrok. Predračunska vrednost gradbenih in obrtniških del je 6.000.000 dinarjev, oprema pa 1.200.000 din. Ker razpoložljiva sredstva Skupnosti otroškega varstva ne zadoščajo, da bi lahko prijavili pripravljeno gradnjo vrtca, je skupnost otroškega varstva zaprosila MARLES MARIBOR za odobritev kredita za manjkajoča sredstva za dobo 24 mesecev. Tako bo potrebno v letu 1976 MARLESU vrniti 2.000.000 din kredita.

Že v programu leta 1974 je bila nakazana nujna potreba po novih kapacitetah za varstvo otrok na Plavžu. Možnost za pridobitev novih kapacitet je bila podana z gradnjo stolpnice S-3 v neposredni bližini že obstoječega vrtca, v kateri je spodnja etaža predvidena za namene otroškega varstva. V letu 1976 bi skupnost otroškega varstva lahko zagotovila le sredstva za nabavo opreme v višini 650.000 din.

2. Oskrbnine v VVZ in prehrana.

Cene dnevnega varstva so diferencirane glede na skupen dohodek staršev in dogovorjene kriterije, ki sta jih potrdili skupščini Skupnosti otroškega varstva in Izobraževalne skupnosti Jesenice.

Lestvica za diferencirano plačevanje:

pri povprečnem mesečnem dohodku na člana družine	prispevek staršev	prispevek SIS
do 700 din	—	100 %
od 701 do 800 din	10 %	90 %
od 801 do 900 din	15 %	85 %
od 901 do 1.000 din	20 %	80 %
od 1.001 do 1.100 din	25 %	75 %
od 1.101 do 1.200 din	30 %	70 %
od 1.201 do 1.300 din	35 %	65 %
od 1.301 do 1.400 din	40 %	60 %
od 1.401 do 1.500 din	45 %	55 %
od 1.501 do 1.600 din	50 %	50 %
od 1.601 do 1.700 din	55 %	45 %
od 1.701 do 1.800 din	60 %	40 %
nad 1.800 din	70 %	30 %

Stroškovna cena, upoštevajoč specifičnost posameznih vzgojnovarstvenih organizacij, je na oskrbovanca:

za predšolske otroke v	
— VVO Jesenice	740.00 din
— VVE Kranjska gora	615.00 din
— VVE Mojstrana	560.00 din
— VVE Koroška Bela	570.00 din
— VVE Žirovnica	635.00 din
za dojenčke v VVO Jesenice	1.295.00 din

V letu 1976 naj bi se stroškovna cena v Vzgojnovarstvenih zavodih povečala le glede na porast materialnih stroškov in povečanje OD.

Starši pokrivajo v povprečju 46 % oskrbnih stroškov, obe interesni skupnosti pa 54 %.

V oskrbnih stroških ni zajeta amortizacija, ki jo v celoti pokriva izobraževalna skupnost. Skupnost Otroškega varstva naj bi še nadalje prevzela obveznost pokrivanja 10 % oskrbnih stroškov od dela, ki odpade na interesne skupnosti. Glede na dogovorjene kriterije bi bila obveznost SOV v višini 375.000 din.

Skupnost otroškega varstva je že v letu 1975 subvencionirala prehrano za vse osnovnošolske otroke in sicer po 2.00 din na učenca za obrok. To obvezo naj bi skupnost prevzela tudi v letu 1976, kar bi za 3.100 otrok zneslo 62.000 din.

3. Pogodbene obveznosti

Skupnost otroškega varstva je v letu 1971 in 1972 najela posojilo v skupnem znesku 2.438.000 din in je zavezana vračati anuitete za dobo deset let. Letna obveznost znaša 337.000 din.

Skupnost otroškega varstva je v letu 1974 prevzela štiriletno obveznost za kritje stroškov komunalne ureditve otroškega letovišča v Novigradu. Letna obveznost znaša 172.000 din.

4. Letovanje otrok

Na območju občine Jesenice je vsako leto vključenih v organizirano letovanje 1.500 otrok, v starosti do 15 let. Skupnost otroškega varstva si bo prizadevala, da bodo v organizirano letovanje vključeni vsi socialno ogroženi otroci, ki sami ne zmorejo plačati oskrbe. Za te namene naj bi skupnost prispevala 30.000 din.

5. Poleg navedenih nalog ima Skupnost otroškega varstva stroške za svoje poslovanje in bo morala zagotoviti tudi sredstva za delovanje Skupne strokovne službe samoupravnih interesnih skupnosti, v okviru katere naj bi se opravljale vse strokovne, tehnično-administrativne in finančne zadeve skupnosti otroškega varstva.

V letu 1976 naj bi se sredstva za otroško varstvo zbirala s prispevkom od brutto OD in od netto izplačanih pokojnin po dogovorjenih stopnjah.

V kolikor bo dogovorjena stopnja prispevka pri združevanju sredstev od brutto OD in od netto izplačanih pokojnin ostala v enaki višini kot v letu 1975, so za leto 1976 predvideni dohodki skupnosti v naslednji višini:

— iz brutto OD — a — iz družbenega sektorja	3.467.000.00 din
b — iz zasebnega sektorja	43.000.00 din
— od netto izplačanih pokojnin	400.000.00 din
Skupaj	3.910.000.00 din

povečanje vrednosti storitev za 25,7 %; v storitve štejejo predvsem stroški oskrbe invalidov in invalidnih otrok v zavodih in posebnih zavodih v času rehabilitacije.

3. Pri oceni prispevkov:

— enako povečanje kot povečanje izdatkov za pokojnine (25,1 %) (prispevek za zdravstveno varstvo upokojencev, prispevek za otroški dodatek in za otroško varstvo, prispevek v stanovanjski sklad za reševanje stanovanjskih potreb upokojencev).

4. Pri oceni izdatkov za izvajanje zavarovanja:

— porast povprečnih osebnih dohodkov v letu 1976 (20 %); pri tem so upoštevani izdatki za opravljanje zadev (služba v ožjem smislu), stroški denarnega in plačilnega prometa, obresti in provizija za kredite, stroški za informacijsko dejavnost, za samoupravo, za znanstveno-raziskovalno delo in prispevek zvezi skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Ob upoštevanju navedenih izhodišč se ocenjuje, da bodo znašali izdatki skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v letu 1976 v primerjavi z letom 1975:

Izdatki za	1975	1976	Indeks 1976/1975
DENARNE DAJATVE (pokojnine z varstvenim dodatkom in ostale denarne dajatve)	5.138,1	6.438,1	125,3
REHABILITACIJO IN ZAPOSLOVANJE	161,1	212,4	131,8
PRISPEVKE (SIS-om)	738,8	924,2	125,1
IZVAJANJE ZAVAROVANJA	104,0	124,8	120,0
SKUPAJ	6.142,0	7.699,5	125,4

V izdatkih za leto 1976 so zajete tudi obveznosti federacije, ki bodo znašale v letu 1976 okoli 775,0 mio din, in obveznosti republike, ki bodo znašale v letu 1976 okoli 122,5 mio din; te obveznosti federacije in republike izhajajo iz zakonitih predpisov za pokojnine, priznane pod ugodnejšimi pogoji borcem NOB in nekaterim drugim kategorijam zavarovancev. Celotno povračilo izdatkov na račun obveznosti federacije je vprašljivo glede na to, da je federacija že v letošnjem letu s plačevanjem tekočih obveznosti v močnem zaostanku.

Razliko v znesku 6.802,0 mio din bodo morali kriti prispevki zavarovancev, zaposlenih v družbenem in zasebnem sektorju, ter organizacij združenega dela. Sredstva, zbrana s tem prispevkom samo za kritje navedene razlike, bodo za 22,9 % večja kot v letu 1975. Pri tem je treba poudariti, da ob takšnem povečanju sredstev ni predvideno nikakršno izločanje v obvezno rezervno.

O teh temeljnih izhodiščih za dejavnost skupnosti in o oceni izdatkov je razpravljala skupščina skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja na seji dne 10. 10. 1975. Ugotovila je, da je za redno in nemoteno tekoče izplačevanje pokojnin, po možnosti brez najemanja večjih kratkoročnih premostitvenih kreditov, od katerih je treba plačevati visoke obresti, potrebna primerna rezerva. Skupščina je prejela predlog teh izhodišč in ocene izdatkov z dopolnitvijo, da se programira v letu 1976 izločanje v rezervno v višini 250 mio din. Z upoštevanjem takšne izločitve v rezervno v letu 1976 bi moralo znašati povečanje dohodka skupnosti iz prispevkov zavarovancev in organizacij združenega dela okoli 27 % več, kot bodo znašali v letu 1975.

Ljubljana, dne 10. 10. 1975

RAZISKOVALNA SKUPNOST JESENICE

Raziskovalna skupnost občine Jesenice nima še sestavljene programa dela za leto 1976 predvsem iz tehničnih in materialnih razlogov. Delegati v TOZD in ostali bodo dobili potrebne predloge pred zasедanjem skupščine občinske raziskovalne skupnosti, ki bo v začetku decembra. Na osnovi dostavljenih predlogov in pripomb delegatov bo šele možno sestaviti program raziskovalnih potreb v občini Jesenice.

Naloge občinske raziskovalne skupnosti je organizacija in mobilizacija raziskovalne dejavnosti v občini. Raziskave so lahko

iz področij urejenosti okolja, materialnih in kadrovskih virov, razvoja industrije, kmetijstva in gozdarstva, prostorskega in regionalnega načrtovanja, itd.

Upoštevati je pa, da bo potrebno vse programirane raziskovalne naloge financirati iz sredstev zbranih v občini od posameznih interesentov. Republiška raziskovalna skupnost bi financirala le programe splošnega značaja v okviru SR Slovenije.

— postopki in opravila pri uveljavljanju pravic za primer brezposelnosti za delavce, začasno zaposlenih v tujini,
— proučevanje zakonov, družbenih dogovorov, samoupravnih sporazumov ter drugih predpisov, ki se nanašajo na zaposlovanje,
— izdelava osnutkov samoupravnih splošnih aktov skupnosti in
— spremljanje novosti v zakonodaji in obveščanje ostalih služb in enot.

V. Finančno računovodsko področje
— Finančne analize o oblikovanju in porabi sredstev v letu 1975,
— finančni načrt za leto 1976,
— tromesečna finančna poročila in
— prognoza dohodkov in izdatkov skupnosti za leto 1977.
Poleg navedenih nalog prve in druge skupine, so še ostale naloge, ki so dogovorjene, oziroma bodo še dogovorjene in niso zajete v enotnem programu dela, veljale pa bodo za občine in regijo.
Predlog programa je vsebinsko in finančno v GROBEM usklajen s programom Zveze skupnosti za zaposlovanje. Menimo pa, da še ni dokončen, ker še ni dokončno usklajen v občinah niti v republiki.

PREDLOG FINANČNEGA NAČRTA ZA LETO 1976
Sestavljen po usklajevalnem postopku med skupnostmi za zaposlovanje v Sloveniji

DOHODKI:	din
Prispevek za zaposlovanje (plan 75 in 20 %)	8.028.936
IZDATKI:	
— za Zvezo skupnosti za zaposlov. 15 %	1.204.340
— za delo strok. službe in org. upravljanja v dosednji org. obliki (plan 75 in 23 %)	3.742.090
— za socialno varnost in zavarovanje za primer brezposelnosti (plan 1975 in 10 %)	935.000
— za funkcionalno dejavnost (za pripravo za zaposlitev in poklicno usmerjanje (plan 1975 in 20 %)	1.452.000
— za vzajemno in solidarnostno prelivanje	695.506
SKUPAJ ZA REDEN PROGRAM:	8.028.936

Predvidevamo tudi nekatere izven programske naloge: s prevzemom vseh administrativno-tehničnih in strokovnih nalog na področju štipendiranja se predvidevajo potrebni kadri in dodatni materialni stroški (3 srednje-strokovni delavci 177.000 in 75.000 din materialni stroški
— za raziskovalne naloge in analizo o zaposlovanju in zaposlenosti 158.000
— za investicijske potrebe posodobljenja službe 500.000
SKUPAJ ZA IZVEN PROGRAMSKE NALOGE: 910.000

Financiranje izvenprogramskih nalog bi verjetno povzročilo povišanje prispevne stopnje.

Predvidena razporeditev sredstev SOV v letu 1976:

1. Gradnja vzgojnovarstvenih zavodov	
a) vrtec Kor. Bela	2.200.000.00 din
b) vrtec Plavž — oprema	650.000.00 din
2. a) Subvencioniranje oskrbnin	375.000.00 din
b) Subvencioniranje šol. malic	62.000.00 din
3. Pogodbene obveznosti	
a) anuitete	337.000.00 din
b) otroško letovišče Novigrad	172.000.00 din
4. Letovanje otrok	30.000.00 din
5. Stroški poslovanja Skupnosti	84.000.00 din
Skupaj	3.910.000.00 din

Iz podane razporeditve je razvidno, da v letu 1976 niso zagotovljena sredstva za odkup prostorov v stolpnici S-3 na Plavžu za novih šest varstvenih oddelkov. Sredstva za ta namen bi bilo potrebno zagotoviti z združevanjem sredstev iz ostanka dohodka OZD ali s premostitvenimi krediti.

Izvršni odbor
Skupnosti otroškega
varstva

PREGLED PREDŠOLSKE POPULACIJE PO KS, RAZPOLOŽLJIVE KAPACITETE IN ZASEDBA V VVZ TER ŠTEVILO ODKLONJENIH OTROK NA OBMOČJU OBČINE JESENICE (november 1975)

Krajevna skupnost	Število otrok	Ustanova	Stev. odd.		Kapa- cитета	Za- sedba	% zajetih otrok	Varstva potrebni otroci
			predš.	doj.				
1. KS Rateče	58	—	—	—	—	—	—	—
2. KS Kranjska gora	234	VVE Kranjska gora	2	—	40	59	25.2	20
3. KS Mojstrana	162	VVE Mojstrana	1	—	20	23	14.2	20
4. Ks Hrušica	65	VVO Jesenice oddelek Hrušica	1	—	20	21	32.4	—
5. KS Plavž Jesenice	633	VVO Jesenice enota A. Ocepek	6	2	144	173	27.3	190
6. KS Planina pod Gol.	35	—	—	—	—	—	—	—
7. KS SAVA Jesenice	599	VVO Jesenice enota J. Pibernik	10	—	184	249	41.6	30
8. KS Podmežaklja	196	VVO Jesenice oddelek Podmežaklja	1	—	20	23	11.7	—
9. KS Jav.-Kor. Bela	410	VVE Koroška Bela	3	—	55	78	19.	60
10. KS Blejska Dobrava	115	VVE Blejska Dobrava	3	—	60	67	58.2	3
11. KS Žirovnica	310	VVE Žirovnica	3	—	60	82	26.4	15
Skupaj	2.817	9	30	2	603	775	27.5	338

VVO Vzgojna varstvena organizacija, VVE Vzgojna varstvena enota — pri šoli

SR SLOVENIJA SKUPNOST POKOJNINSKEGA IN INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA

DEJAVNOST SKUPNOSTI

V skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja delovni ljudje na podlagi rezultatov minulega in tekočega dela ter po načelih vzajemnosti in solidarnosti uresničujejo pravice iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Zavarovanci in upokojeenci v skladu z zakonom in drugimi samoupravnimi akti zagotavljajo zase oziroma za svoje družinske člane: starostno pokojnino — za primer starosti; invalidsko pokojnino, poklicno rehabilitacijo in ustrezno zaposlitev z denarnimi nadomestili — za primer izgubljenosti ali zmanjšane delovne sposobnosti; invalidnino — za primer telesne okvare; družinsko pokojnino — za primer zavarovanceve ali upokoječeve smrti; dodatek za pomoč in postrežbo, varstveni dodatek, prispevek za rekreacijo upokojeencev in drugo.

V skupnosti si zagotavlja socialno varnost okoli 750.000 zavarovancev, ki prispevajo sredstva za realizacijo pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Po stanju v mesecu septembru 1975 je v Sloveniji 198.984 upokojeencev, od teh: starostnih — 95.772, invalidskih — 50.410 in družinskih — 52.802. Tako pride na 3,8 aktivnih zavarovancev 1 upokojenec. Za leto 1976 se predvideva, da bo okoli 205.000 upokojeencev in okoli 11.000 upokojeencev drugih denarnih dajatev.

Temeljna dejavnost skupnosti je realizacija z zveznim in republiškim zakonom ter statutom skupnosti zagotovljenih pravic zavarovancev in upokojeencev. Med temi pravicami je daleč najpomembnejša pravica do pokojnine (starostne, invalidske, družinske). V letu 1975 so oziroma bodo dosežena naslednja povprečja pokojnin z varstvenimi dodatki:

	I-VII/75	VIII-XII/75	I-XII/75
starostne	2.330	2.478	2.392
invalidske	1.813	1.954	1.874
družinske	1.532	1.644	1.578
vseh	1.988	2.125	2.045

S takšnim povprečjem starostne pokojnine bo v letu 1976 doseženo z resolucijo in družbenim dogovorom predvideno razmerje nasproti povprečnemu osebnemu dohodku na zaposlenega.

Upošteva se akontirano medletno uskladitev pokojnin s 1. 8. 1975 bodo v letu 1976. pokojnine povečane za porast povprečnega nominalnega osebnega dohodka na zaposlenega v letu 1976, kar pomeni, da bodo pokojnine iz meseca decembra 1975 povečane v povprečju za 20 %.

Druge denarne dajatve (invalidnine, dodatek za pomoč in postrežbo, nadomestilo za rekreacijo upokojeencev) med letom 1975. niso bile povečane, in bo zaradi tega v letu 1976. povečanje teh dajatev ustrezno večje.

Skrb za rehabilitacijo in zaposlovanje delovnih invalidov, vključno s skrb za preventivno varstvo zavarovancev, bo ena od pomembnih nalog skupnosti; ustrezna dejavnost na tem področju pogojuje manjše število upokojeencev invalidske pokojnine in s tem tudi manjše izdatke za invalidsko pokojnino.

OCENA IZDATKOV ZA LETO 1976

Temeljni izhodišči za oceno izdatkov za leto 1976 sta:
1. dejstvo, da se sistem pravic, ki je opredeljen z zveznim in republiškim zakonom ter statutom, ne bo spremenil;
2. izdatki za leto 1975, katerih realizacija bo enaka, kot so bili planirani, pri tem pa še upoštevani izdatki za medletno uskladitev pokojnin s 1. 8. 1975.

Pri načrtovanju izdatkov so upoštevana še naslednja izhodišča:

1. Pri oceni izdatkov za pokojnine z varstvenim dodatkom: — število upokojeencev v mesecu decembru 1975 (199.500) — predvideno jih je bilo okoli 202.000 (indeks: 98,8); — povprečni znesek vseh pokojnin v mesecu decembru 1975 — 2.125 — din;
— povečanje povprečnega nominalnega osebnega dohodka in življenjskih stroškov v letu 1975 (28 %);
— uskladitev pokojnin s 1. 1. 1976, z upoštevanjem medletne uskladitve s 1. 8. 1975, v povprečju za 20 % na decembrske zneske pokojnin; 128 (indeks povečanja OD in ZS): 106,5 (indeks povprečnega povečanja pokojnin s 1. 8. 1975) × 100 120,2 (indeks povečanja pokojnin s 1. 1. 1976);
— čisti prirast števila vseh pokojnin (3 %);
pri oceni izdatkov za ostale denarne dajatve:
— uskladitev s 1. 1. 1976 s celotnim odstotkom povečanja povprečnih osebnih dohodkov v letu 1975 (28 %);
— čisti prirast ostalih denarnih dajatev (invalidnin — 5 %, dodatek za pomoč in postrežbo — 9 %, nadomestilo za rekreacijo — 3 %).

2. Pri oceni izdatkov za rehabilitacijo in zaposlovanje delovnih invalidov:
— čisti prirast (9 %) je večji od čistega prirasta pokojnin, ker je v invalidskem zavarovanju poudarek na rehabilitaciji in zaposlovanju delovnih invalidov (II. in III. kategorija invalidnosti), kar vpliva na zmanjšanje števila invalidov I. kategorije in s tem tudi manjši prirast invalidskih pokojnin;

— uskladitev oskrbnin in nadomestil s 1. 1. 1976 v povprečju za 25,7 %; ta odstotek je poudarjena sredina povečanja oskrbnin, začasnih nadomestil in nadomestil zaradi manjšega osebnega dohodka na drugem delu po porastu povprečnega osebnega dohodka v preteklem letu na območju skupnosti (28 %), nadomestil zaradi zaposlitve s skrajšanim delovnim časom pa po porastu povprečnega osebnega dohodka v tekočem 1976. letu (20 %);

IZOBRAŽEVALNA SKUPNOST

Program vzgojnoizobraževalnih dejavnosti za leto 1976 izhaja iz sprejetih zakonskih določil in drugih družbenopolitičnih dokumentov ter iz zasnove srednjeročnega načrta vzgoje in izobraževanja za obdobje 1976—1980.

V letu 1976 izpostavljamo naslednje naloge:
— povečanje obsega in izboljšanje učinkovitosti in kvalitete vzgojnoizobraževalnih dejavnosti;
— poglobljanje idejnosti vzgojnoizobraževalnega procesa;
— nadaljevanje vsebinske in organizacijske preobrazbe osnovnega šolstva s postopnim uvajanjem celodnevne šole;
— dograjevanje sistema za materialno preskrbo šol;
— nadaljnje razvijanje samoupravnih odnosov v temeljnih organizacijah združenega dela in organizacijo združenega dela VIZ;

— nadaljnje izenačevanje družbeno ekonomskega položaja prosvetnih delavcev z družbeno ekonomskim položajem delavcev na drugih področjih združenega dela.

V šolskem letu 1975/76 je v jeseniški občini 6 samostojnih osnovnih šol in 2 podružnični šoli ter 1 samostojna posebna osnovna šola. V 110 oddelkih je 3.055 učencev osnovne šole; v 11 oddelkih posebne osnovne šole pa 110 učencev. Osnovne šole in posebna osnovna šola imajo v svoji sestavi 8 oddelkov podaljšane bivanja, v katere je vključenih 152 učencev. S 1. septembrom 1975 je osnovna šola Žirovnica prešla na celodnevno šolo, v letu 1976 pa ta prehod na celodnevno šolo načrtujemo pri osnovni šoli Kranjska gora.

Vzgojnoizobraževalno dejavnost v osnovnih šolah in posebni osnovni šoli opravlja 166 pedagoških delavcev. Razen tega je v teh šolah še 7 drugih strokovnih, 13 administrativnih oz. računovodskih ter 55,5 tehničnih delavcev.

V šolskem letu 1975/76 bo po
— rednem predmetniku opravljenih 122.955 pedagoških ur
— pouka fakultativnih predmetov 1.976 pedagoških ur
— dopolnilnega in dodatnega pouka 9.196 pedagoških ur
— interesnih dejavnosti 9.196 pedagoških ur
Skupaj vzgojnega dela 133.323 pedagoških ur

V 8 oddelkih podaljšane bivanja bo opravljenih 7.600 pedagoških ur; za varstvo učencev vozačev, katerih je 306, bo opravljenih 1.282 delovnih ur.

Za izvedbo tega programa bi rabili za bruto osebne dohodke vseh zaposlenih ter za skupne potrebe teh delavcev 20.117.052 — din. S tem zneskom pa ne bo možno doseči najvišje možne vrednosti točke po novem samoupravnem sporazumu, ker je cena pedagoških ur izračunana na osnovi števila točk po stopnjah izobrazbe in metodologije 1975, neto vrednost točke pa povečana za 6,5 %.

Materialni izdatki: po enotnih merilih bodo za redno vzdrževanje šole dobile 2.117.040 — din. Izračun je napravljen tako, da šola prejme na oddelek 12.780 — din in na učenca 148 — dinarjev, to pomeni 6,5 % povečanje sredstev napram letu 1975.

Amortizacija zgradb, opreme in učil je planirana po minimalnih prispevnih stopnjah. Šole bodo v ta namen prejele 1.132.236 — din.

Za prevoze učencev planiramo 985.400 — din. Prevoze opravljajo: osnovna šola Kranjska gora, ki s svojim šolskim avtobusom pripelje učence iz Gozd Martuljka in Rateč; osnovna šola Koroška Bela pripelje s šolskim kombijem učence iz Javorniškega Rovta, učenci s Hrušice, iz Planine pod Golico in Blejske Dobrave se vozijo z lokalnim avtobusom, učenci posebne osnovne šole pa uporabljajo tudi medkrajevni avtobus.

Skrajšana mala šola s 120-urnim programom je načrtovana v 7 oddelkih in bo zajela 148 otrok; ostali 6-letni otroci pa so zajeti v letošnji mali šoli v vzgojno varstvenih organizacijah. Tako bodo v malo šolo vključeni vsi predšolski otroci. Za izvedbo skrajšane male šole potrebujemo 59.094 — din.

Nekateri naši učenci se šolajo v drugih posebnih osnovnih šolah izven naše občine. Za šolanje teh otrok bo potrebnih 135.000 — din, za vzdrževalnino po domovih pa 411.000 — din.

Stroški organov upravljanja in strokovne službe so planirani v mejah družbenega dogovora oziroma samoupravnega sporazuma. Stroški so povečani le za 6,5 % kar znes skupaj 402.885,8 din.

Izobraževalna skupnost podeljuje tudi **kadrovske štipendije** za pedagoške poklice v skladu z družbenim dogovorom o štipendiranju učencev in študentov. Letos prejema štipendijo 52 štipendistov. Potrebna sredstva za štipendije so planirana v višini 621.000. — din.

Delavska univerza izvaja tudi osnovnošolsko izobraževanje odraslih. V letu 1976 planira 4 oddelke takega izobraževanja. Nekateri naši delavci se šolajo pri dopisni delavski univerzi v Ljubljani. Za to izobraževanje bomo rabili skupaj 131.000. — dinarjev.

Prehod osnovnih šol na celodnevni pouk je ena izmed izredno pomembnih nalog v srednjeročnem programu. V letošnjem šolskem letu je prešla na celodnevni pouk osnovna šola Zirovnica; za leto 1976 pa je pripravila program za prehod na celodnevno šolo osnovna šola Kranjska gora, ki ima za prehod najboljše prostorske pogoje. Za program COŠ v Zirovnici in v Kranjski gori potrebujemo dodatna sredstva v višini 2.442.749. — din.

V šolskem letu 1976/77 (september — december) planiramo tudi **razširjeno dejavnost**: 2 nova oddelka osnovne šole, 3 oddelke podaljšane bivanja ter 1 oddelke celodnevne šole. Za to razširjeno dejavnost med letom potrebujemo 247.317. — din.

Pedagoškim delavcem, ki nimajo zadovoljive kvalifikacije omogočamo **usposabljanje ob delu**, s tem da jim zmanjšamo učno obveznost. Za leto 1976 bomo potrebovali za kritje teh regresov 80.000. — din.

V šolskem letu 1975/76 je na našem območju **1 samostojna vzgojno varstvena organizacija ter 4 vzgojno varstvene organizacije**, ki so v sestavi šole. V 32 vzgojno varstvenih oddelkih je vključenih 775 predšolskih otrok. Vzgojnoizobraževalno delo v teh organizacijah opravlja 44 vzgojiteljic oz. medicinskih sester. Za sofinanciranje vzgojno varstvenih organizacij potrebujemo 3.193.722. — din. V tem znesku je upoštevana tudi amortizacija osnovnih sredstev.

Šolske malice imajo organizirane v vseh osnovnih šolah, kjer so oddelki podaljšane bivanja oziroma celodnevna šola pa tudi kosila. Izobraževalna skupnost regresira malice v višini 5. — din mesečno vsem učencem; 299 učencem nudi malico brezplačno oziroma po polovični ceni, 26 učencev pa prejema brezplačna kosila. Za šolsko prehrano v letu 1976 načrtujemo sredstva v višini 436.770. — din.

Občinska izobraževalna skupnost sofinancira tudi dejavnost **delavske univerze**. Sredstva so planirana v isti višini kot za leto 1975 s 6,5 % povečanjem.

Sofinanciranje **glasbene šole** je planirano v enaki višini kot v letu 1975, ob upoštevanju 6,5 % povečanja, kar znese skupaj 1.210.269. — din.

Šole si prizadevajo, da bi učence kar najceneje opremili z **učbeniki in šolskimi potrebščinami**. V ta namen so nekateri šole organizirale med učenci akcijo, da so pustili svoje učbenike v šoli. V zameno so v novem šolskem letu prejeli v šoli učbenike za višjo stopnjo. Ker morajo šole učbenike dokupovati, izobraževalna skupnost planira 21. — din na učenca, kar pomeni v občini 66.465. — din.

Tudi vzgojno varstvene organizacije planirajo, da bo tekom leta 1976 **1 nov oddelke**, zato so sredstva za 4 mesece planirana v višini 21.792. — din.

Obvezna rezerva je z zakonom določena in sicer v višini 1 % vseh doseženih dohodkov izobraževalne skupnosti.

Anuitete za najete kredite so planirane po sklenjenih pogodbah v višini 980.000. — din.

Investicije: V letu 1976 so planirani naslednji izdatki:

- dokončanje del v osnovni šoli Zirovnica 1.000.000. — din
- dokončanje del v centru srednjih šol 400.000. — din
- ureditev igrišča v centru srednjih šol 150.000. — din
- pogodbene obveznosti pri izgradnji telovadnice pri ŽIC Jesenice 600.000. — din
- načrti za preureditev osnovne šole na Koroški Beli 500.000. — din
- preureditev centralne kurjave v osnovni šoli Koroška Bela 900.000. — din
- sanacija strehe nad telovadnico osnovne šole Koroška Bela 600.000. — din
- razširitev jedilnice v osnovni šoli Zirovnica 900.000. — din
- ureditev prehoda iz osnovne šole Prežihov Voranc v telovadnico 200.000. — din
- izvedba referendumov za samoprispevek za izgradnjo nove šole na Plavžu 100.000. — din
- idejni načrt osnovne šole Plavž 93.000. — din
- glavni načrt I. faze izgradnje osnovne šole Plavž 1.200.000. — din
- dozidava kuhinje v osnovni šoli Kranjska gora 1.800.000. — din
- permanentno reševanje stanovanjske problematike zaposlenih v šolstvu, ker bo le tako možno skladno s potrebami in zahtevami reševati kadrovska vprašanja v šolstvu: 2 % povečan prispevek za stanovanjsko gradnjo (skupaj 8 %, v enotni metodologiji je upoštevana samo 6 % stopnja) 534.674. — din

Skupaj investicije v občini 8.977.674. — din

0,06 % od BOD v občini za vzajemno združevanje sredstev pri izvajanju investicijskih nalog na področju osnovnega izobraževanja 473.000. — din

Program izobraževalne skupnosti Jesenice tako vključuje dosednji obseg in vrste dejavnosti na področju vzgoje in izobraževanja v skladu z veljavnimi predpisi, družbeni dogovori in samoupravnimi sporazumi. Iz programa so izpadle naslednje dejavnosti: testiranje šolskih novincev, šola v naravi, ekskurzije in modernizacija. To so obveznosti, ki jih vsako leto načrtujemo, pa jih moramo zaradi pomanjkanja finančnih sredstev opustiti.

Predlagani program za leto 1976 je sestavljen iz štirih delov, in sicer:

A) OBVEZNI PROGRAM, ki je enak za vso republiko Slovenijo in izhaja iz zakona o osnovni šoli in interesni skupnosti za vzgojo in izobraževanje ter izvršilnih predpisov s tega področja. Obvezni del programa zajema:

- osnovno dejavnost osnovnih šol in posebne osnovne šole,
- podaljšano bivanje,
- šolanje naših učencev v drugih posebnih osnovnih šolah in zavodih izven naše občine,
- male šole,
- prevozi učencev,
- kadrovske štipendije,
- stroški organov strokovne službe,
- osnovnošolsko izobraževanje odraslih,
- dodatna sredstva za celodnevno šolo,
- razširjena dejavnost tekom leta 1975.

B) DOGOVORJENI DEL PROGRAMA so naloge, ki jih nakazujejo specifično občinske potrebe. Dogovorjeni del programa bo obsegal:

- dokvalifikacija pedagoških delavcev,
- sofinanciranje vzgojno varstvenih zavodov,
- sofinanciranje delavske univerze,
- sofinanciranje glasbene šole,
- prehrana učencev,
- učbenike in šolske potrebščine,
- razširjena dejavnost v vzgojno varstvenih zavodih.

C) 1 % OBVEZNA REZERVA.

Č) ANUITETE IN INVESTICIJE.

IZRAČUN POTREBNIH SREDSTEV:

Po dogovorjeni metodologiji za vrednotenje programov izobraževalnih skupnosti v SR Sloveniji bi potrebovali za:

A) Obvezni del programa	28.801.773. — din
B) Dogovorjeni del programa	5.319.488. — din
C) 1 % obvezna rezerva	341.213. — din
C) — anuitete	980.000. — din
— investicije v občini	8.977.674. — din
— vzajemno združevanje sredstev za investicije	473.000. — din
SKUPAJ	44.893.148. — din

Po merilih za določanje dejavnosti in obsega obveznega in dogovorjenega programa občinskih izobraževalnih skupnosti ter enotne metodologije za vrednotenje le-teh za leto 1976 bodo občinske izobraževalne skupnosti solidarnostno zagotavljale uredničevanje medsebojno usklajenih programov na vsem območju Slovenije po naslednjih načelih:

- podlago za solidarnost predstavljajo obvezni in dogovorjeni programi OIS, usklajenimi s temi merili in metodologijo;
- sredstva za solidarnost bodo prispevale OIS, ki za svoj usklajeni program potrebujejo manjša sredstva kot jih lahko zberejo na svojem območju po povprečni prispevni stopnji, in sicer v višini med sredstvi, ki jih na svojem območju lahko zberejo po povprečni prispevni stopnji, zmanjšani za 0,14 %, ter potrebnimi sredstvi za svoj program;
- solidarnostna sredstva bodo prejemale OIS, ki za svoj usklajeni program potrebujejo večja sredstva kot jih lahko zberejo na svojem območju po povprečni prispevni stopnji, in sicer v višini razlike med potrebnimi sredstvi za svoj program in sredstvi, ki jih lahko zberejo na svojem območju po povprečni prispevni stopnji, povečani za 0,35 %.

Višino povprečne prispevne stopnje bo možno izračunati, ko bodo programi OIS dokončno usklajeni.

DOHODKI IN IZDATKI ZA L. 1976

v 000 din

RAZŠIRJENI PROGRAM

OBČINA	Prisp. iz družb. sektorja		Ostali prisp. in dohodki	SKUPAJ DOHODKI	IZLOČITVE			ČISTI DOHODEK	IZDATKI SKUPAJ	Izdatki za zdrav. varstvo	Denarna nadomest.	Ostali izdatki
	iz dohod. v zdr. del.	iz OD v zdr. del.			v rez. sklad	reg. inv.	soli. zdr. v SRS					
JESENICE												
din	16.769	67.664	14.180	98.613	1.478	5.529	4.247	87.359	98.770	80.426	14.280	4.064
Indeks na oceno 75	121,9	112,6	111,2	113,8	106,7	119,0	122,8	113,3	110,3	111,0	107,0	111,0
KRANJ												
din	38.650	161.868	32.868	235.386	3.500	3.098	10.085	206.703	175.582	136.371	31.609	7.602
Indeks na oceno 75	121,9	112,6	111,2	113,8	106,7	119,0	122,8	113,3	110,3	111,0	107,0	111,0
RADOVLJICA												
din	11.577	47.884	17.034	76.495	1.149	3.902	2.975	68.469	83.706	67.756	12.629	3.321
Indeks na oceno 75	121,9	112,6	111,2	113,8	106,7	119,0	122,8	113,3	110,3	111,0	107,0	111,0
SKOFJA LOKA												
din	15.698	63.113	14.638	93.449	1.401	5.144	3.952	82.952	83.054	64.403	14.827	3.824
Indeks na oceno 75	121,9	112,6	111,2	113,8	106,7	119,0	122,8	113,3	110,3	111,0	107,0	111,0
TRZIC												
din	5.626	23.349	7.068	36.043	542	1.892	1.455	32.154	36.525	28.294	6.872	1.359
Indeks na oceno 75	121,9	112,6	111,2	113,8	106,7	119,0	122,8	113,3	110,3	111,0	107,0	111,0
REGIJA												
din	88.320	363.878	85.788	537.986	8.070	29.565	22.714	477.637	477.637	377.250	80.217	20.170
Indeks na oceno 75	121,9	112,6	111,2	113,8	106,7	119,0	122,8	113,3	110,3	111,0	107,0	111,0

SAMOUPRAVNA SKUPNOST ZA ZAPOSLOVANJE KRANJ

Glavne naloge skupnosti za zaposlovanje so opredeljene kot strokovna pomoč delavcem, da na družbeno organiziran način uresničijo pravico do izbire poklica in dela, da se zaposlujejo po svojih nagnjenjih in sposobnostih, da si zagotavljajo ustrezne delovne in življenjske pogoje ter socialno varnost v času brezposelnosti.

Izhodišča programske dejavnosti skupnosti za zaposlovanje Kranj so:

Zakon o zaposlovanju in o zavarovanju za primer brezposelnosti, Sklepi in priporočila Skupščine SR Slovenije, stališča in predlogi ukrepov Izvršnega sveta SR Slovenije ob uresničevanju Resolucije o družbeno ekonomski politiki in razvoju v SR Sloveniji v letu 1975 v odnosu na Resolucijo 1976, družbeni dogovori in samoupravni sporazumi o srednjeročnih načrtih razvoja ter že sprejeti dokumenti kadrovske razvojne politike (družbeni dogovor o kadrovske politiki, sklepi in stališča 7. kongresa ZK Slovenije, 10. kongresa ZK Jugoslavije in 8. kongresa Zveze sindikatov Slovenije) in sprejeti ustrezni dokumenti na Gorenjskem.

Program grajen na omenjenih izhodiščih obsega tri vrste nalog:

1. Naloge, ki izhajajo iz zakonov in samoupravnih sporazumov o ustanovitvi skupnosti.
2. Naloge, ki so prednostne, njihova aktualnost je določena z družbenimi dogovori, samoupravnimi sporazumi in drugimi dokumenti.
3. Ostale naloge, tiste, ki so dogovorjene, ali pa so namenjene sodelovanju in potrebam OZD in družbeno politični skupnosti.

Po obsegu program Skupnosti za zaposlovanje Kranj opredeljuje:

1. Enotne programske naloge, ki so pomembne in potrebne na območju vseh skupnosti v republiki (standardne naloge, uporaba enotnih delovnih metod in postopkov, ki pogojujejo ustrezno izenačenost — kvaliteto dela).
2. Naloge, ki izhajajo iz posebnosti in problemov zaposlovanja na našem področju, iz dogovorov z OZD ter drugimi partnerji, iz programa dela v okviru sporazumevanja o sredstvih skupne porabe za področje zaposlovanja.

Skupnost za zaposlovanje Kranj bo izvajala sledeče naloge:

- I. Področje analitike in statistike
 - Analiza zaposlovanja v skupnosti za zaposlovanje v letu 1975,
 - kratkoročne analize o zaposlovanju v letu 1976, po četrtemesečnih,
 - poročilo izvajanja srednjeročnega plana 1976 — 1980,
 - mesečne statistične informacije o gibanju zaposlenosti, brezposelnosti in distribucija teh podatkov,

- spremljanje raznih vidikov deficitarnosti in suficitarnosti,
- popis letnih potreb po kadrih,
- popis letnega priliva strokovnih kadrov in
- izdelava raznih analiz v sodelovanju z zunanjimi inštitucijami.

- II. Področje zaposlovanja in posredovanja
 - Naloge v zvezi z ugotavljanjem in sporazumevanjem ponudbe delavcev oz. kandidatov za zaposlitev,
 - ugotavljanje in spoznavanje tekočega povpraševanja po delavcih,
 - konfrontacija ponudbe in povpraševanja ter napotovanje delavcev v zaposlitev,
 - kontaktiranje z OZD,
 - oblike in načini izvajanja posredovalne dejavnosti,
 - naloge v zvezi z zaposlovanjem v tujino in vračanjem iz tujine.

- Na področju strokovnega usposabljanja
 - Priprava na zaposlitev,
 - ugotavljanje potreb po pomoči pri strokovnem usposabljanju v OZD in
 - sodelovanje pri organizaciji usposabljanja absolventov gimnazije in drugih štiri-letnih srednjih šol.

- III. Področje poklicnega usmerjanja
 - Poklicna vzgoja in informiranje (predavanja za učence 7. in 8. razredov, za dijake 4-letnikov srednjih šol, staršev, organiziranje obiskov srednjih, višjih in visokih šol — informativni dnevi),
 - ugotavljanje sposobnosti in drugih indikatorjev za potrebe poklicnega usmerjanja,
 - poklicno svetovanje,
 - svetovanje pri zaposlovanju,
 - analitično študijske naloge,
 - povezovanje s šolami, zavodom za šolstvo, samoupravnimi interesnimi skupnostmi itd. in
 - štipendiranje učencev in študentov.

- IV. Področje pravne službe
 - Svetovanje in informiranje delavcev o pravicah za primer brezposelnosti,
 - vodenje postopka uveljavljanja pravic do denarnega nadomestila, do denarne pomoči,
 - postopki v zvezi s pripravo delavcev za zaposlitev,
 - zdravstveno zavarovanje brezposelnih delavcev,
 - opravlja v zvezi z pokojninskimi in invalidskimi zavarovanjem brezposelnih delavcev,

OBRAZLOŽITEV K FINANČNEMU OVREDNOTENJU PROGRAMA ZA LETO 1976

Finančno ovrednotenje programa za osnovni in razširjeni program za leto 1976 sloni na osnutku ekonomske resolucije SRS za leto 1976 in na dodatni dokumentaciji, ki jo je SRS koordinacijski odbor za spremljanje izvajanja družbenega dogovora o skupni porabi poslal predsednikom 18 občinskih skupščin konec oktobra.

Načrtovanje se po tem osnutku bistveno spremeni, če bolj pa se bo spremenil priliv sredstev za redno financiranje med letom, v kolikor se bodo določila teh osnutkov uresničila. Start sredstev v začetku leta temelji na ocenjenem razmerju, ki bo veljalo konec decembra med skupno porabo in med družbenim proizvodom. Kasneje se bodo začetna sredstva trimesečno povečevala v skladu z nominalno rastjo družbenega proizvoda na preteklo trimesečje. V planu so tako upoštevane le realne stopnje rasti sredstev (vsi dohodki) saj naj bi skupna poraba v celoti v letu 1976 narasla realno za 11 %.

Sklad bruto osebnih dohodkov naj bi v letu 1976 narasel za 10,8 %.

Odvizno od tega ali gre za osnovni ali razširjeni program se nato oblikujejo prispevne stopnje.

Glede na to, da je v dokumentaciji navedeno koliko naj bi se povečala obremenitev iz osebnega dohodka (12,2 %) in koliko iz dohodka (6,7 %) je možno izračunati posamezne stopnje prispevka za združeno delo.

Ker so upoštevana republiška izhodišča in ker za izdatke po občinah še ni izdelanega sistema prelivanja stroškov do določene meje, se dohodki in izdatki povečujejo enako v vseh občinah.

Osnovni program obsega:

- dosednji nivo zdravstvenega varstva s prioriteta, ki se bodo finančno odražale v spremembi notranje strukture zdravstvenega varstva;

- denarne dajatve (nadomestila oseb. doh. za boleznine, porodnice, nesreče, pogrebne in posmrtnine) v skladu z najmanjšim obsegom po sporazumih, ki bodo veljali v letu 1976;

- ostali izdatki na podlagi ocene za leto 1975;

- rezerva se znižuje iz stopnje 1,6 % od celotnega dohodka v letu 1976 na stopnjo 1,07 % od celotnega dohodka;

- izločitve za regijo (regijske zdrav. investicije) so realno povečane le za 4,2 % glede na investicijski program za leto 1976,

ki odpade na skupnost, pri tem prenos anuitet iz splošne porabe v skupnosti ni upoštevan;

- združevanje sredstev v SRS je upoštevano v višini 0,5 % od predvidenega bruto osebnega dohodka za Gorenjsko (ocena 4.100 milijonov din + 10,8 % = 4.542 milijonov din.

V razširjenem programu je upoštevano poleg navedenih obveznosti v osnovnem programu še:

- zdravstveno varstvo.

Obveznosti do preventive in do nezavarovanih občanov, ki jih je prevzela skupnost iz splošne porabe.

- denarna nadomestila

Ugodnejši pogoji za zavarovance, v kolikor bi uveljavljali 90 % nadomestilo od 1. dne dalje, ko se izplačuje nadomestilo v breme skupnosti.

- pri izločitvah za regijske zdravstvene investicije je upoštevan za leto 1976 prevzem anuitet v breme skupnosti iz splošne porabe.

- rezerva je upoštevana v višini 1,5 % celotnega dohodka (v letu 1975 1,6).

Tako povečane obveznosti razširjenega programa bi krili s povečanjem stopnje iz dohodka v združenem delu, ki sicer znaša za osnovni program 1,4 % na bruto OD, za razširjeni program pa 1,62 % na bruto OD. Prispevek iz bruto osebnega dohodka bi ostal v obeh primerih enak in znaša 8,0 %.

V zvezi z novim planiranjem bo največ težav z denarnimi nadomestili, saj bi v letu 1976 za osnovni program potrebovali nominalno najmanj 84.295 tisoč din (skrajšani delovni čas porodicam je izključen), po dosedanjih pa bo možno zagotoviti največ 77.220 tisoč din in to le v primeru, če bo valorizacija v zadnjem trimesečju priznana v dohodku za leto 1976.

Treba je omeniti tudi da v oceni izdatkov zdravstvenega varstva za leto 1975, ki je osnova programa za leto 1976 niso upoštevani vsi elementi cen, ki so bili navedeni v ekonomski resoluciji za tekoče leto. V cenah zdravstva in v oceni za tekoče leto ni upoštevanih 5 % dodatno za porast materialnih stroškov nad resolucijskimi kar znaša za regijo 3.487 tisoč din ter je razlika v osebnih dohodkih tako do izplačanih najnižjih osebnih dohodkov v gospodarstvu, še bolj pa do njihovih osebnih dohodkov po samoupravnem sporazumu za zdravstvo. Osebnih dohodek povprečno mesečno na pogojno nekvalificiranega delavca v gospodarstvu v SRS od 1. — 9. 1975 je znašal 2.623 din, 91 % za družbene dejavnosti je 2.387 din v gorenjsko zdravstvo pa v istem obdobju (razdeljeno) je 2.289 din. Tako znaša nepriznana razlika v triletnem letju med osebnimi dohodki v gospodarstvu in v zdravstvu za Gorenjsko že 4.726 tisoč din in nepriznana razlika do samoupravnega sporazuma zdravstva 18.984 tisoč din.

KULTURNA SKUPNOST

V skladu s programskimi izhodišči in cilji bodočega razvoja kulturnih dejavnosti v občini Jesenice sprejetih na III. seji skupščine kulturne skupnosti Jesenice in podlagi izhodišč in ciljev kulturnih dejavnosti v SR Sloveniji, ki jih je sprejela skupščina kulturne skupnosti Slovenije na svoji III. seji, predlagamo:

OKVIRNI PROGRAM KULTURNIH DEJAVNOSTI TER ZBIRANJE IN DELITEV SREDSTEV ZA IZVAJANJE PROGRAMA KULTURNE SKUPNOSTI JESENICE ZA LETO 1976

Kulturna skupnost Jesenice bo v letu 1976, v skladu z razvojem kulturnih dejavnosti v občini in republiki, dala prednost izvajanju tistih kulturnih dejavnosti, ki največ prispeva k dvigu splošne kulturne ravni delovnih ljudi in občanov, da bi kultura postala last in nepogrešljiv del vsakodnevnega življenja in dela širokih slojev delovnih ljudi. Zato bo kulturna skupnost neposredno podpirala kulturno umetniško ustvarjalnost delavcev in mladine v njihovih društvih in skušala izenačiti materialni položaj amaterskih kulturnih dejavnosti in delovnih organizacij s področja kulture z vidika enakega družbeno-ekonomskega položaja vseh zaposlenih. Podpirala bo razvijanje množičnosti in dostopnosti kulture vsem slojem, zato morajo programi izvajalcev kulturnih dejavnosti zasledovati humana sporočila, celovitost kulture in stremeti h kvaliteti kulturnih prireditev in kulturnih sporočil.

V prihodnjem letu bo kulturna skupnost nadaljevala s poglabljanjem delegatskih odnosov in delegatskih razmerij ter delegatsko oblikovala temeljne skupnosti posameznih kulturnih dejavnosti v okviru kulturne skupnosti.

Program za leto 1976 vsebuje:

- program izvajanja kulturnih dejavnosti kulturne skupnosti Jesenice;

- program medobčinskih akcij kulturnih skupnosti Gorenjske;

- program solidarnosti in skupnih akcij v okviru kulturne skupnosti Slovenije;

- program vzajemnega finansiranja dejavnosti (programov) kulturnih zavodov in institucij, ki opravljajo naloge širšega pomena;

Za vse programe predlagamo enotno prispevno stopnjo 0,78 odstotkov od bruto osebnega dohodka, ki naj bi se delil:

- 0,42 odstotkov za program KUS Jesenice;

- 0,16 odstotkov za program skupnih nalog in solidarnosti pri KUS Slovenije;

- 0,20 odstotkov za vzajemno finansiranje programov kulturnih organizacij, ki opravljajo dejavnost širšega pomena.

Skupno prispevno stopnjo bo treba uskladiti v okviru občine in republike, delitev te stopnje pa v okviru kulturne skupnosti Slovenije. Kulturna skupnost Jesenice bo s tem programom financirala:

- Knjižnično literarno in založniško dejavnost, ki jo bo izvajala občinska knjižnica Jesenice in kulturno umetniški klub Tone Čufar Jesenice;

- Glasbeno dejavnost, ki jo bodo izvajale glasbene skupine v okviru Zveze kulturno prosvetnih organizacij v povezavi z glasbeno šolo Jesenice

- Gledališko dejavnost, katere izvajalci bodo zaposleni in amaterji amaterskega gledališča Tone Čufar Jesenice in dramske skupine v okviru ZKPO Jesenice;

- Likovno razstavno dejavnost, ki jo bo izvajal DOLIK Jesenice;

- Dejavnosti arhivskega varstva, ki jo bo izvajal zgodovinski arhiv Ljubljana;

- Spomeniško varstveno dejavnost in varovanje kulturne dediščine, ki vključuje tudi spomenike revolucije, ki jo bo izvajal zavod za spomeniško varstvo iz Kranja;

- Muzejsko dejavnost oddelka za delavsko gibanje pri tehškem muzeju Železarne Jesenice in akcije gorenjskega muzeja iz Kranja, skupno z ostalimi kulturnimi skupnostmi Gorenjske;

- Vzdrževanje kulturnih domov in kulturnih prostorov;

- Kulturne stike z drugimi jugoslovanskimi narodi in kulturne stike z zamejskimi Slovenci.

Poleg tega bo del sredstev namenila:

- za raziskovalno dejavnost v kulturi,

- za druge kulturne dejavnosti in prireditve v okviru ZKPO in njenih članic,

- za delovanje organov in strokovne službe kulturne skupnosti Jesenice,

- za naložbe dogovorjene s programom solidarnosti,

- za del programa radio Jesenice in nakup UKV opreme, ter drugega TV programa,

- za druge manjše akcije in nove dejavnosti.

PLAN DOHODKOV IN IZDATKOV KUS V LETU 1976

Konkretni programi bodo izoblikovani na osnovi dogovarjanj s posameznimi izvajalci kulturnih dejavnosti in utrjeni z medsebojno pogodbo in sporazumi. Predlagan program bo zahteval prilaganje rednim materialnim možnostim, usklajen mora biti z drugimi SIS v občini in s kulturno skupnostjo Slovenije.

PREDLOG PROGRAMOV IZVAJALCEV POSAMEZNIH KULTURNIH DEJAVNOSTI ZA LETO 1976

OBČINSKA KNJIŽNICA JESENICE bo v svojih oddelkih in sedmih podružnicah v občini izposodila 73.700 knjig ali 2,58 knjige na prebivalca občine. Knjižni fond bo povečala z nakupom 1.500 knjig za kar potrebuje najmanj 150.000 din. Ves knjižni fond bo na razpolago v vseh knjižnicah. Z delom bo pričel tudi oddelk z marksistično literaturo pri matični knjižnici.

Delovni čas mora knjižnica razporediti tako, da bo ustrezal predpisanimu normativu. V knjižnično delo mora postopoma vključevati šolske knjižnice in se povezati s knjižnično mrežo osrednje knjižnice v Kranju. V prihodnjem letu ne predvidevajo nobenih vlaganj v podružnico, ker ni razpoložljivih sredstev. Radi pa bi zaposlili še enega knjižničarja — manipulantu za podružnice, v katerih so sedaj honorarni sodelavci.

Za predšolske otroke bodo enkrat tedensko, razen v poletnih mesecih, prirejali ure pravljic z ogledi knjig. Priredili bodo štiri literarne večere in razgovore z bralci ter propagirali dobro knjigo v glasih Železar in radiu Jesenice.

Večja aktivnost knjižnice bo morala biti usmerjena v to, da se knjiga čim bolj približa delovnim ljudem in občanom, ter dviganju bralne kulture.

KULTURNO UMETNIŠKI KLUB TONE ČUFAR ima v programu deveto in deseto knjigo Male Čufarjeve knjižnice in sicer izbrana dela Tone Čufarja z obsežno monografijo kot literarno prilogo Železarja bo izdal šest števil listov. Izvedel bo šest literarno glasbenih večerov in še naprej gojil stike s Slovenci onstran meja.

AMATERSKO GLEDALIŠČE TONE ČUFAR ločuje dejavnost zaposlenih in dejavnosti amaterjev. Delovna skupnost zaposlenih bo nudila usluge amaterjem v gledališču in dramskim skupinam v občini, organizirala prireditveno dejavnost v lastni hiši ter poskrbela za pet gostovanj drugih gledališč. Skupno z amaterji bodo pripravili pet premiev z desetimi ponovitvami v lastni hiši in na gostovanjih v občini. Dogovorili se bodo za gostovanje izven občine in z ZKPO sklenili sporazum o njihovih prireditvah v dvorani gledališča. Gledališče še vedno nima profesionalnega upravnika in umetniškega vodja, kar je predpogoj za bolj kontinuirano in boljše gledališko dejavnost. V dogovarjanju s sindikalnimi organizacijami in TOZD bi morali bistveno povečati obisk na predstavah. Večja skrb bo morala veljati tudi širši gledališki vzgoji.

ZGODOVINSKI ARHIV LJUBLJANA bo dobil preprotno skladiščne in delovne prostore na Jesenicah, Titova 64. Ureditev prostorov zahteva 195.000 din, nakup opreme z depozitom pa 240.000 din. Vseh teh sredstev kulturna skupnost Jesenice sama ne bo mogla zagotoviti. Zato bo to treba rešiti s pomočjo delovnih organizacij in občinske skupščine.

ZAVOD ZA SPOMENIŠKO VARSTVO KRANJ se bo bolj kot doslej moral angažirati na pogodbeno določenih nalogah. Vodi bo obnovo in restavracijo Liznekove hiše v Kranjski gori, nadaljeval delo na restavraciji cerkve sv. Tomaža v Ratečah in skrbel za zaščito Finžgarjeve in Prešernove rojstne hiše ter drugih kulturnih zgodovinskih spomenikov.

TEHNIŠKI MUZEJ ŽELEZARNE JESENICE s svojim oddelkom za zgodovino delavskega gibanja 1918—1941. Leta 1976 načrtujejo nadaljevanje popisa zgodovine delavskega gibanja Gorenjske za obdobje 1918—1941. Delo bodo nadaljevali na območju vseh gorenjskih občin. Zato bodo to akcijo financirale vse kulturne skupnosti Gorenjske. Načrtujejo tudi razstavo »Stavka gradbenih delavcev na Gorenjskem«, če bodo gradbena podjetja zagotovila potrebna finančna sredstva.

ZKPO JESENICE in njeni člani bodo spremenili sistem vrednotenja svoje dejavnosti in dali večji poudarek in prednost tistim dejavnostim, ki neposredno največ prispevajo k ustvarjalnosti delovnih ljudi in občanov ter najbolj razvijajo in pokrivajo njihove kulturne potrebe. Pri tem bo zveza bolj kot prej upoštevala dejanske potrebe in kulturne navade občanov, ki jih bo kulturna skupnost še naprej sistematično spremljala in raziskovala. Cilj izvajalcev bo predvsem kvaliteta in ne kvantiteta prireditev, zato bo zveza več skrbi in sredstev namenila za izobraževanje strokovnih kadrov. Za bolj organizirano prireditveno dejavnost zveze in njenih članic bo zveza poskušala polno zaposliti organizatorja kulturnih dejavnosti, če bo dobila ustrezne delovne prostore. Preko komisije za vzdrževanje kulturnih domov in pro-

DOHODKI IN IZDATKI ZA L. 1976

OSNOVNI PROGRAM

OBČINA	Prisp. iz družb. sektorja			Ostali prisp. in dohodki	SKUPAJ DOHODKI	IZLOČITVE			ČISTI DOHODEK	IZDATKI SKUPAJ	Izdatki za zdrav. varstvo	Denarna nadome.	Ostali izdatki
	iz dohod. v zdr. del.	iz OD v v zdr. del.				v rez. sklad	reg. inv.	sol. zdr. v SRS					
JESENICE													
din	15.417	67.664	14.030	97.111	970	5.217	4.247	86.677	98.131	80.426	13.641	4.064	
Indeks na oceno 75	112,1	112,6	110,0	112,1	70,1	112,2	122,8	112,4	109,5	111,0	102,2	111,0	
KRANJ													
din	35.534	161.868	32.521	229.923	2.298	12.358	10.085	205.182	174.169	136.371	30.196	7.602	
Indeks na oceno 75	112,1	112,6	110,0	112,1	70,1	112,2	122,8	112,4	109,5	111,0	102,2	111,0	
RADOVLJICA													
din	10.644	47.884	16.854	75.382	755	3.681	2.975	67.971	83.142	67.756	12.065	3.321	
Indeks na oceno 75	112,1	112,6	110,0	112,1	70,1	112,2	122,8	112,4	109,5	111,0	102,2	111,0	
ŠKOFJA LOKA													
din	14.432	63.113	14.483	92.028	920	4.853	3.952	82.303	82.391	64.403	14.164	3.824	
Indeks na oceno 75	112,1	112,6	110,0	112,1	70,1	112,2	122,8	112,4	109,5	111,0	102,2	111,0	
TRZIC													
din	5.172	22.349	6.993	35.514	356	1.785	1.455	31.918	36.218	28.294	6.565	1.359	
Indeks na oceno 75	112,1	112,6	110,0	112,1	70,1	112,2	122,8	112,4	109,5	111,0	102,2	111,0	
REGIJA													
din	81.199	363.878	84.881	529.958	5.299	27.894	22.714	474.051	474.051	377.250	76.631	20.170	
Indeks na oceno 75	112,1	112,6	110,0	112,1	70,1	112,2	122,8	112,4	109,5	111,0	102,2	111,0	

storov pri kulturni skupnosti Jesenice bo zveza nadaljevala z minimalnim vzdrževanjem kulturnih prostorov in domov, ker za večje posege, adaptacije in tehnično opremo razpoložljiva sredstva ne zadostujejo.

Glasi občinskih konferenc SZDL Gorenjske Glas, z ustreznim deležem (po bralcih) sedem odstotkov sofinansira tudi kulturna skupnost Jesenice. To je še podedovana obveznost bivšega sklada za kulturo, ki pa ne sodi v kulturno dejavnost. Snovanja, kot literarna priloga Glasa pa bi lahko postala Gorenjska literarna revija, če bi jo materialno in moralno bolj podpirali.

RADIO JESENICE sam ustvari 60 odstotkov potrebnih sredstev za 9-10 ur tedenskega programa, v katerem kulturna oddaja in oddaja Mi pa nismo se uklonili, zajema tedensko 50-60 minut. Ostalih 40 odstotkov pa naj bi prispevali KuS Jesenice, TTKS Jesenice, proračun občinske skupščine Jesenice in izobraževalna skupnost. Oddaje bi bile tudi prihodnje leto vsak dan. Za boljšo slišanost radia Jesenice na področju jeseniške in radovljiske občine, radio v prihodnjem letu načrtuje nakup in prehod na oddajanje preko UKV mreže. Tu bi sodelovali obe občini Jesenice in Radovljica in RTV Ljubljana.

Ostale dejavnosti, ki jih izvajajo **filmski klub Odeon, foto klub Andrej Prešeren in filatelistično društvo na Jesenicah** prispevajo ustrezen delež k razvijanju in pokrivanju kultur-

nih potreb občanov, zlasti mladih. Kulturna skupnost Jesenice bo lahko pokrila le del njihovega programa. **Medrepubliško sodelovanje z Valjevcami in mednarodno sodelovanje z zamejskimi Slovenci**, moramo nadaljevati in poglobiti z medsebojno izmenjavo najboljših kulturnih skupin. Zato bo izdelan letni koledar teh prireditve. Temu vprašanju bi vsi morali posvetiti več pozornosti v svojih programih. Nove obveznosti, ki jih kulturna skupnost prevzema z načrtovanimi akcijami v prihodnjih petih letih, zahtevajo precejšnja sredstva, vendar pa pričakujemo ustrezen delež solidarnostnih sredstev KuS Slovenije. Od vseh akcij imajo prednost Liznekova hiša, Muzej delavskega gibanja in likovno razstavni prostori. Nova in velika obveznost je tudi nakup oblek in instrumentov za pihalni orkester jeseniških železarjev, kar bomo skušali zagotoviti tudi iz sredstev skladov skupne porabe. Minimalna rezervna sredstva so predvidena za enkratne manjše akcije v okviru občine.

Predlagan program minimalno upošteva manjše srednjeročne potrebe razvoja kulture, ne vključuje pa ureditev in izgradnjo prepotrebni kulturnih prostorov in ne rešuje stanovanjskega vprašanja strokovnih kulturnih delavcev. Zbrana sredstva od bruto osebnih dohodkov bo potrebno oplemeniti s sredstvi kulturne akcije in večjim osebnim deležem uporabnikov kulture.

PLAN IZDATKOV ZA LETO 1976 - 3.765.340

Vsečina	Realizacija 1974	Plan 1975	Plan KuS 1976	Plan izvajalcev	indeks	
					1975 1974	1976 1975
Občinska knjižnica Jesenice	519.172,05	601.400	711.680	906.600	115	120
od tega za nakup knjig	40.000,00	60.400	120.000	150.000	150	216
ZKPŠ s člani	515.500,00	571.700	598.570		110	106
Amatersko gledališče Tone Čufar Jesenice	448.968,70	564.023	580.425		125	106
Zavod za spomeniško varstvo Kranj	68.617,60	65.770	72.347	103.271	95	110
Zgodovinski arhiv Ljubljana	42.906,00	50.520	75.780	113.889	117	150
Tehniški muzej, elezarne	41.500,00	103.983	50.000	—	250	57
Oddelek za delavsko gibanje	15.000,00	19.358	7.000	7.000	129	36
Gorenjski muzej Kranj	31.570,65	2.300	9.150	45.000	—	397
Odbor muzeja delavskega gibanja - Jesenice	—	150.000	20.000	—	—	13
Čas. podj. Glas Kranj	32.000,00	35.000	42.000	—	109	120
Snovanja	1.920,00	2.496	2.995	—	130	119
Radio Jesenice	70.250,00	70.000	133.449	137.449	99	190
Informiranje delegatov	—	8.000	10.000	—	—	125
Najemnina in vzdrževanje domov	470.590,46	223.000	231.600	—	47	103
AKCIJE:						
Liznekova hiša, obleke pihalnega orkestra, muzej - galerija, založniška dejavnost	93.000,00	133.000	610.000	1.387.458	143	458
Mednarodna in medrepubliška dejavnost	65.147,00	25.600	15.000	—	39	58
LT. Odeon, foto-klub	50.000,00	15.000	30.000	—	30	200
A. Prešeren	—	—	—	—	—	—
Filatelistično društvo Jesenice	6.006,30	5.447	8.500	—	90	156
Medobčinski odbor OF	—	15.000	20.000	24.000	—	100
Usposabljanje delegatov	—	5.000	—	—	—	—
Ostale dejavnosti	217.990,20	—	54.610	—	—	—
Kredit LB	—	—	17.485	—	—	—
Služba in organi KuS	245.196	266.118	353.730	—	108	132
Rezervna sredstva	—	45.309	123.475	—	—	65
1 % obvezna rezerva	—	31.030	37.267	—	—	120
Spomeniki NOV	—	50.000	35.057	—	—	70
SKUPAJ			3.850.120			

P.p. Vsi izvajalci letnih planov še niso dostavili, zato niso vnešeni v razpredelnico.

PLAN DOHODKOV V LETU 1976

DOHODKI	Realizacija 1974	Plan 1975	Plan 1976	Prispevna stopnja 1976	indeks	1975	1976	1976
						1974	1975	1975
po družbenem dogovoru	3.304.470,95	4.380.000	6.654.500	0,78 %				
od tega								
KuS Jesenice	3.304.470,95	3.103.000	3.583.190	0,42 %	94	115	108	
KuS Slovenije - solidarnost	—	1.277.000	1.814.840	0,16 %		107		
vzajemnost	—	—	1.706.280	0,20 %				
lastni dohodki	132.110,80	110.000	130.000		83	118	98	
- privatni sektor	47.000,00	45.000	52.150	0,5 %	96	116	111	
SKUPAJ KuS JESENICE	3.483.581,75	3.258.000	3.850.120					

Prispevna stopnja za kulturno dejavnost v letu 1976 naj bi znašala povprečno v višini 0,78 % od bruto osebnih dohodkov. Ta stopnja bi se naj delila:

0,42 % za Kulturno skupnost Jesenice
0,16 % za program solidarnosti v okviru skupnih nalog Kulturne skupnosti Slovenije
0,20 % za vzajemnostno finansiranje dejavnosti zavodov in kulturnih institucij, ki imajo širši pomen od občinskega

Prispevna stopnja v letu 1975 znaša 0,79 % od bruto osebnih dohodkov, ki se deli
0,42 % Kulturna skupnost Jesenice
0,17 % Kulturna skupnost Slovenije
0,20 % vzajemnostno finansiranje dejavnosti kulturnih zavodov, ki imajo širši pomen

DOHODKI IN IZDATKI ZA LETO 1976

Brez skrajšanega del. časa porodnic

I. plan 76
plan 75

OBČINA	Priisp. iz dr. sekt.	Ost. priisp. in doh.	Skupaj dohodki	Izločitve		Čisti doh.	Izdatki skupaj	Izdatki za zdrav. varstvo
				v rez. sklad	solid. zdr. v SRS			
JESENICE								
din	77.518	13.417	90.935	1.819	5.308	80.219	93.011	77.721
Indeks	110,60	108,30	110,25	137,80	121,38	109,10	109,18	111,58
KRANJ								
din	200.667	30.522	231.189	4.624	13.720	103.441	171.781	138.993
Indeks	109,32	108,22	109,16	136,48	119,74	107,98	106,91	111,56
RADOVLJICA								
din	55.929	16.677	72.606	1.452	3.810	64.670	75.345	61.748
Indeks	107,20	108,22	107,43	134,32	117,05	106,33	107,64	111,57
ŠKOFJA LOKA								
din	71.467	13.593	85.060	1.701	4.871	75.081	79.275	64.614
Indeks	107,47	108,06	107,56	134,46	117,34	106,39	107,32	111,53
TRŽIČ								
din	27.313	6.823	34.136	653	1.856	30.272	34.271	26.561
Indeks	105,52	108,31	106,06	132,62	114,92	104,93	105,60	111,54
REGIJA								
din	432.894	81.032	513.926	10.279	29.565	463.683	463.683	369.637
Indeks	108,71	108,19	108,63	135,80	118,96	107,64	107,46	111,56

Za leto 1976 je upoštevana realna letna stopnja rasti iz cen leta 1975.

INVESTICIJSKI PROGRAM ZA LETO 1976 (iz podatkov zdrav. zavodov)

Tek. št.	NAZIV OBJEKTA	OBČINA	Predrač. vred. na dan 30. 9. 1975	Vložena sredstva do 30. 9. 1975	Viri financiranja v letu 1976						SKUPAJ (4-9)
					last. udel.	udeležba reg. zdr. skup.	ban. kr.	udel. TOZD	samoup. občan.	drug. viri	
0		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	ZD KRANJ	Šk. Loka									
	Prizidek ZD Šk. Loka		7.315	2.277		5.038					5.038
2.	ZD JESENICE	Jesenice	1.629		60	1.165					1.529
	med. oprema	Radovljica	315			315					315
3.	SPL. BOL. JESENICE										republ. solid.
	novogr. Spec. amb. laborat. med. aparati	Jesenice	59.156	21.055	500	12.098					14.991/27.589
	lekarna, kuhinja		1.914			1.808				106	1.914
4.	PSIH. BOL. BEGUNJE										
	prostor za fiziot. med. oprema EEG	Radovljica	1.942		200	1.742					1.942
5.	BGP KRANJ										942
	med. oprema	Kranj	1.572		630	942					630
6.	INŠTITUT GOLNIK										RZS Ljublj.
	pralnica, kanaliz., oprema	Kranj	11.550		7.460	1.600					2.550/11.560
7.	ZZV KRANJ										
	novogradnja med. oprema	Kranj	30.233		—	435					435
			618			618					618
8.	Lekarne novogr.	Radovljica	7.287			1.313					1.313
SKUPAJ			124.038	23.332	8.840	27.074		304			17.597 53.815

RAZDELNIK INVESTICIJSKIH SREDSTEV PO LETIH

Osnova za program zdravstvenih investicij v regiji za RZS Kranj

	Predjšnji predlog 1975	1975	1976	1977	1978	SKUPAJ
Splošna bolnica Jesenice	4.740.453	7.702.000	13.611.000	2.553.000	2.373.000	25.639.000
Psih. bol. Begunje	1.024.329	457.000	1.742.000	—	—	2.199.000
Bol. za gin. in porod. Kranj	497.000	230.000	942.000	—	—	1.172.000
Institut Golnik	448.400	487.000	723.000	—	—	1.210.000
Zdravstveni dom Jesenice	1.258.000	824.000	1.377.000	—	—	2.201.000
Zdravstveni dom Kranj	5.331.000	5.795.000	4.422.000	3.556.000	7.739.000	21.512.000
Zavod za zdrav. varstvo Kranj	100.000	109.000	435.000	17.219.000	11.785.000	29.548.000
Lekarne	690.000	—	1.313.000	1.237.000	1.237.000	3.787.000
SKUPAJ	14.089.182	15.004.000	24.565.000	24.565.000	23.134.000	87.268.000

Primerjava potrebnega števila specialistov za specialistično zdravstveno varstvo po normativih s številom dejansko zaposlenih specialistov in specializantov kaže na možnost, da se pretežni del tega varstva opravi v regiji, (interna, ginekologija, pediatrija, ortopedija, otologija, pnevmoftziologija). Odliv bi moral biti omejen le na tiste specialnosti, ki jih regija nima (onkologija, infektologija itd.).

Število lekarniških strokovnih delavcev odgovarja normativnim zahtevam vendar se glede na dejansko obremenitev že kaže potreba po spremembi veljavnih normativov.

Obseg bolnišničnega zdravstvenega varstva je programsko določen z normativno preskrbljenostjo prebivalstva z bolniškimi posteljami. Republiški normativ predvideva 7,55 postelj na 1000 prebivalcev.

Preračun v letu 1973 realiziranih oskrbnih dni oz. postelj kaže, da je bilo na 1000 prebivalcev postelj: Jesenice 7,93, Radovljica 7,12, Kranj 6,78, Škofja Loka 6,36, Trzin 6,77 in regijske povprečje 6,96. Razlike do normativnih možnosti so kaj različne in kažejo na možnost racionalizacije.

Od vseh oskrbnih dni jih opravijo regijske bolnišnice okrog 35 %, ostalo pa v pretežni meri ljubljanske bolnice.

DOHODKI IN IZDATKI ZA LETO 1976

Izhodišče za program v l. 1976 je bil planirani program zdravstva za tekoče leto, ki je bil vsklajen z družbenim dogovorom, torej dogovorjena raven zdravstvenega varstva za leto 1975.

Finančno ovrednotenje programa temelji na programu za leto 1975 z upoštevanjem dejansko doseženega gibanja dohodkov in izdatkov v prvem polletju 1975. Osnova pri planiranju dohodkov je planirana rast družbenega produkta in zaposlenosti iz osnutkov srednjeročnih družbenih planov gorenjskih občinskih skupnosti. Ker se ti pokazatelji po občinskih skupnostih razlikujejo med seboj so temu primerno tudi različno planirani porasti dohodkov za prihodnje leto. Porast izdatkov je glede na solidarnostno prelijanje pokrivanja potrebnih sredstev za vseh pet občinskih skupnosti planiran enako.

V letu 1975 se ugotavlja izraziti razkorak med limitarnimi dohodki in praktično neomejenimi izdatki, kar onemogoča obvladovanje potrošnje in dogovorjenih mejah. Izrazito protistabilizacijsko obnašanje v okviru koriščenja posameznih pravic (zdravi-

la, zdravilišča, stalež, porast, odliva) prav gotovo ni aktualno le letos, temveč bo tudi drugo leto, zato so v tem smislu postavljene pred občinskimi zdravstvenimi skupnostmi tudi prioritete naloge za naslednje leto in sicer:

1. Izenačiti koriščenje zdravstvenih storitev med gorenjskimi občinami v okviru posameznih kategorij zavarovanih oseb — pri tem gre za enakomerno razporeditev zdravstvenih enot v gorenjskem prostoru;

2. realizirati investicijski program, kakor je bil sprejet za leto 1976 (glej prilogo)

3. glede na znatno večje število zaposlenih specialistov medicine dela je stremeti za znižanjem staleža delanezmogućnih, vsaj na nivo povprečnega staleža v letih 1970 — 1974

4. vztrajati na izvajanju sprejetih stabilizacijskih programov. Zdravstvena skupnost bo tudi v letu 1976 zagotavljala socialno varnost aktivnim zavarovancem z nadomestili oseb. dohod. v višini sedaj veljavnih predpisov za primer poroda, za bolezen, skrajšani delovni čas zaradi bolezni, za nesreče in za primer smrti. Pri staležu zaradi bolezni je upoštevan povprečni stalež obdobja 1970 — 1974.

Pomemben ukrep stabilizacije v naslednjem letu je prizadevanje za čim hitrejšo izgradnjo tistih zdravstvenih objektov, ki so najbolj deficitarni in ki so bili samoupravno sprejeti in potrjeni že v prejšnjih letih. Pri tem gre predvsem za dograditev prizidka v SB Jesenice (spec. ambulate) in za dograditev prizidka v ZD Kranj — enota Škofja Loka. Vse druge investicije v okviru sprejetega investicijskega programa so manjše vrednosti. Celotni investicijski program za l. 1976 je bil sredi tega leta sprejet v višini 24.565.000 din. Za solidarnostno združevanje sredstev v SRS je namenjeno 0,46 % od bruto osebnih dohodkov, kolikor je znašala prispevna stopnja v tem in preteklem letu.

Pri tem gre tudi poudariti, da je izvajanje investicijskega programa daljši samoupravno potrjeni proces, ki se je začel že z letom 1972 in se bo v sedaj predvidenem obsegu končal verjetno okoli leta 1980. Poleg vlaganj sredstev v investicije gorenjskega zdravstvenega zavoda ima gorenjska regija še obveznosti do KC Ljubljana, ki jih bo morala pokriti v letu 1976 v višini 5.000.000 din na podlagi pogodb in sporazumov o sofinanciranju, sklenjenih pred l. 1975. Ker so potrebe zdravstvenih zavodov po inv. sredstvih večje od sredstev, ki jih planira RZS Kranj v skladu s sprejetim razdelilnikom, bodo morali razliko kriti iz lastnih sredstev in iz drugih virov.

ZDRAVSTVENI DOMOVI

Vrste ambulant:

1. ZD JESENICE 2. ZD KRANJ

Vrste ambulant in služb	Jesenice	Radovljica	Kranj	Šk. Loka	Trzin
1. Ambulante:					
— splošne prakse	4	5	7	5	1
— splošne v delov. org.	—	2	—	—	—
— specialistič. ambulan.	4	5	2	2	2
— splošne zobne	4	4	9	4	1
— šolske zobne	2	3	4	1	1
— za športnike	—	—	1	1	1
— za šoferje	—	—	1	1	1
— za osebe živ. stroke	1	2	1	1	1
— fizioterapija	1	3	1	1	1
— dispanzer medic. dela	1	1	1	1	1
— medicina dela obratna ambulant	2	3	5	1	2
— pnevmoftziol. dispan.	1	—	1	—	—
— pnevmoftziol. ambulan.	—	—	—	1	1
— šolski dispanzer	2	3	1	1	1
— otroški dispanzer	1	3	1	1	1
— dispanzer za žene	1	3	1	2	1
— kožnovenerični dispan.	1	—	1	—	—
— drugi dispanzerji	2	3	1	—	—

Vrste služb:					
— posvetovalnica za otroke	2	10	—	3	—
— posvetoval. za žene	—	—	—	2	—
— patronažna služba	1	3	1	1	1
— bolniška služba	1	3	1	1	1
— laboratorij	4	3	2	1	1

PREGLED KAPACITET ZDRAVSTVENIH ORGANIZACIJ ZA LETO 1974

BOLNICE	Oddelki:								skupaj
(obstoječe postelje)	ginek.	psih.	int.	otol.	TBC	kirur.	pediatr.	rehab.	
1. BGP Kranj	103								103
2. Psih. bol. Begunje		230							230
3. Spec. bol. za TBC oči Jezersko					35				35
4. Inštitut za pljuč. bol. in TBC Golnik			(74)		391				465
5. SB Jesenice	60	—	93	30	—	84	56	10	333
Skupaj v regiji	163	230	167	30	426	84	56	10	1166

Opomba: število postelj je izračunano iz pogodbe za leto 1975. V okviru bolnic so organizirane specialistične ambulate iste vrste kot oddelki.

SREDNJEROČNI NAČRT — NOVE OBVEZNOSTI 1976 — 1982

NALOŽBA	Skupna vrednost naložb	1976	1977	1978	1979	1980	1980—82
Muzej delavskega gibanja	2.000.000	400.000	400.000	400.000	400.000	400.000	
za Gorenjsko	2.150.000	430.000	430.000	430.000	430.000	430.000	
Liznekova hiša	1.200.000	240.000	240.000	240.000	240.000	240.000	
Razstavni prostor	260.000	150.000	10.000				
Obleke za pihalni ork.	122.400	17.485	17.485	17.485	17.485	17.485	17.485
Kredit LB	125.000	75.000	50.000				
Radio Jesenice UKV							
TV Ljubljana							
II. program	200.000	75.000	50.000	50.000	35.000		
SKUPAJ NALOŽBE	6.057.400	1.387.458	1.181.785	1.137.485	1.122.485	1.087.485	

TEMELJNA TELESNOKULTURNA SKUPNOST

Skladno z nadaljnim kontinuiranim razvojem telesne kulture v občini Jesenice in že sprejetimi programskimi izhodišči razvoja telesnokulturne dejavnosti v letu 1975 se predlaga za leto 1976 naslednji

GLOBALNI PROGRAM S FINANČNO KVANTIFIKACIJO SAMOUPRAVNE INTERESNE TELESNOKULTURNE SKUPNOSTI JESENICE ZA LETO 1976

Samoupravna interesna telesnokulturna skupnost Jesenice se bo tudi v letu 1976 zavzemala za nadaljni razvoj telesne kulture v kvalitetni in kvantitetni smeri. Za tak razvoj je potrebno ustvariti vsestranske pogoje in organizacijsko delovati na vključevanju čim večjega števila občanov za aktivno sodelovanje na telesnokulturnem področju.

Skupnost bo svoje napore usmerila predvsem na naslednja področja:

- na aktivnost v okviru šolskih športnih društev,
- dejavnost v rekreacijskem in množičnem področju,
- tekmovalni in vrhunski šport ter
- ustvarjanje pogojev za razširjanje aktivnosti.

Telesnokulturna skupnost se bo zavzemala, da bo šoloobvezna mladina in srednješolska mladina v svojem pošolskem organiziranem programu dobila ustrežnejšo možnost v aktivnosti na telesnokulturnem področju. Stremela bo za tem, da se oblikujejo taki tekmovalni sistemi, ki bodo zajemali večji del mladine. Vplivala bo na telesnokulturne organizacije, da bodo tesneje sodelovale v strokovnem pogledu s šolskimi športnimi društvi in jim pri angažiranju pomagale. S tem bo ustvarjena tudi tesnejša vez in dana trdnostna osnova za razvoj tekmovalnih in vrhunskih dosežkov na telesnokulturnem področju. Množična aktivnost šolske mladine je temeljna osnova selekcije za kvalitetni šport. Poleg tega pa ustvarja navade, ki se pozneje odražajo v razvedrilenem športnem izživiljanju.

Rekreacijski in množični aktivnosti bo dana večja pozornost. Telesna kultura mora postati svojina čim večjega števila občanov. Rekreacijska aktivnost ima vsestranski vpliv na zdravstvene, obrambne in druge sposobnosti. Skupnost bo vplivala na društva TVD Partizan in druge športne in telesnokulturne organizacije, da bodo v okviru svoje dejavnosti dale poseben poudarek rekreaciji in množičnosti. Sodelovala bo tudi s krajevnimi skupnostmi in delovnimi kolektivi na angažiranju občanov in ustvarjanju pogojev.

Se nadalje bo skupnost podpirala tekmovalne in vrhunske dosežke. Pri tem se bo opirala na že obstoječe športne organizacije, klube in sekcije, ki gojijo tekmovalni in vrhunski šport. Pri tem bo zahtevala točno opredelitev kaj predstavlja za občino Jesenice kvaliteten dosežek in v katerih panogah se goji vrhunski šport na Jesenicah. Racionalna organiziranost osnovnih organizacij bo zagotovila, da se bodo uveljavili interesi in sposobnosti večjega števila občanov v tekmovalnem športu. Usmeritev v smeri široke izgradnje baze bo imela ob zagotovitvi osnovnih pogojev vse možnosti za doseganje športnih dosežkov. Skupnost bo skrbela za ureditev statusa vrhunskih športnikov v skladu s predpisi in družbenimi dogovori, ki veljajo za amaterske športnike, sicer pa dosledno izvajala principe amaterskega športa.

Skupnost bo sofinancirala kvalitetne prireditve v občini in tudi regiji, ki tako vzpodbujajo razvoj kvalitetnega športa. Te prireditve so v naprej programirane. V ta okvir so vključene tudi druge masovne manifestativne prireditve.

Za uspešno delo na vseh področjih telesne kulture so potrebni pogoji na katerih se dejavnost odvija. Pomanjkanje površin je najbolj občutno v mestnem področju občine posebno za šolska športna društva. Skupnost bo zato sodelovala pri sofi-

nanciranju predvsem tistih cenениh objektih, ki omogočajo široko udeležbo občanov pri športni aktivnosti. Pomanjkanje je občutno tudi po zaprtih objektih — telovadnicah. Tudi izgradnji teh objektov bo skupnost skušala skupaj z drugimi dejavniki najti ustrezne rešitve.

Znatna vsota sredstev je programirana za vzdrževanje in sanacijo obstoječih objektov. Stanje nekaterih obstoječih objektov je zelo slabo in jih je potrebno takoj primerno popraviti sicer lahko na njih nastane večja škoda.

Finančna sredstva telesnokulturne skupnosti bodo morala kriti tudi odplačila za anuitete, ki so še za gradnjo športnokulturne hale, te obveze pa izhajajo iz pogodbe občinske Skupščine, ki jih prevzema skupnost.

Za doseganje vrhunskih rezultatov, kakor za vključevanje množičnosti in rekreacije so potrebni strokovni kadri. Skrb za kadre in vzgoja novih je ena od ključnih komponent, ki jih bo skupnost dala v programu za leto 1976 poseben poudarek. Brez ustreznih kadrov ne moremo načrtovati in pričakovati zaželenega napredka, posebno v šolskih športnih društvih in ostale mladine.

Vse te različne postavke v finančnem planu omejujejo razvoj in jemljejo potrebam dejavnosti znaten del sredstev, zato se bodo morale telesnokulturne organizacije še same angažirati pri ustvarjanju dohodka od reklam, vstopnine, članarine in drugih dohodkov.

Finančna kvantifikacija programa:

a) 1. Redno vzdrževanje obstoječih objektov priprave in projektiranje novih (objekti SD Jesenice, društev TVD, — domovi in drugi domovi in igrišča).	900.000
2. Za rekreacijski množični šport. Organiziranje in redno vadbo. Za ustvarjanje pogojev rekreacijske aktivnosti v kraj. skupnostih.	420.000
3. Razvoj množične telesne kulture v šolskih športnih društvih:	
— za delo šolskih društev,	
— za nabavo potrebnih rekvizitov,	
— za organizirana tekmovalna teč društev v okviru občine in drugih tekmoval.	620.000
4. Program tekmovalnega športa:	
— redna in izredna tekmovalna,	
— nabava potrebnih rekvizitov, ki so vezani za tekmovalna ter drugi stroški vezani za tekmovalno dejav.	1.500.000
5. Za sodelovanje pri organizaciji velikih tekmoval in prireditve, masovnega značaja in tradicionalnih prireditvah.	420.000
6. Za osebne prejemke, prispevke in druge dajatve redno zaposlenih strokovnih in tehničnih kadrov telesnokulturnih organizacij.	620.000
7. Za nagajevanje vaditeljev in trenerjev vzgoja novih amaterskih kadrov ter strokovna izvedba in priprave za masovne akcije in množično aktivnost.	630.000
8. Prispevek za financiranje skupnih nalog in solidar-nostnih v republiški telesnokulturni skupnosti.	580.000
b) 1. Odplačilo anuitet športno-kulturne dvorane v izgradnji.	100.500
2. Izgradnja in dogradnja začetih objektov za masovno telesno kulturo. (Sofinanciranje telovadnice ŽIC in prednaročilo izgradnje zimskega bazena na Jesenicah.)	700.000
Skupaj	6.490.000

SKUPNOST SOCIALNEGA SKRBTVA

VLOGA SOCIALNEGA SKRBTVA

Socialno skrbstvo je dejavnost posebnega družbenega pomena, ki jo organizirajo delovni ljudje s ciljem, omogočiti ogroženim posameznikom, družinam in drugim družbenim skupinam sredstva za življenje, če jih le-ti sami niso sposobni ustvariti bodisi z delom, bodisi na osnovi z delom pridobljenih pravic, ter s ciljem zagotavljanja pomoči in varstva tistim subjektom, ki sami niso v celoti sposobni skrbeti zase in jim je zato potrebna pomoč pri reševanju osebnih, družinskih in drugih problemov, ki ovirajo njihovo polnovredno vključevanje v delo in življenje družbene skupnosti.

To družbeno pomembno nalogo opravlja skupnost socialnega skrbstva preko svojih organov in strokovnih služb.

VSEBINA IN NALOGE SOCIALNEGA SKRBTVA

Skupnost socialnega skrbstva Jesenice sprejema program dela celotne dejavnosti socialnega skrbstva za leto 1976 tako, da se skupaj z drugimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi vključuje v uresničevanje ustavnih svoboščin, pravic in dolžnosti človeka in občana. Na ta način se uresničujejo cilji in naloge socialne politike, ki sta jih opredelila 7. kongres ZKS in 10. kongres ZKJ o nadaljnjem razvoju socialne politike in postopnem odpravljanju socialnih razlik.

V skupnosti socialnega skrbstva so združeni delovni ljudje prek krajevnih skupnosti skupaj z delavci v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela, ki opravljajo dejavnost na področju socialnega skrbstva.

Program dela in nalog skupnosti socialnega skrbstva v letu 1976:

- Skupnost socialnega skrbstva bo skupno z drugimi družbenimi činitelji in samoupravnimi interesnimi skupnostmi prispevala k oblikovanju socialne politike v občini;
- po načelu vzajemnosti in solidarnosti bo skupnost združevala finančna sredstva za uresničevanje oziroma izpolnjevanje programa dejavnosti socialnega skrbstva;
- skupnost si bo prizadevala razvijati preventivne dejavnosti s ciljem preprečevanja nastajanja socialnih težav, razvijala bo nove oblike pomoči: pomoč in nego na domu, letovanje ostarelih, ki v sedanjo dejavnost socialne službe niso bile vključene;
- izvrševala bo javna pooblastila na podlagi zakonskih in drugih predpisov, kot so: zakon o socialnem skrbstvu, o družinskih razmerjih, o usposabljanju otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju, o izvrševanju vzgojnih ukrepov in drugi predpisi.

Pri izvrševanju te naloge si bo skupnost prizadevala, da bo služba strokovno poglobljena, po metodah socialnega dela, obravnavala individualne primere in nudila ustrezno pomoč otrokom in družinam, odraslim osebam ter izvrševala naloge skrbništva.

- a) Varstvo otrok in družine obsega naslednja področja:
- rejništvo
 - posvojitve
 - nezakonska rojstva in preživnine
 - razveze zakonske zveze
 - družbena pomoč otrokom socialno ogroženih kmečkih družin

- letovanje otrok
- razvojno moteni otroci
- vzgojno zapuščeni in osebno moteni otroci
- mladoletni prestopniki
- begavci

- b) Varstvo odraslih obsega:
- stari, bolni, onemogli
 - družbeno neprilagojene osebe
 - repatriiranci

- c) Skrbništvo pa obsega:
- skrbništvo mladoletnih in odraslih oseb

- skupnost bo skrbela za koordinirano delo, za strokovno usposabljanje kadrov, ki opravljajo socialno dejavnost in si prizadevala za nadaljnjo kadrovsko, strokovno in organizacijsko krepitev socialne službe v občini. Tako koordinirano delo bo potrebno doseči tako v skupnosti socialnega skrbstva, kot v organizacijah združenega dela, v šolah, v zdravstvu, v sodstvu in v krajevnih skupnostih;

- skupnost bo sodelovala pri nadaljnjem razvoju socialnih zavodov v občini. Obravnavala bo načrt adaptacije starega objekta socialnega zavoda dr. Franceta Berglja ter s finančnimi sredstvi prispevala k investicijam;

- izvajala bo sistem novo uvedene evidence v socialnem skrbstvu;

- skupnost se bo priključila k izvedbi programa razvoja posebnih socialnih zavodov za nastanitev, varstvo in oskrbo srednje in težje prizadetih mladostnikov in odraslih oseb, centra za rehabilitacijo in varstvo slepih ter delovno-varstvenega zavoda za alkoholike, ki ga načrtuje Republiška skupnost socialnega skrbstva Slovenije v l. 1976;

- skupnost bo ustanovila ustrezno strokovno socialno službo za opravljanje strokovnega dela in pri tem upoštevala tudi potrebe za organizacijo v raziskovalnem in analitičnem delu za kontinuirano spremljanje pojavov in problemov s področja socialnega skrbstva v občini.

RAZVOJNI PROBLEMI NA PODROČJU SOCIALNEGA SKRBTVA

Spreminjajoči se družbeni odnosi, spreminjajo tudi socialno problematiko in narekujejo drugačne oblike pomoči. Iz obstoječih podatkov je razvidno, da se bistveno ne večja števila prejemnikov denarnih pomoči. Veča pa se potreba po drugih oblikah varstva in to:

- zavodsko varstvo v socialnih zavodih za odrasle
- zavodsko varstvo v posebnih socialnih zavodih (za razvojno prizadete otroke in odrasle osebe)
- pomoč in nega na domu
- varstvo in pomoč repatriirancev (problem obmejne občine)

SODELOVANJE SKUPNOSTI SOCIALNEGA SKRBTVA Z DRUGIMI DRUŽBENIMI ČINITELJI IN SAMOUPRAVNIMI INTERESNIMI SKUPNOSTMI

Pri oblikovanju in izvrševanju socialne politike bo skupnost socialnega skrbstva koordinirala svoje delo z drugimi področji, kjer se zagotavlja socialna varnost posameznikov in družbenih skupin.

Socialna varnost se zagotavlja predvsem tam, kjer človek živi in dela, to je v organizaciji združenega dela in v krajevni skupnosti.

V združenem delu zagotavlja delavec svoje osnovne interese in pravice, ki izvirajo iz dela. Delovna organizacija je prvo mesto, kjer bo delavec iskal pomoč, kadar bo prišel v težave. Socialne težave, ki presegajo moči in možnosti socialnega dela v delovnih organizacijah, ali kjer je potrebno odločiti na osnovi zakona (npr.: družinska razmerja), morajo reševati strokovne službe skupnosti socialnega skrbstva in je naloga socialne službe v delovni organizaciji samo sodelovanje pri obravnavanju problema.

Skupnost socialnega skrbstva bo sodelovala z organizacijami združenega dela pri:

- proučevanju življenjskega in delovnega okolja delavcev;
- načrtovanju in izvajanju ukrepov za varstvo posebej občutljivih skupin delovnih ljudi,
- reševanju posameznih socialnih problemov.

V krajevnih skupnostih se zagotavljajo pogoji za življenje posameznika in družine in odvija vrsta socialno-skrbstvenih dejavnosti za preprečevanje in reševanje socialnih problemov, ki jih še tako razvite strokovne službe nikoli ne bi mogle opravljati same. Gre za razvijanje odnosov solidarnosti med ljudmi, za jačanje občutkov pripadnosti skupnosti ter pripravljenosti, dajati in sprejemati pomoč. Zato si bo skupnost prizadevala s strokovnimi službami:

- evidentirale socialne probleme, jih same reševale ali predlagale njih reševanje ustreznim službam,
- dajale predloge in mnenja socialni službi glede ustreznih pomoči v primeru socialne ogroženosti,
- organizirale in izvajale nekatere oblike pomoči, kot so: soseska pomoč in varstvo starim in bolnim ljudem, pomoč pri gospodinjstvu in negi starih in bolnih ljudi itd.,
- sodelovale s strokovno socialno službo pri izbiri skrbnikov in rejnikov.

Skupnost socialnega skrbstva bo sodelovala s krajevnimi skupnostmi pri izvajanju teh nalog in pri izobraževanju izvajalcev pomoči ter vzpodbujala razvoj različnih oblik prostovoljnih dejavnosti in aktivnosti občanov na področju socialnega skrbstva.

Dejavnost socialnega skrbstva se povezuje in prepleta z dejavnostjo drugih samoupravnih interesnih skupnosti; cela vrsta nalog je izrazito »medresorskih« in jih lahko rešujemo samo skupno. Cela zakonske pristojnosti in obveznosti so razdeljene na več skupnosti. Zaradi tega bo skupnost socialnega skrbstva sodelovala:

- s stanovanjsko skupnostjo pri urejanju stanovanjskih razmer družin z otroki, zlasti ogroženih družin (matere samohranilke itd.) invalidov, starih ljudi,

- z izobraževalno skupnostjo, zdravstveno skupnostjo in skupnostjo otroškega varstva pri urejanju življenjskih razmer, usposabljanju in rehabilitaciji otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju ter gradnji in urejanju prostorskih kapacitet,

- s skupnostjo zaposlovanja in skupnostjo pokojninsko-invalidskega zavarovanja pri rehabilitaciji, zaposlovanju in organiziranju delavnic za invalide in za delo manj sposobne oziroma težje zaposlive ljudi,

- z zdravstveno skupnostjo in skupnostjo pokojninsko-invalidskega zavarovanja pri organizaciji nege in pomoči na domu ter zavodskega varstva za stare.

Skupnost bo sodelovala z občinskimi in medobčinskimi humanitarnimi organizacijami, katerih programi zajemajo skrb za socialno varnost posameznikov in skupin v občini.

FINANCIRANJE DEJAVNOSTI SOCIALNEGA SKRBTVA V LETU 1976

Združevanje sredstev za uresničitev nalog in programov skupnosti socialnega skrbstva temelji na načelu vzajemnosti in solidarnosti vseh delovnih ljudi ter na načelu sorazmernosti prispevka iz bruto osebnih dohodkov delavcev v organizacijah združenega dela.

Prispevna stopnja je sprejeta po družbenem dogovoru o razporejanju dohodka, osebnih dohodkov in nekaterih drugih osebnih prejemkov ter gibanju, obsegu in strukturi skupne porabe.

Za izvajanje programa skupnosti socialnega skrbstva bo v letu 1976 potrebno zagotoviti 6.558.347 din in to za izvrševanje naslednjih nalog:

I. OBVEZNI DEL PROGRAMA

- oskrbnine v zavodih za mladoletnike	966.190 din
- rejnine za otroke	214.353 din
- oskrbnine v zavodih za odrasle	995.965 din
- družbene denarne pomoči	523.397 din
- razvrščanje razvojno motenih otrok	25.932 din
- varstvo begavcev in repatriirancev	14.377 din

REGIONALNA ZDRAVSTVENA SKUPNOST

UVOD

Program obravnava zdravstveno varstvo in druge pravice iz zdravstvenega zavarovanja v okviru predpisov in sporazumov za zavarovance občin Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Trzin. Regija kot celota izkazuje znatno več zavarovanih oseb kot prebivalcev, kar pomeni, da je področje pokrivanja pravic precej širše od geografskega.

Število zdravstveno zavarovanih oseb za l. 1976 (ocena)

Občina	Zavar. oseb.	Od tega kmečk. zav. oseb v %	Štev. zav. oseb na enega akt. zav.	Štev. preb.
Jesenice	38.672	1,20	2,48	28.927
Kranj	68.760	5,65	2,07	60.282
Radovljica	31.097	5,00	2,27	30.152
Škofja Loka	35.316	9,16	2,32	32.481
Trzin	13.114	3,48	2,17	13.117
Skupaj:	186.959	5,13	2,23	164.939

Za leto 1976 je predvideno, da bodo v regiji porastli aktivni zavarovanci v zvezi z novimi zaposlitvami za 2,67 %, upokojeanci za 2,50 %, kmečke zavarovane osebe pa padle za 2,83 %. Iz navedenega izhaja, da je navedena struktura odraz izrazito industrijsko razvite regije. Za Gorenjsko je tudi značilno, da ima največji odstotek zaposlenih žensk v skupnem številu aktivnih zavarovancev v primerjavi z drugimi industrijskimi področji, visok odstotek starega prebivalstva in visok delež mestnega prebivalstva, ki stalno narašča. Vse to so splošni pogoji, ki narekujejo razvito zdravstveno varstvo in močno zdravstveno zavarovanje.

ZDRAVSTVENO VARSTVO

Zdravstveno varstvo v gorenjski regiji zagotavljajo:

- a) osnovno zdravstveno varstvo — ZD Jesenice, ki pokriva potrebe prebivalcev po zdravstvenem varstvu v občinah Jesenice in Radovljica in ZD Kranj, za občine Kranj, Škofja Loka in Trzin
- b) specialistično zdravstveno varstvo — deloma oba ZD in regijske bolnišnice, deloma pa ljubljanske bolnišnice

- financiranje klubov zdravljenih alkoholikov	6.250 din
- denarne pomoči social. šibkim kmečk. otrokom	50.700 din
- proučevanje social. problemov in pojavov	30.000 din
- izdatki za delo strokovnih služb in organov	1.061.111 din
- združevanje sredstev za skupne naloge socialnega skrbstva v republiki — sredstva za Republiško skupnost socialnega skrbstva SR Slovenije	700.000 din
- izdajanje sredstev v obvezno rezervo	54.125 din
- ostali izdatki (bančna provizija, PTT storitve, najemnina in vzdrževanje poslovnih prostorov, pisarniški material in ostali material. stroški)	603.757 din
	5.246.157 din

II. DOGOVORJENI DEL PROGRAMA

- letovanje otrok	192.590 din
- letovanje odraslih	19.600 din
- posvetovalnice	90.000 din
- prispevek k prehrani šolskih otrok	10.000 din
	312.190 din

III. INVESTICIJE

- adaptacija starega objekta socialnega zavoda dr. Franceta Berglja
- sofinanciranje medobčinskih adaptacij in izgradnje posebnih socialnih zavodov za varstvo in oskrbo srednje in težje prizadetih ter slepih mladostnikov in odraslih oseb

1.000.000 din

REKAPITULACIJA

I. Obvezni del programa	5.246.157 din
II. Dogovorjeni del programa	312.190 din
III. Investicije	1.000.000 din
Skupaj	6.558.347 din

c) bolnišnično zdravstveno varstvo — Splošna bolnica Jesenice, Inštitut za pljučne bolezni in TBC Golnik, BGP Kranj in PB Begunje v regiji, izven regije pa predvsem klinične bolnišnice, Vojna bolnica in bolnica dr. Petra Držaja

d) higiensko-epidemiološko zdravstveno varstvo — ZZV za Gorenjsko

e) preskrbe z zdravili — Lekarna Jesenice, Lekarna Radovljica, Lekarna Bled in Lekarna Kranj

V navedenih regijskih zdravstvenih delovnih organizacijah je zaposleno 1192 zdravstvenih delavcev (stanje 30. 9. 1974) in sicer:

Naziv ZDO	Vseh zdrav. delavcev	Zdrav. spl. prakse pripr. in zdr. na spec.	specialisti	Zobozdravniki	Ostalo med. os.
ZD Kranj	388	42	24	41	281
ZD Jesenice	204	22	11	14	157
SB Jesenice	185	16	16	—	154
Inst. Golnik	202	23	17	—	162
PB Begunje	54	4	3	—	47
BGP Kranj	64	2	10	—	52
ZZV Kranj	36	7	2	—	27
Lekarne	59	—	—	—	59

Razmerje med vsemi specialisti in zdravniki splošne medicine je 70,3 %: 29,7 % in sicer v ZD 45,5 %: 54,5 %, v bolnišnicah pa 96,6 %: 3,4 %. Na 1 zdravnika v osnovni zdravstveni službi pride prebivalcev: Jesenice 1.443, Radovljica 2.121, Kranj 1.282, Škofja Loka 2.272, Trzin 2.107 (regijsko povprečje 1.621). Razlike v številu prebivalcev so pogojene s koncentracijo specialistov oz. njihovih ambulant v Kranju in na Jesenicah.

Z upoštevanjem novih kadrovskih normativov, ki so bili objavljeni v »Gradivu za pripravo srednjeročnega razvojnega načrta zdravstvenega varstva prebivalcev SRS od leta 1976 do 1980« bi bilo potrebno zaposliti v ZD Jesenice 19,88 zdrav. delavcev (od tega 3,22 zdravnikov in 2,20 zobna terapevta (in v ZD Kranj 29,02 novih zdrav. delavcev (4,20 zdravnike in 0,60 zob. terapevta)).

NOVICE IZ SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

SKUPNI SESTANEK VODSTEV DRUŽBENOPOLITIČNIH ORGANIZACIJ ŽELEZARNE

V spodnjih prostorih Kazine je bil v torek, 18. novembra, skupni sestanek vodstev družbenopolitičnih organizacij naše železarne. Vabljeni so bili člani izvršnega odbora tovarniške konference osnovnih organizacij železarne, člani komiteja tovarniške konference ZK Železarne in člani predsedstva koordinacijskega sveta ZSMS.

Na dnevnem redu je bila razprava o kriterijih za izbor individualnih poslovnih organov in delavcev na vodilnih delovnih mestih ter razprava o predlogu samoupravne organiziranosti v novih TOZD.

Udeleženci skupnega sestanka so gradivo za prvo točko dnevnega reda prejeli skupaj z vabilom, uvodno besedo pa je posredoval direktor kadrovskega sektorja Tone Varl. Uvodno besedo k drugi točki dnevnega reda je pripravila Albina Tušar iz centra za proučevanje samoupravljanja in informiranje.

SEKTOR ZA EKONOMIKO IN ORGANIZACIJO

Sestanek osnovne organizacije sindikata na SEO je bil v petek, 14. novembra. Člani odbora so razpravljali o programu dela in pripravah na delovno konferenco. Dogovorili so se, da bodo imeli delovno konferenco 18. decembra v Kazini na Jesenicah. Predsednik osnovne organizacije sindikata Karel Tramte je obrazložil sklepe, sprejete na tretji seji predsednikov osnovnih organizacij sindikata. Za podelitev priznanja OF niso imeli predlogov.

V drugi točki dnevnega reda je Stanko Malej govoril o odstopanjih sindikalne liste glede na leto 1975. Odbor osnovne organizacije sindikata se je odločil za uporabo fiksnih zneskov za nočne, nedeljske in praznične dodatke in ne za procente. Predlagali so, naj bi bili prazniki upoštevani v sedanji višini, kot je že sprejeto za črno metalurgijo. Tov. Faletič je poročal o stroških nedavne izlete.

ADJUSTAŽA ŠTEKEL JAVORNIK

Osma seja osnovne organizacije sindikata je bila v petek, 14. novembra. Člani odbora osnovne organizacije sindikata so bili seznanjeni s predlogom sindikalne liste za leto 1976. Pripomb niso imeli.

Odbor osnovne organizacije sindikata je bil seznanjen s pripravami na delovno konferenco, ki bo 12. decembra v sejni sobi na Javorniku. Posameznim referentom so naročili, da pravočasno pripravijo poročila o opravljenem delu.

Zelo obsežna je bila razprava o reorganizaciji samoupravnih organov. Članom odbora osnovne organizacije sindikata so naročili, da se o tej problematiki na posameznih izmenah pogovorijo z delavci. Predvsem je to važno zaradi evidentiranja novih članov v samoupravne organe, ki bodo kot delegati sodelovali in gradivo obravnavali s člani kolektiva. Predvidoma naj bi imeli dva kandidata za lužilnico in pocinkovalnico, enega kandidata za odpremo in pet kandidatov za adjustaža. Ob sklepu se je razpravljalo še o disciplini na delovnih mestih, ki jo bo treba zaostri in se strinjati s sklepom, ki je bil sprejet na šesti redni seji, glede izplačila, nagrad blagajniku in za administrativno delo.

ZAKLJUČKI SESTANKA POLITIČNEGA AKTIVA OTK

V sredo, 29. oktobra, je bil razširjeni sestanek političnega aktivna OTK. O nalogah oddelka OTK je v uvodni besedi spregovoril Jakob Medja in poudaril, da je OTK služ-

ba, ki mora strokovno skrbeti za kvaliteto izdelkov. Da bi bilo delo dobro opravljeno, mora biti OTK prisoten v vseh fazah, da lahko ugotovimo, če so materiali ustrezni za proizvodnjo in za doseganje pričakovanih rezultatov, ki morajo biti ugodni tudi v ekonomskem pogledu.

V obširnem uvodu je obrazložil naloge posameznih oddelkov in poudaril, da mora biti OTK prisoten v proizvodnih obratih, kjer je delo najbolj odgovorno. Težko je opravljati naloge med proizvajalci, ki težijo le za tonami in manj za kakovostnim delom. Opažajo, da je vedno več kvaliteten problemov, kar se še posebej odraža pri reklamacijah vseh vrst. V primerjavi z lanskim letom beležimo porast subjektivnih vzrokov za reklamacije (zamenjava materialov, površinske napake, ki niso skrite, napačna odprema, nepregledani materiali, itd.).

Prihodnje leto naj bi začeli s proizvodnjo v hladni valjarni na Beli. Pri tem je vodja OTK poudaril, da bo treba poskrbeti za takšne delovne pogoje, da bodo neposredni proizvajalci tudi sami skrbeli za kontrolo. V tem primeru pa potrebna manjša angažiranost kvalitetne kontrole, ki naj bi bila le končni arbitar. V kolikor ne bomo dosegli pričakovanih rezultatov, tudi ne bomo mogli pripraviti pogojev za delo v novi hladni valjarni. Udeležence aktiva je pozval, naj v razpravi predlagajo rešitve, da bi takšne pogoje ustvarili, da bo OTK odrezane naloge čimbolje opravil. Opozoril je na to, da je treba kvaliteto doseči z delom in ne s sortiranjem. Če bodo proizvajalci prepričani, da je kvaliteta izdelkov potrebna in da je TRK tisti, ki mora kakovost izdelka zagotoviti, potem bo tudi uspeh dela boljši. Tudi z disciplino niso povsem zadovoljni. Težko je zaradi tega, ker delavci OTK delajo na različnih delovnih mestih v vsej železarni.

Razprava je bila zelo živahna in obširna. V njej so sodelovali sodelavci OTK: Zaleter, Žnidar, Bernard, Lagojeva, Gabrovšek, Pogačnik, Zevnik, Košir, Zaveljčina in Urbanec.

Ob koncu razprave je bilo sprejetih petnajst sklepov. Poudarili so, da mora OTK strokovno skrbeti za kakovost izdelkov. Potrebna je skrb za dobro organizacijo dela. Odpraviti bo treba familijarnost, ki je ponekod še prisotna in zato naročajo vodjem oddelkov ter delovodjem, da zaostrijo delovno in tehnološko disciplino. Od svojih podrejenih naj zahtevajo upoštevanje tehnoloških regulativov in internih predpisov. Sleherni član OTK naj skrbí zato, da bi čimprej odpravili slabosti, da bi tako prispevali k stabilizaciji našega gospodarstva in da obdržimo kvaliteto na zahtevani ravni.

V novi hladni valjarni bo treba ustvariti pogoje, da bodo neposredni proizvajalci postali tudi samokontrolorji. Zato naj vodstvo deluje v smeri, da se delovni pogoji spremenijo v tem smislu. Osnovno izhodišče vseh zaposlenih v OTK, posebno pa vodstva KK in kolavdantov je, da v obratih opozarjajo na kakovost izdelkov, ki naj bo dosežena z delom. Prizadevati si bo treba, da ne bomo odobrili odpreme materiala brez pristanka TKR, sicer pa mora v nasprotnem primeru delavec OTK opozoriti vodstvo TKR, da le-ta ustreznoukrepa.

V obratih je treba zahtevati tak režim dela in kontrolo uporabe ter vračanje starega železa, da s posameznimi elementi ne bi kvarili kvalitete starega železa. Nadalje je v sklepih zapisano, da je treba zmanjšati trend naraščanja nadur in prilagoditi organizacijo dela tako, da bo čimveč nalog opravljanih v rednem delovnem času. Del sklepov se nanaša tudi na kemični oddelek, sicer pa je poudarjeno, da si mora vodstvo TKR prizadevati, da ne bo prisotna množična proizvodnja jekla na ra-

čun kvalitete. Smo zato, da naredimo čimveč, toda ne za vsako ceno, temveč za dobro jeklo. Politični aktiv meni, in predlaga, da naj vodstvo TKR mesečno seznanja samoupravne organe vseh TOZD z nekaterimi problemi, posebej tistimi, ki so odraz izrazite površnosti z namenom, da bi izboljšali odgovornost do dela.

Aktiv, ki je bil sklican na pobudo sindikalne organizacije, ugotavlja, da je nagrajevanje v OTK precej problematično. Prekategorizacija, ki jo je predlagalo vodstvo OTK, ni uspela. Vprašljivo je tudi mnenje ljudi, ki delajo v komisiji in o tem odločajo. Zaradi precejšnje fluktuacije predlagajo komisiji, da naj predlog vodstva OTK ponovno prouči. Politični aktiv je bil mnenja, da bo problematika dopolnjena s konkretnimi problemi, ko bodo o njej razpravljali na sestankih SDS in bo šele takrat možna dokončna sestava zaključkov.

VALJARNA PROFILOV

V sredo, 5. novembra, je bila peta redna seja osnovne organizacije sindikata. V odsotnosti predsednika Jakopiča je sejo vodil podpredsednik Anton Zupan. Strinjali so se s predlogom, da delovno konferenco izvede prek SDS. Tako naj bi na sestanku SDS na progi in v adjustaži določili po dva, na ostalih sestankih SDS pa po enega delegata. Na decembrskih sestankih SDS naj bi razpravljali o delu odbora osnovne organizacije sindikata in o delu člana odbora osnovne organizacije, ki jih zastopa. V primeru morebitne neaktivnosti, lahko posameznega člana odbora osnovne organizacije sindikata tudi zamenjajo.

V nadaljevanju se je bil sprejet sklep, da bodo letos za upokojene sodelavce priredili poslovilni večer in sicer 13. decembra v prostorih Kazine na Jesenicah.

Na osnovi predloga komisije so odobrili denarno pomoč sodelavcu Lika Vehbiu. Pričeli bodo z novo akcijo za varčevanje sredstev za izlete, tako, da naj bi prvi obrok odtegnili že ob izplačilu 15. decembra, in izplačali ostanek od letošnje varčevalne akcije za izlete.

Analizirali so izvedbo letošnjih izletov, ki so bili uspešni. Kljub precejšnjemu prispevku so bili udeleženci zadovoljni. Sindikalna organizacija bo Vatorju predlagala, naj v prihodnjem letu predvideva izlet v Bihač, Jajce in Drvar. V kolikor bo izlet dobro pripravljen, glede na izkušnje s cestami, lokali in vodiči, potem se ne more kosati z izleti v tujo.

Za mesec november je predvideno prostovoljno delo pri zbiranju medenine. Povabili bodo tudi člane kolektiva, ki se radi udeležujejo izletov. Razpravljali so še o možnosti, da bi prihodnje leto povabili na redni letni občni zbor ali vsaj na piknik upokojene sodelavce, kot to delajo v nekaterih drugih obratih. Te naloge verjetno ne bodo mogli opraviti, ker je bilo v njihovem obratu pred leti zaposlenih 720 ljudi, sedaj pa jih je samo še 170 in s sredstvi, ki jih imajo na razpolago, stroškov ne bi mogli pokriti.

RAZŠIRJENA SEJA V ELEKTROJEKLARNI

V sredo, 5. novembra, je bila razširjena seja osnovne organizacije sindikata ZK v elektrojeklarni. Na skupni seji so razpravljali o bodoči organizaciji temeljne organizacije združenega dela, o pripravah na delovno konferenco sindikata, kakor tudi o poslovnih uspehih elektrojeklarne ter o organizaciji ZK. Razširjene seje se je udeležil tudi predsednik tovarniške konference osnovnih organizacij sindikata Franc Kobentar.

V prvi točki dnevnega reda je Martin Sovič govoril o predvideni reorganizaciji in menil, da naj bi sin-

dikalni organizaciji elektrojeklarne in SM jeklarne delovali ločeno. Tako bi zagotovili boljši uspeh. O isti problematiki je v razpravi govoril tudi obratovodja Karel Ravnik in povedal, da bo po vsej verjetnosti sprejel predlog samoupravnih delovnih skupin, da obratovodstvu v elektrojeklarni in SM jeklarni ostaneta, medtem ko naj bi glede na ekonomsko imeli skupno TOZD, z enotnim izračunom stroškov, materialov, z ločenim osebnim dohodkom in dobičkom (želja SDS). Zlasti je poudaril premik elektrojeklarne za izdelavo zahtevnejših nerjavečih jekel, kar naj bi se odražalo tudi pri osebnih dohodkih.

Mato Panič je v razpravi povedal, da so sicer imeli nekaj pomislekov zaradi združitve obeh obratov v skupno TOZD, vendar so ob prikazu skupnih ekonomskih in delovnih koristi spoznali, da je skupna TOZD potrebna z ozirom na proizvodnjo jekla in da so materialni ter skupni stroški nedeljni. Pogovoriti se bo treba tudi glede ločene ali skupne organizacije ZK.

Zanimiva je bila tudi razprava Franca Kobentarja, predsednika sindikata Železarne. Poudaril je, da sta obe jeklarni medsebojno ekonomsko tako povezani, da ni opravičila za ustanavljanje dveh TOZD. Pripravljen je tudi sporazum o združitvi. Nadalje predsednik sindikata Železarne meni, da obstojata lahko dva obratovodstva, le ekonomski obračun naj bo enoten. Povedal je, da bodo v decembru in januarju delovne konference sindikata in da se bo treba takrat pogovoriti in odločiti, za kar pa je ostalo zelo malo časa.

Kritična je bila tudi razprava Jožeta Ulčarja. Dejal je, da bo treba v sedanjem položaju poiskati smiselno organizacijo TOZD, ki bo omogočala najbolj ekonomično in tudi največjo proizvodnjo. Posebno pozornost bodo morali posvetiti pripravi vločka, ker je od njega odvisna vsa proizvodnja.

Stefan Ščerbč je opozoril na to, da v kolikor bomo imeli skupno TOZD naj bodo združene tudi politične organizacije. Sicer bodo imeli precej težav s kadri. Dodal je, da bodo združeni bolj enotni in močni, prav tako pa bodo delovale tudi vse SDS po izmenah.

Martin Sovič je obrazložil potek priprav na delovno konferenco, ki naj bi bila 10. januarja. Takrat naj bi svoja poročila posredovali: referent za odhode, za šport in rekreacijo ter blagajnik osnovne organizacije sindikata.

V drugem delu razširjene seje je obratovodja elektrojeklarne Karel Ravnik poročal o doseženih rezultatih in povedal, da planske naloge izpolnjujejo v redu in bodo tudi izpolnili obveznosti. Tako bodo uresničili stabilizacijski načrt, ki je bil sprejet na začetku letošnjega leta. V prihodnjem letu bodo predvidoma izdelali 185.000 ton jekla, oziroma vsak mesec po 16.000 ton. S tem se bodo močno približali maksimalni vrednosti in zmogljivosti električnih peči.

V zadnji točki dnevnega reda so spregovorili o sprejemanju novih članov v ZK in imenovanju novega delegata v občinsko konferenco ZK.

STROJNE DELAVNICE

V petek, 14. novembra, je bila šesta seja osnovne organizacije sindikata strojnih delavnic. Najprej so spregovorili o pripravah za izvedbo delovne konference sindikata, ki bo predvidoma 12. decembra in sicer posebej za dopoldansko in popoldansko izmeno. Dalj časa so se zadržali pri bodoči organiziranosti sindikalne organizacije. V strojnih delavnicah ne predvidevajo bistvenih sprememb, kajti sindikalne skupine že itak delujejo. Predvideno je le, da bo k strojnim delavnicam priključena tudi strugarna valjev. Predlagali so priključitev sindikalne organizacije strugarne valjev k strojnim delavnicam, v kolikor bo to v skladu tudi z organiziranjem TOZD.

V drugi točki dnevnega reda je tekla beseda o sindikalni listi za leto 1976. Imeli so dve pripombi. Kolikšen naj bo najnižji osebni dohodek, je v sindikalni listi zapisano, za najvišji osebni dohodek pa znesek ni naveden. Povečala naj bi se vrednost bona za malico z ozirom na to, da je topla malica zelo draga.

Pogovorili so se o oddaritvi petih upokojenih sodelavcev.

Ob sklepu se je bilo postavljeno vprašanje glede zmogljivosti počitniškega doma v Crikvenici, ki naj bi ga zaradi povpraševanja povečali. Predsednik Tine Klinar je opozoril na pripombe izvršnega odbora sindikata Železarne glede velike bolezenske odsotnosti. Delavce, ki pogosto bolujejo naj bi obravnavali, pri razdeljevanju denarne pomoči pa bo treba skrbeti zato, da bodo pomoč prejeli tisti, ki resnično bolujejo. Odbor osnovne organizacije sindikata je bil seznanjen še z dopisom šefa vzdrževanja Franca Brelha o problematiki materialne službe v strojnih delavnicah.

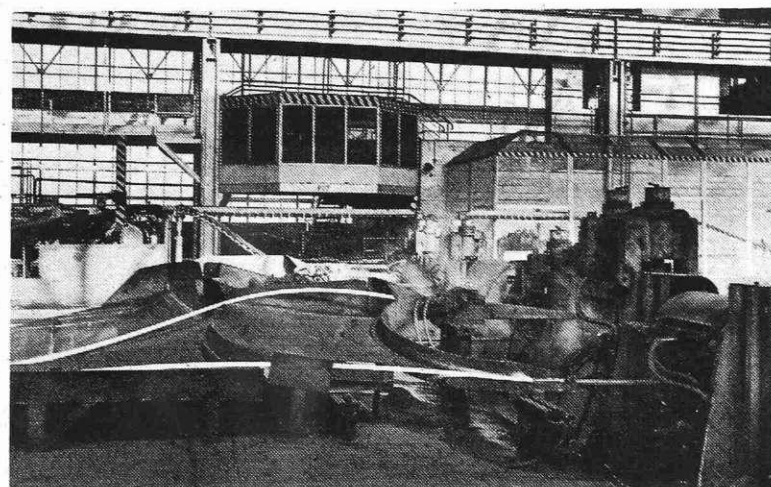
FINANČNO RAČUNSKI SEKTOR

V torek, 4. novembra, je bila peta seja odbora osnovne organizacije sindikata v finančno računskem sektorju.

Predsednik Vinko Mežnarc je navzoče informiral s pripravami na delovne konference sindikata, ki morajo biti izvedene do 10. januarja prihodnjega leta. Sprejet je bil sklep, da bo delovna konferenca osnovne organizacije sindikata finančno računskega sektorja 19. decembra v prostorih Kazine na Jesenicah. Do prihodnje seje je treba pripraviti poročila, ki bodo nato posredovana udeležencem delovne konference.

Člani odbora osnovne organizacije sindikata so v nadaljevanju seje poslušali poročilo blagajnika Antona Rešetiča o finančnem poslovanju ter o stroških izleta.

Ob sklepu seje so se strinjali s predlogom o podelitvi denarne pomoči Zdravku Zupanu, ki že dalj časa boluje.

Železarna Štore — nova valjarna, proga 300

PREGLED SESTANKOV SDS

TOZD TALILNICE

V obratu martinarna je imela sestanek samoupravna delovna skupina livna jama 1, ki je obravnavala nezgodo, ki se je zgodila dne 1.11.75. Do nesreče je prišlo zaradi čepov, ki niso zavarovani. V bodoče bo potrebno čepe zavarovati oziroma zaščititi s pločvino ali jih zvezati z verigo. Delavec, ki se je ponesrečil pa ni imel na glavi čelade, kar opozarjajo, da naj pri delu redno uporabljajo zaščitna sredstva.

TOZD VALJARNE

V obratu valjarna Bela — bluming je imela sestanek samoupravna delovna skupina bluming 4, ki je obravnavala: predlog elaborata o pripojitvi Monter Dravograd in Kovinoservis Jesenice k Železarni.

TOZD HLADNA PREDELAVA

V elektrobnem obratu sta imeli sestanek samoupravni delovni skupini: rezalnica 1, oplaščevalnica 2, ki sta obravna-

vati: poročilo za mesec oktober 75, predlog ciljev in poslovne politike železarne Jesenice za leto 76, preliminarni plan glavne proizvodnje za leto 76, predlaganje kandidatov za ocenjevanje delovne uspešnosti in sindikalno listo za leto 76. V samoupravni delovni skupini rezalnica 1, so bili pri preliminarneplanu mnenja, da bo plan dosežen, če bo zadovoljiva preskrba s surovinami in če bo urejeno vzdrževanje. V samoupravni delovni skupini oplaščevalnica 2 želijo odgovor, kako so uredili glede delav in delavcev ki bi zaradi nadurnega dela izgubili otroški dodatek.

TOZD VET

V obratu strojno vzdrževanje so imeli sestanek samoupravne delovne skupine: SV plavž 1, 2, 3, SV Jesenice 1, 2, in 3. Samoupravne delovne skupine: SV plavž 1, 2, 3, in SV Jesenice 1, so obravnavale: predlog ciljev poslovne politike železarne Jesenice, preliminarni plan skupne in glavne proizvodnje za leto 76 in predlaganje kandidatov za ocenjevanje delovne uspešnosti. Samoupravni delovni skupini: SV Jesenice 2, 3, sta obravnavali: predlog elaborata o pripojitvi Monter Dravograd in Kovinoservis Jesenice k Železarni in predlog spremembe 23. člena pravilnika o urejanju stanovanjskih vprašanj delavcev Železarne.

V samoupravni delovni skupini SV Jesenice 1, so tudi razpravljali o povečanju delavnice in garderobe ter o pridobitvi prostora za skladišče in za sanitarije. Z obratovodjem elektrobnega obrata so se dogovorili, da odstopijo prostor, ki je vzhodno od ključavničarske delavnice. To je prostor v katerem je sedaj delavnica za vzdrževanje merilnih in regulacijskih naprav. Želijo, da obratovodstvo strojne vzdrževanja in vodstvo TOZD VET, te delavce, ki so le štirje in so v glavnem na terenu, premestijo drugam. S tem bi vzdrževalci elektrobnega obrata dobili prostor, ki bi se znatno povečal za skladišče in za sanitarije.

Pregled sestankov samoupravnih delovnih skupin je narejen na osnovi zapisnikov, ki smo jih prejeli v prejšnjem tednu. Pregled je naredila: Vlasta Vidic

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje

Kasneje je bilo še mnogo smeha na ta račun. Patrola, ki je zjutraj odšla, se je okoli poldneva vrnila in z njo Mali, kurir, ki nas bo peljal na določeno mesto. Ne vem več, na katero planino smo prišli, da smo dobili zvezo s sevsko četo, v katero nas je pripeljal Mali.

Mali je bil kurir, mlad fantič okoli 13 let v kratkih hlačah, zelo kodrastih las. Dobro je poznal poti po Jelovici in ne verjamem, če je kdaj zašel. Vedno je vedel, kje se nahaja. To je bil eden najboljših vodičev na tem terenu. Znan je bil še iz dražgoške bitke, kjer je borcem nosil na položaje municijo in čaj. Ko so se partizani umaknili iz Dražgoš, se jim je pridružil in tudi sam postal partizan. Bil je najmlajši med partizani. Čudili smo se njegovi odločnosti in samozvesti, ko je kot vodič stopal pred četo. Ta fantič ni bil nikdar utrujen. Prehodil je ure in ure in ni sedel. V nizkih čevljih, kratkih hlačah, zavijanih rokavov in z oluščeno palico v rokah, je korakal na čelu kolone in pojasnjeval, kako se griči okrog nas imenujejo. Tako nas je pripeljal v sevsko četo, ki nam je bila za zvezo s štabom odreda. Komandir in komisar sta šla takoj poročat v štab, mi pa smo tovarišem pripovedovali naše dogodke na Primorskem.

ZOPET KREINER

Komandir in komisar sta se popoldan, kakih dve uri po odhodu, vrnila. Povedala sta nam, da nas že nočjo čaka pohod in akcija. Skupaj s sevsko četo smo dobili nalogo požgati žago in most v Soteski. Na robu Jelovice smo počakali, da se je naredila tema, potem pa smo nadaljevali pot po ozki, strmi steni v dolino. V Soteski smo se obnašali, kot da je že svoboda. Na ovinek nad progo smo postavili protitankovsko mino, ki jo je od nekdaj prinesel komandir. Podeljeni v skupino smo hitro delali. Ena skupina je imela nalogo zažgati most, ki pa se dolgo ni hotel vneti. Žaga in skladišče desk sta hitro zagorela. Ko smo se vračali, je bilo nebo visoko obsijano od požara.

V taborišču smo pustili samo starega Toneta, ki je pomagal pri kuhanju, in Savnikovega Toneta, ki je bil botan. Zdravnik, ki še ni doštudiral medicine, a bil je z nami v četi, je ugotovil, da je Savnik prehlajen in da mora nekaj časa mirovati. Drugih zdravil tako nismo imeli. Ko smo se vrnili v taborišče, smo v njem našli samo starega Toneta, Savnika pa nikjer. Skrbno smo preiskali vso okolico, da ni morda kje ponoči padel, se ponesrečil in obležal. Človeka je treba najti in pomagati mu. Vsi smo ga iskali, toda nismo ga našli, niti kakršnekoli sledi za njim. Tone, ki je zvečer z njim sedel pri ognju, je pospravil ognjišče in legel. Saj je bil star, nadušljiv in težko je hodil. Nismo mu zamerili, da ni pazil na mladega Savnika, ki je ostal še naprej pri ognju in se grel. Kjer je bilo Savnikovo ležišče, je eden od partizanov slučajno pripravil prostor za počitek. Nenadoma pokliče komandirja in mu pokaže listek, ki ga je našel na Savnikovem ležišču. Naglas je prebral: »Pridi v Podnart,

Obveščevalec

javi se na žandarmeriji in zahtevaj telefonski razgovor z menoj. Pridem te iskat z avtom. Polde.«

Nobenega dvoma ni bilo, da je pisava Kreinerjeva. Takoj je treba menjati taborišče, da nam ne pripelje Nemcev za hrbet. Odšli smo mimo planine Martinček, ki je bila poraščena z gostimi, majhnimi smrekami. Gozd je bil tako zaraščen, da ni bilo mogoče skozi. Samo steza je bila prehodna. Mali nam je povedal, da se je ob poletni ofenzivi sem zatekla skupina partizanov in se rešila v tem gozdu, ker so ga Nemci obšli. Hodili smo še kako uro in se utaborili na Mošenjski planini blizu staj.

Torej je Kreiner res izdajalec. Nemci se zavedajo, da sami niso kos partizanom. Ko narodnoosvobodilno gibanje na Gorenjskem dobiva vse večji razmah, poskušajo v naše vrste vrniti svoje agente. Žalostno je le, da se nadejo take prodane duše, ki so pripravljene izdati svoje rojake, celo prijatelje iz otroštva za nekaj mark ali za obljubo njihovega

udobja po vojni. Ali je mogoče, da so tem ljudem bližji tuji kot pa lastni ljudje, s katerimi so živeli od rojstva. Take in podobne misli so nam rojile po glavah, ko smo na Mošenjski planini urejali taborišče. Tone, ki je pomagal v kuhinji, je bil že nejevoljen, ker je moral pripovedovati o Savniku, kako se je obnašal ves večer od odhoda čete. Bil je že po naravi prepirljiv, vendar se s komandirjem do nocoj ni prepiral. Nocoj pa, kot da je obseden. Osorno mu je odgovarjal, češ kaj njega briga, če je Savnik ušel. Njegovo obnašanje se nam je zdelo čudno, toda opravičevali smo ga s starostjo in s tem, da je on mnogo težje prenašal napore, ki so bili že nam mlajšim dovolj težki, kaj šele njemu, ki bi bil lahko po svojih letih veliki večini v četi oče. Kako je uspele Kreinerju poslati listek Savniku. Torej ni bil on edini. Morda je še kdo, ki služi za zvezo s Kreinerjem. Savnik ves čas od blegoške hajke ni zapuščal čete. Na Primorskem nismo verjeli, da bi se našel kdo, ki bi bil upleten v to stvar, saj smo čisto slučajno prišli tja in končno ali ni bil načrt Nemcev, da nas uničijo na Blegošu, vsaj tako je iz njihove moči izgledalo. Kosmati nam je ob srečanju tudi pripovedoval, da so hoteli uničiti partizane na Gorenjskem, najprej na Blegošu in takoj za tem na Jelovici, ki so jo napadli neposredno za Blegošem.

PEŠ Z JESENIC ČEZ TRIGLAV NA MORJE

8

Upajoč, da ni v bližini kakšnega piromana, smo se zarili v seno in zaspali.

PETEK, 25. julija:

Vstanemo že ob enih zjutraj, pa ne zato, da bi odšli naprej, ampak zato, da spravimo pod streho nahrbtnike, saj je pričelo deževati. Ko smo se zbudili v drugo, je še vedno deževalo, zato smo kar naprej spali vse do devetih, ko je dež ponehal.

Po mokri cesti smo se odpravili Ilirski Bistrici nasproti. Dež je še vedno malo rosil, toda oblaki niso bili več tako nizko in kazalo je, da se bo vreme nekoliko popravilo. Ko je cesta nekajkrat zavila okrog večjih ali manjših gričev in se nam je od ovinkov že kar vrtelo, se je končno tega vijuganja le naveličala in se za nekim gričem nenadoma spustila navzdol proti Bistrici, kar je bil znak, da jo lahko usekamo kar po bližnjicah. Če so bile to res bližnjice, še danes ne vem, vem pa le to, da Bistrica ni bila tako blizu kot je sprva izgledalo.

Prva stvar, ki nas je v Bistrici zbadla v oči, je bil seveda potok Bistrica, to pa zato, ker bi mirne duše lahko spremenili besedilo znane narodne pesmi in bi namesto »Oj teče, teče, bistra voda, bistra voda Bistrica« lahko zapeli »Oj teče, teče, črna voda, črna voda Bistrica«. Kljub tej znamenitosti in pa dejstvu, da bi si lahko lep kraj malo bolje ogledali, smo, da ne bi prekinili našo lepo navado, zavili v prvo oštarijo na vrhek piva. Naši šerpi sta medtem poskrbeli za nove zaloge hrane, jaz pa sem srečal sošolca, ki kar verjeti ni mogel, da pozna takega norca, ki hodi peš na morje. Če je hotel ali ne, je bil vseeno vzrok, da smo popili vsak še po eno pivo.

Bil je že zadnji čas in odšli smo dalje. Cilj naše današnje etape je bila Klana, to je vas, ki leži že na Hruškem in je od Reke oddaljena le še kakih deset kilometrov. Naš cilj – morje – je bil le še dobre pol dneva hoje pred nami. Dejstvo, da se bomo jutri zjutraj že kopali v morju in zavest, da smo le zdržali do konca, sta nas podžigala in tako smo hodili izredno hitro in skoraj brez počitka. Vsak si je brundal ali žvižgal veselo pesem in ni mislil več na žulje in na pot pred seboj, pač pa na to, da bo jutri konec naše poti.

Kar naenkrat smo bili v Zabičih. Tu smo hoteli kupiti kruh, ki ga nam je zmanjkalo, vendar ga niso imeli. Povedali so nam, da ga ne bomo dobili prej kot v Klani. Kaj sedaj? Sklenili smo, da je treba priti v Klano, še preden zaprejo trgovine. Pot je bila dolga več kot 12 kilometrov, na razpotajo pa smo imeli uro in pol časa. Določili smo ekipo, ki bo »letela« naprej. V njej smo bili: Štef, Matjaž in jaz, same žive kondicije.

Pognali smo se proti Klani, še prej pa je dobil usak za korajžo steklenico piva. Sprva smo hodili kar zmerno, nato pa vedno hitreje in hitra hoja je počasi prešla v tek. Tekli smo celo v hrib. Kmalu smo bili na vrhu in cesta je zavila navzdol. Oddahnili smo se in se v teku spustili navzdol. Ni trajalo dolgo in zopet smo morali v breg. Bili smo že tako utrujeni, da smo mislili, da nikoli ne bomo prišli na vrh. Ko se je končno cesta pričela le spuščati navzdol, smo bili tako izčrpani, da niti navzdol nismo mogli več teči. Vendar smo uspeli, saj smo pot prehodili v uri in četrt.

Nakupili smo vse potrebno, nato pa takoj v prvo gostilno.

(se nadaljuje)

Potem se je omrtvičen hotel prevaliti na drugo stran, pa ni zmogel niti tega. Zaškrpjal je z zobmi in oči so mu zalile solze jeze in obžalovanja. Kako so ga dobili! Nespametno je bilo podcenjevati jih. Toda saj jih ni! Le upanje, da ga kaj takega ne bo doletelo, je bilo varljivo. Zdaj se niti ponkončati ne more sam, poprej se je pa tolikokrat zaklel, da se ga živga ne bodo dotaknili. Smrt bi bila zdaj še najlepša! Takoj nato pa ga je obšlo obžalovanje in grizel se je, da je tako hitro odnehal. Če ga ne bodo kmalu ubili, bo ušel. Zdaj mora storiti vse tisto, kar je zahteval od drugih! Priložnosti ne bo manjkalo!

Do jutra je le rahlo zadremal. Vendar je bila tudi dremavica podobna vročnim blodnjam.

Ponj so prišli navsezgodaj. Razvezali so mu noge in ga skušali postaviti nanje. Pa je klecnil: niso ga ubogale, in spet je bil na tleh. S pomočjo stražarjev je ude toliko razgibal, da je na dvorišče prišel sam. Podpirala sta ga močna policista. Tam pa ga je že čakal trop zelnecov. Radovedno so ga ogledovali, morali pa so biti razočarani nad njim. Aleš je bil sicer dobro raščen, toda na majavih nogah in strgan ter ves podplut po obrazu. Zato je eden izmed njih hlastnil:

– Tako revše, tak raztrganec nam je torej povzročil toliko truda in žrtev! Nemogoče... Zdaj je tega konec, bandit! Aleš je srepel predse, ne da bi pokazal, ali je razumel ali ne. Žalivke iz ust nacistov zanj niso bile žaljive. Kvečjemu jih je lahko imel za priznanje.

Izza troja policistov se je prikazal nekdo s fotografskim aparatom. Oficir je namignil, naj se vsi razvrste za slikanje. Alešu pa je nekdo med smehom obesil prek vratu njegov brzostrelko, mu za pas zataknil ročno bombo, na glavo pa poveznil kapo z rdečo zvezdo in ga potisnil k steni. Medtem mu je drugi obesil na prsi še velik papir, na katerem je z velikimi in še mokrimi črkami pisalo: ICH BIN HAUPTBANDIT ALEŠ! Potem so ga obstopili, in ko je škrtnil sprožilec, so bili njihovi obrazi prevzeti s ponosnimi nasmeški. Da, držali so se tako, ko da je Alešovo zajetje pomenilo konec partizanstva in da so udarci po ostankih samo še vprašanje njihove dobre volje in časa.

Če bi šlo le za slikanje, bi bilo Alešu kaj malo mar, kaj so počeli z njim. Tako pa je dobil potrdilo, da to že sodi v igro s človeškim zaupanjem.

IVAN JAN 26

MRTVI NE LAŽEJO

Takoj nato so mu spet vse pobrali in ga pahnili stran.

– Slike boste dobili čez nekaj dni. Lahko jih boste poslali tudi domov. Naj še tam vidijo, kakšni so ti rdečkarji. Naj vedo, zakaj smo tu in da bomo z njimi opravili kmalu, še pred zimo! Tako je rekel poveljujoči in jih začel priganjati k odhodu.

Kamion je bil odprt in ljudje so zlahka videli, koga so ujeli policisti. Posebno še, ker so nalašč vozili počasi.

Na drugem koncu vasi se je kamion škripaje ustavil. Iz gruč policistov sta se izluščili dve postavi, zvezani kot Aleš. Ena moška, druga ženska. Potisnili so ju med stražarje z napetim orožjem in sedli ob nasprotno steno kamiona.

Goloba! On in Roza!

Aleš bi se skoraj izdal, šele hip nato je spoznal, da so to storili namenoma. Pogledal je okoli sebe in se prepiral, da je bilo res tako.

Tudi Golob in Roza nista mogla odmakniti oči z Aleša in v njihovi oči je bilo zapisano presenečenje in strah, negotovost in sum!

Zdaj ju je Aleš spet pogledal, rad bi ju spodbudil, naj se ne bojita, naj pokažeta, da se ne poznajo in naj pri tem vzdrže. Glava mu je sama od sebe zanihala v levo in desno. To pa so čakali, kajti podoficir ob njem je revsnil:

– Nobenih znamenj in sporočil!

Bili so na istem kamionu, vesti pa so se morali kot neznanci. Sprva so težko krotili presenečenje, kajti Alešu in Golobu se je ob tem vsiljenem srečanju zdelo, kakor bi se nanju podirala hiša. Grozljiva tihoča, ki jo je motilo le brnenje motorja, je bila polagoma premagana. Kaj ni policist sam pomagal, ko je rekel tisto o poznanstvu!

Po dolini, ki je ostajala za njimi, so hitro zvedeli, kaj se je bilo zgodilo. To je obersturmführer tudi hotel. Ženice na njivah so nehale delati. Od dela razpokane roke so dvignile k čelu in se prekrizale. Srca so vztrpetala v strahu. Obersturmführer je dosegel svoje. Nehote pa je poskrbel tudi za sovraštvo in vera v tretji rajh je bila omajana bolj kot poprej. Tudi obersturmführer ni mogel vedeti vsega. S strahovanjem ni mogel zasejati privrženosti in ljubezni. Preračunljivost se je sprevrgla v nasprotje.

Ogrožene je to zdaj vse bolj povezovalo. Nekaj jih je izginilo v gozdove. Število partizanov je raslo. Strah je naganjal ljudi k odločitvam.

Morda so se vozili slabo uro, ko se je kamion ustavil na obzidanem dvorišču zastraženih zaporov v veliki, sivo pobeljeni zgradbi. Vse tri so spehali z vozila in jih takoj ločili. Dva moška stražarja sta Aleša med radovednimi pogledi uniformirancev odgnala skozi več vrat in mu pomagala priti v temen, samotni hodnik. O tem hodniku in zaporih je Aleš že marsikaj slišal.

Tu se torej začneja konec, ga je zbadlo, ko je ogledoval debele stene in z železom zavarovane odprtine srednjeveške graščine. Oziral se je okoli sebe in se bal, da bi srečal še kakšnega znanca.

odkriti povedal da »od tu ni nobene poti v svobodo, razen pot skozi dimnik krematorija«. Tudi ko bi Nemci vojno izgubili, bi pravočasno poskrbeli, da najprej pobijejo internirance. Toda vojne ne bodo izgubili, so trdili esesovci.

Interniranci, predvsem mladi člani ilegalne organizacije smo mislili drugače. Poraz Nemcev pred Stalingradom nam daje novih moči. Pripravljamo se na upor. Inštalaterja Edi in Jože Sivec imata skupaj z ostalimi tovariši iz delavnice, z bivšimi avstrijskimi španskimi borci Erichom Wolfom, Karlom Zameniacom in Hansom Pergerjem v kanalu pod jetniško kopalnico že nekaj orožja.

Upor je naš glavni cilj. Upor v zrelem trenutku. Za tak cilj pa je potrebno upanje, potrebna pa je tudi jednaka volja. Ne nazadnje pa tudi zvrhana mera vere v Hitlerjev poraz. Za to skrbi ilegalna organizacija s širjenjem propagandnega materiala. Prva skrb organizacije je reševanje življenja najbolj onemoglim in izčrpanim internirancem. Člani organizacije smo žrtvovali del približkov iz paketov, ki smo jih v začetku dobivali še od doma. Tako je Alojz Marković s svojima dvema krompirjema pomagal Jožetu Sivicu ob prihodu v Dachau. Prav tako so zanj poskrbeli avstrijski španski borci, s katerimi je delal in so bolnega skrivali celih štirinajst dni v delavnici. Delali so zanj dokler ni vsaj za silo okrevale.

Ilegalna organizacija skrbi tudi za to, da bi Nemci imeli od internirancev čim manj koristi.

POT V NEZNANO

Zbor. Naglica. Kričanje esesovcev. Stopetdeset internirancev oddaja obleke in v zameno prejema cunje. Leden februarski dan je. Zmrzuje, toda v naših izmognih telesih je še hujši hlad. Leden vprašanja nam vrtajo v duše. Poznamo že take apele in zamenjavanja jetniških oblek za cunje. Leto 1944 in Nemci doživljajo poraze na vseh frontah. Večina Ukrajine je že v sovjetskih rokah. Nemci so morali zapustiti Afriko, izgubili so italijanskega zaveznika. Nova fronta v Italiji. O jugoslovanskih partizanih, ki vežejo nase več nemških sil kakor italijanska fronta, ne zvemo veliko, ker nemški časopisi, do katerih pridemo s pomočjo nemškega političnega jetnika Endelsa (časopise mu pošilja žena) ne zvemo dosti.

(Se nadaljuje)

SIMON REŠEK

NI VAŽNO KAJ ČLOVEK IZGUBI, VAŽNO JE TO KAR MU OSTANE...

9

Torej skupno število izgubljenih življenj je bilo cca 3 milijone. Mi v Auschwitzu smo imeli zaplinjevalnice z zmogljivostjo 200 ljudi. V Auschwitzu sta bila v službi dva zdravnik SS, ki sta pregledovala prispele transporte jetnikov. Zdravnik sta odločala nadaljno usodo taboriščnikov. Delazmožne smo poslali v taborišče, ostale pa naravnost v zaplinjevalnico. Nedorasle otroke smo dosledno uničevali, ker še niso bili delazmožni. Sežiganje v krematorijih naj bi bilo tajno, toda dušeci smrad, ob katerem te je obhajala slabost, da bi bruhal, nas je izdajal. Smrad se je širil daleč po okolici. Torej izjava brez primere, brez kančka usmiljenja ali obžalovanja!

Gerald Restlinger, eden najboljših poznavalcev tega peklenškega kompleksa, je v svojih knjigi DIE ENDLOSUNG takole opisal strahotno smrt ljudi v zaplinjevalnicah:

»Ciklon (plin) je počasi uhajal skozi cevi. Žrtve so bile na gosto stisnjene. Ni bilo nobenega pregleda. Videli so le prhe (tuši) iz katerih pa vode ni bilo. Tla so bila brez odtočnih žlebov. Naenkrat so žrtve postale nemirne, plin je že uhajal v

komore. Vsi so kot nori planili proti zaprtim železnim vratom in se nakopili v eno samo modrikasto, s krvjo oblitno piramido. Po 25 minutah so električne črpalke odsesale s plinom nasičeni zrak. Velikanska kovinska vrata so se odprla in moške posebnega židovskega oddelka so vstopili, opremljeni s plinskimi maskami, v gumijastih škornjih in z vodovodnimi cevmi. Njihova naloga je bila odplaviti kri in izločke. Trupla so bila trdno med seboj oklenjena, da jih je bilo potrebno raztrgati s kavlji. To je bila predigra grozotnemu lovu za zlatom, izdiranjem umetnega zobovja in striženju las, ki so bili Nemcem važna surovina. Na tekočih trakovih ali po električni železnici so odvažali trupla v krematorije. Pepel in ostanke kosti so zmleli, nič naj ne bi ostalo kot dokaz zverinskih dejanj.

UPOR JE GLAVNI CILJ NAŠE ILEGALNE ORGANIZACIJE

»ARBEIT MACHT FREI« – »DELO OSVOBAJA«, piše nad glavnimi vhodi v skoro vseh taboriščih. Marsikateri interniranec je ta napis občutil kot upanje, da se bo z delom osvobodil suženjstva. Toda to upanje je v mnogih ugasnilo že prve dni, ko smo se srečali z množično smrtjo, ali pa nam je kak esesovec

AKTUALNOSTI IZ JESENIŠKE OBČINE

NEKAJ PODATKOV O BOLNIŠKEM STALEŽU V OBČINI JESENICE

Svoječasno smo že poročali o delu skupnosti za zdravstveno varstvo Jesenice in o težavah, ki jih ima ta skupnost v drugi polovici letošnjega leta, ko ureja porabo, ki je ušla daleč iz predvidenih okvirov. Obravnavali smo tudi bolniški stalež, ki je v jeseniški občini najvišji na Gorenjskem, in razen tega nenehno narašča. Zato bomo danes povedali nekaj podatkov o tem, kako se je gibal bolniški stalež v zadnjih letih in ga nekoliko primerjali s staležem v drugih občinah.

Leta 1970 je znašal stalež bolnikov v občini Jesenice, če ne upoštevamo bolniških dni zaradi porok, 4,69 odstotka, kar pomeni, da so bili na sto delavcev vsak dan odsotni nekaj več kot širje in pol. Naslednje, 1971. leto, je stalež narasel na 4,92 odstotka, 1972. leta pa je zdrknil na 4,39 odstotka. Posledje je spet raste in raste tudi letos. Predlanskim je znašal 5,08 odstotka, lani pa 5,50 odstotka. Lani je bil razen v jeseniški občini najvišji stalež v Trzinu, kjer je znašal 5,37 odstotka. V radovljiski občini je bil 4,29 odstotka, v kranjski 3,96 in v Škofji Loki le 3,52 odstotka. V kranjski, radovljiski in škofjeloški občini v petih letih stalež ni bistveno narasel, medtem ko je v Trzinu in na Jesenicah naraščal konstantno in precej skokovito.

Če upoštevamo, da je povprečni stalež na Gorenjskem v lanskem letu znašal 4,33 odstotka odsotnosti z dela, potem je jeseniška občina za več kot odstotek nad gorenjskim povprečjem.

Nasprotno pa se giblje stalež porodnic. V jeseniški občini je narasel od leta 1970, ko je bil 0,47 odstotka, na 0,75 odstotka v lanskem letu, vendar je kljub temu najnižji na Gorenjskem. Lani je namreč znašal porokniški stalež v občini Radovljica 0,95 odstotka, v kranjski 0,87, v škofjeloški 1,02 in v trzinški 1,28 odstotka. Ti podatki pa povedo, da je na Jesenicah najnižji naravni prirastek prebivalstva na Gorenjskem in da je le malo višji v kranjski občini, medtem ko imajo vse ostale gorenjske občine bistveno višji naravni prirastek.

Ko bodo znani začetni rezultati ukrepov, ki jih je sprejela občinska zdravstvena skupnost Jesenice, bodo videli ali je z ukrepi uspelo preokreniti naraščanje bolniškega staleža in ali se je začel gibati proti gorenjskemu povprečju.

POMANJKANJE PEDAGOŠKIH DELAVCEV

Pomanjkanje pedagoških kadrov je dalj časa ovira kvalitetni napredek skoraj vseh vrst in stopenj izobraževanja. Ker bo za uresničevanje reformnih prizadevanj potrebno pedagoškim delavcem vse več splošne in marksistične izobrazbe, je že več let prisotno pomanjkanje pedagoških kadrov še tem bolj boleče.

Posamezne vrste pedagoškega dela in izobraževanja so seveda glede pomanjkanja kadrov različno prizadete.

V vzgojno varstvenih ustanovah marsikje manjka vzgojitelj, vendar je načrt za njihovo izobraževanje, ki ga je pripravil zavod za šolstvo, prirejen tako, da bo do leta 1980, seveda če bo načrt izpolnjen, pomanjkanje vzgojiteljev odpravljeno.

V osnovnih šolah v Sloveniji trenutno primanjkuje 2.227 učiteljev. Zaradi upokojitve in zapuščenja pedagoškega poklica bo v prihodnjih petih letih potrebno pridobiti poleg tistih, ki že manjkajo, še okrog 2.000 učiteljev, uvedba celodnevne šole pa bo zahtevala dodatnih 2.600 učiteljev. To pomeni, da bo v prihodnjih petih letih treba pridobiti 6.827 učiteljev.

Sistem izobraževanja učiteljev za srednje šole bo treba še temeljito proučiti in zagotoviti zadostno število profilov pedagoškega kadra, ki ga bodo potrebovale srednje šole. Na vseh srednjih šolah je ena osnovnih nalog izboljšanje izobrazbene strukture pedagoških delavcev. Od celotnega števila učiteljev na srednjih šolah ima namreč sedaj 22 odstotkov le srednjo izobrazbo, 24 odstotkov pa je takih, ki imajo višjo izobrazbo. Se pravi, da je na vseh srednjih šolah v Sloveniji le 54 odstotkov učiteljev z ustrežno izobrazbo. Ob vsem tem pa manjka na srednjih šolah 400 učiteljev, 1.200 učiteljev bo potrebnih za nadomestitev tistih, ki bodo odšli v pokoj ali v druge poklice, 1.700 pa za zasedbo neustreznih zasedenih delovnih mest. Tako manjka do leta 1980 3.300 srednjošolskih učiteljev.

Tudi na visokošolskih zavodih so nujno potrebne kadrovske osvežitve,

saj je na ljubljanski univerzi kar 84 odstotkov predavateljev starih nad 50 let, 44,4 odstotka pa jih je starih celo nad 60 let.

V zvezi z nalogami o stalnem dotoku in izobraževanju pedagoških delavcev, se je na pobudo izvršnega komiteja predsedstva centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije začela družbenopolitična akcija za povečanje vpisa v vse vrste šol, ki izobražujejo pedagoške delavce. Rezultati niso izostali, saj se je v letošnjem šolskem letu vpisalo v prvi razred gimnazij pedagoške smeri 27 odstotkov dijakov več kot lani. Ta začetni uspeh pa ne pomeni, da akcija ni potrebna tudi v prihodnjih letih, če ne želimo, da se pomanjkanje pedagoškega kadra ne bo še stopnjevalo.

In kako je v jeseniški občini? Do lanskega šolskega leta pedagoških delavcev na splošno ni manjkalo, vendar pa je primanjkovalo predmetnih učiteljev in učiteljev na srednjih šolah za določene smeri. Za poučevanje matematike, na primer ni bilo še nikoli dovolj strokovno usposobljenih pedagoških delavcev. Od lanskega leta pa se začne čutiti tudi splošno pomanjkanje pedagoških delavcev, ki pa zaenkrat ni kritično. To pa seveda ne pomeni, da pri nas niso potrebni naporji za to, da bo v okviru sprejetih družbenih dogovorov v prihodnjem srednjoročnem obdobju več mladih odhajalo na pedagoške šole raznih smeri in profilov.

ŠTEVILO ZDRAVNIKOV NA GORENJSKEM

Iz gradiva za srednjoročni program zdravstvenega varstva na Gorenjskem povzemamo, da je v gorenjski regiji 99 zdravnikov v osnovni zdravstveni mreži, se pravi v zdravstvenih domovih ali njihovih enotah. Največ zdravnikov je v Kranju in sicer 46, slede Jesenice, kjer jih je 19, v Radovljici in Škofji Loki jih je po 14 in v Trzinu šest.

Na enega zdravnika v osnovni zdravstveni mreži pride v jeseniški občini 1.443 prebivalcev, v radovljiski 1.212, v kranjski 1.282, v škofjeloški 2.272 in v trzinški 2.107 prebivalcev. Povprečje na Gorenjskem je 1.621 prebivalcev na enega zdravnika. Razlike med občinami so pogojene tudi s tem, da so v Kranju in na Jesenicah skoncentrirane specialistične ambulante, kar navidezno niža število prebivalcev na enega zdravnika v teh dveh občinah.

IZVAJANJE NAČRTA STANOVANJSKE GRADITVE

Srednjoročni program stanovanjske graditve v jeseniški občini se časovno ne ujema s splošno gospodarskim srednjoročnim načrti, ker so le-ti sprejeti za obdobje 1971–1975, program stanovanjske graditve pa zajema obdobje 1972–1976. Tako je zategadelj, ker je bila v letu 1972 stanovanjska zakonodaja postavljena na nove temelje in ker je v tem letu občinska skupščina Jesenice sprejela vrsto odločitev, ki so omogočile sprejetje dogovorov, načrtov in programov za nadaljnje delovanje pri graditvi stanovanj.

Zato se letos izteka šele četrto leto prizadevanj v okviru srednjoročnega načrta stanovanjske graditve, načrt pa se bo iztekel prihodnje leto, ko bomo že prvo leto gospodarili po novem srednjoročnem načrtu za obdobje 1975–1980.

Ko pregledujemo uspehe pri izgradnji stanovanj, ugotovimo, da načrt ni bil dosežen le v prvem letu, vsa naslednja leta pa je bil močno presežen in tako kaže tudi ocena za zadnje, 1976. leto. Leta 1972 je bilo načrtovanih 166 novih stanovanj, zgrajeno pa jih je bilo le 102, leta 1973 je bilo namesto 126 načrtovanih, zgrajenih 135 stanovanj, leta 1974 so jih dobili stanovalci

namesto 135 kar 273 ali več kot 100 odstotkov več in letos bo namesto 182 načrtovanih, zgrajenih 275 stanovanj. Ocena za prihodnje, zadnje leto srednjoročnega načrta stanovanjske graditve, pa predvideva 279 izgrajenih stanovanj, nameto 209 načrtovanih.

V celotnem srednjoročnem obdobju bo tako namesto 818 načrtovanih, zgrajenih 1.067 stanovanj ali 30,4 odstotka več kot je predvideval plan. Takih podatkov so seveda najbolj veseli vsi pričakovalci stanovanj, saj so bili ali bodo toliko prej na vrsti za dodelitev stanovanja, kolikor hitreje je bil izvajan srednjoročni načrt.

V oceni družbenopolitične situacije na področju stanovanjske graditve pa beremo, da bi bili rezultati lahko še ugodnejši, če bi organizacije družbenega dela dosledno izvajale dogovorjena stališča in namenjale 60 odstotkov sredstev, s katerimi razpolagajo, za nakup družbenih stanovanj, 40 odstotkov pa za individualno stanovanjsko gradnjo. Ocena ugotavlja, da ta ugotovitev velja še posebej za manjše organizacije zdrženega dela, v katerih pa je tudi največ nerešenih perečih stanovanjskih problemov.

GRADNJA SOLIDARNOSTNIH STANOVANJ

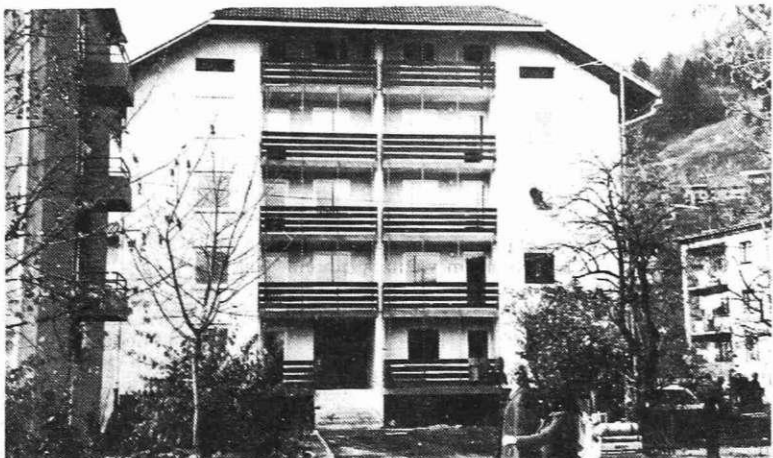
Ko ugotavljamo, da smo lahko s srednjoročnim načrtom izgradnje stanovanj zelo zadovoljni z dinamično graditvijo, saj bo načrt presežen za dobrih 30 odstotkov, pa naše zadovoljstvo ne more biti tolikšno, ko ugotavljamo, koliko stanovanj je imel na voljo v zadnjih letih solidarnostnih stanovanjski sklad. Gre za stanovanja, ki so bila in bodo zgrajena s sredstvi samoupravne enote za družbeno pomoč.

V letu 1974 je bilo zgrajenih le 20 solidarnostnih stanovanj, letos pa je v gradnji 72 takih stanovanj, vendar jih bodo prosilci dobili le 54, preostalih 18 pa jih bo na voljo prihodnje leto v nadzidavi bloka na Titovi cesti na Plavžu.

Po sklepu zbora delegatov samoupravne enote za družbeno pomoč pa bodo namenili 15 stanovanj izmed 54 za reševanje kritičnega položaja delavcev, ki živijo v neprimernih barakah v Soteski. Vse družine, ki živijo v nekdajšnjih barakah gozdnega gospodarstva, so namreč takšne, da njihovi hranilci delajo v organizacijah zdrženega dela na Jesenicah in je zato dolžna reševati njihov položaj jeseniška enota za družbeno pomoč, dasiravno stanujejo na področju radovljiske občine. Da bi pomagala reševati težak položaj je tudi enota za družbeno pomoč radovljiske občine sodelovala na ta način, da je nudila kredit za nakup petih stanovanj.

Ker združujemo na Jesenicah zelo majhna sredstva za solidarnostno pomoč je razumljivo, da iz teh sredstev ni mogoče kupovati večjega števila stanovanj in bo tako tudi prihodnje leto, se pravi zadnje leto srednjoročnega načrta stanovanjske graditve. Vendar pa bo v razpravah o načrtu stanovanjske graditve za obdobje 1976–1981 zanesljivo prisoten predlog, da bi v prihodnjem obdobju solidarnostno združevali več kot polovico odstotek zbranih sredstev, kakor je to v sedanjem načrtu.

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

V ponedeljek, 17. novembra, so na Plavžu odprli nov samski dom za delavce komunalnega podjetja Kovinar, ki so ga zgradili delavci SGP Sava Jesenice. Celotna investicija je znašala nekaj nad 7,5 milijona dinarjev.

NOVICE IZ RADOVLJIŠKE OBČINE

Na 38. seji izvršnega sveta SO v petek, 14.11. so obravnavali poročilo o gibanju gospodarstva občine za obdobje januar–oktober 1975, sestavo proračuna občine za 1976. leto, predlog družbenega dogovora o načinu oblikovanja cen, stanovanj, predlog družbenega dogovora o topografskih načrtih, predlog sklepa o soglasju k cenam dimnikarskih storitev in o drobno prodajnih cenah svežega mesa, o spremembah aneksa k pogodbi za objavljanje v Uradnem vestniku Gorenjske, o prenosu zadev socialnega skrbstva od upravnega organa OS na SIS socialnega skrbstva, o dopolnitvi pogodbe za projektiranje zazidalnega načrta za center Radovljice ter o nekaterih finančnih zadevah.

O predlogih SIS za skupno porabo v 1976. letu so bile do 6.11. opravljene javne razprave na 24 političnih aktivih v OZD, TOZD in KS. Razprave so vodili predstavniki občinskih družbenopolitičnih organizacij, sodelovali pa so tudi predstavniki vseh SIS. Največ zanimanja je bilo za otroško varstvo, zdravstvo in izobraževanje, povsod pa je bila nakazana potreba za ustrežnejše vrednotenje kulturne in telesno kulturne dejavnosti.

V skladu z zaključki 14. seje predsedstva OK ZKS je bil v petek, 14.11. posvet širšega aktiva komunistov s področja celotne občine, na katerem so obravnavali politično oceno v Jugoslaviji s posebnim ozirom na sovražno dejavnost in na naloge pri uresničevanju družbene samozaščite.

Na 3. seji koordinacijskega odbora za uresničevanje projekta celodnevne šole pri OK SZDL, so v ponedeljek, 17.11. obravnavali stališča RK SZDL Slovenije o realizaciji izhodišč in sklepov problemske konference za uvajanje celodnevne šole ter osnutek programa prehoda na celodnevno šolo v občini Radovljica.

V torek, 18.11. je bila ustanovna seja iniciativnega odbora za informiranje v delegatskem sistemu, ki ga je imenovalo predsedstvo OK SZDL. Na seji so preučili informacijo o aktualnih vprašanjih obveščanja delegatov, s posebnim poudarkom na oblikovanju informativno dokumentacijskega centra v občini, ki ga bodo ustanovili v decembru.

Podobno kot delegati KS Lesce, so tudi delegati KS Bled na zadnji seji OS zahtevali odložitev potrditve zazidalnega načrta za naselje Jarše, dokler ne bo opravljena revizija urbanističnega načrta za ta del Bleda. Zahtevali so, da se mora najprej zagotoviti dovolj zemljišča za gradnjo stanovanjskih objektov domačinov, da ne bi Bled postal zgolj »spalno« naselje.

Navzlic dotaciji 6.000 din za kritje primanjkljaja Kina Bohinj, ki jo je odobril izvršni svet OS, je pri ponovnem pregledu poslovanja tega podjetja ugotovljeno, da še vedno primanjkuje 10.000 din. Dokler ne izravna vse primanjkljaje, podjetje ne more biti izbrisano iz registra pri okrožnem gospodarskem sodišču Ljubljana in se pripojiti, kot je odločeno k DPD Svoboda Bohinjska Bistrica.

Občinska skupščina je pred leti najela pri Cestnem podjetju Kranj za asfaltiranje cest 1.500.000 din posojila. Polovico je že odplačala, ostanek pa bo poravnala v 1976. letu iz proračunskih sredstev. Sklep o tem je na zadnji seji sprejel izvršni svet OS.

Politični aktiv, ki ga je pred dnevi sklical IO krajevne konference SZDL Brezje je sklenil, da bodo pripravili krajevno proslavo dneva republike v petek, 27.11. zvečer v dvorani gostišča Dobrča. Ob tej priložnosti bodo svečano sprejeli in potrdili statut KS Brezje, statut TD Brezje in statut gasilskega društva Brezje.

Po sklepu izvršnega odbora KK SZDL Radovljica bodo svečano podelili 10 priznanj ob 30-letnici osvoboditve na krajevni proslavi dneva republike, ki bo v četrtek, 27. novembra ob 19. uri v avli osnovne šole v Radovljici.

V radovljiski občini je več kot 4.500 upokoјencev ali en upokoјenec na 2,5 zaposlenih občanov. Zaradi tako neugodne starostne strukture je tudi odstotek zaposlenosti (38 %) in družbeni proizvod najnižji med vsemi gorenjskimi občinami.

Po podatkih koordinacijskega odbora za skupno in splošno porabo prispeva v radovljiski občini vsak zaposleni 127 din za kulturo, 86 din za telesno kulturo, 1.101 din za izobraževanje, 135 din za socialno skrbstvo, 100 din za otroško varstvo ter 194 za solidarnost.

Izvršni odbor KK SZDL Radovljica je pripravil posebno anketo s katero bo po vzorčnem sistemu skušal ugotoviti mnenje članov SZDL o načinu dela uličnih odborov in konferenc SZDL ter obveščanja občanov o delu KS. V osmih uličnih odborih bodo anketirali po 25 občanov, upoštevajoč socialno, starostno in kvalifikacijsko strukturo ter ustrezno število žensk in moških.

V torek, 18.11. in sredo, 19.11. je po sklepu predsedstva OK SZDL delavska univerza Radovljica organizirala v Radovljici seminar za člane samoupravne delavske kontrole za področje SIS. Udeležence so seznanili z vlogo in cilji samoupravne delavske kontrole, njeni organiziranosti, metodami dela ter o sodelovanju z SDK.

Občinski odbor ZRVS je na zadnji seji, 5.11. potrdil program dela in program usposabljanja rezervnih starešin za 1976. leto, ki ga bodo prejele tudi vse krajevne organizacije ZRVS. Na seji so sklenili, da bodo letošnji 22. december dan JLA proslavili na Bledu, Boh. Bistrici, v Podnartu in v Radovljici.

Člani upravnega odbora TD Radovljica so na seji, 12.11. obravnavali predlog novega pravilnika društva, ki ga bodo do konca leta potrdili na občnem zboru. Spregovorili so tudi o krajevni problematiki in se zavzeli za ureditev parka ob spomeniku NOB, ureditvi hišnih fasad v starem delu mesta in za sodelovanje v bodoči dejavnosti obnovljene Šivčeve hiše.

Na 6. seji IO kulturne skupnosti, v ponedeljek, 17.11. so obravnavali tričetrletno poročilo o uresničevanju programa iz finančnega načrta, nato pa je tekla razprava o novih merilih vrednotenja programa dejavnosti za 1976. leto. Glede na predvideno stopnjo prispevka za kulturo, bo naslednje leto dejansko manj sredstev za redni program kot letos, pri tem pa niso upoštevane nove obveznosti, ki znašajo okoli 230.000 din.

Obnovitvena dela na gasilskem domu na Mlinem bodo stala okoli 250.000 din. Z nabiralno akcijo so doslej zbrali blizu 21.500 din, delovne organizacije so prispevale 7.500 din, KS Bled pa 5.000 din. Vaščani so darovali razen tega še 57 kub. m lesa in opravili 1.718 ur prostovoljnega dela, 102 uri z vpregami in 54 ur s traktorji.

KAKO JE REALIZIRAN PROGRAM KOMUNALNIH DEL

Najpomembnejša točka dnevnega reda 66. seje izvršnega sveta občinske skupščine Jesenice, ki je bila v torek, 18. novembra je bila razprava o poročilu o izvršenih komunalnih delih iz programa za leto 1975.

Od sprejetih obveznosti se iz prejšnjega leta, so dokončali kanalizacijo v Selu in Zabreznici, priključka v dolžini petih metrov in to zaradi nasprotovanja lastnika zemljišča. Uredili so kanalizacijo v Rodinah, dostopno cestišče v novem naselju Dobrišnik na Hrušici, asfaltirali Cankarjevo ulico na Koroški Beli, razen asfaltne prevleke pa so uredili tudi dostopne ceste v naselju Breg. Ostala je neizvršena le rekonstrukcija ceste na Poljane, ker še niso uspeli dobiti lokacijskega dovoljenja. Pri tej cesti jeseniška občina samo sofinancira dela v znesku milijon dinarjev.

Iz ovrednotenega programa del za letošnje in prihodnje leto so bile poleg financiranja rednega vzdrževanja in urbanistične dokumentacije urejene mrljske vežice na Blejski Dobravi, nadaljuje pa se tudi urejanje vodovoda Peričnik, kjer pa občinska skupščina le sofinancira dela. Uredili so prvo fazo kanalizacije v Kranjski gori, začeli so z deli pri ureditvi Spodnjega Plavža in nadaljujejo z rekonstrukcijo ceste v Planino pod Golico.

Računajo, da bodo še letos začeli z urejanjem hudournika Javornik in prestavitvijo ceste v Javorniški rovt pri hiši številka 24. Pripravili so tudi potrebne projekte za gradnjo mostu v Piškovcih, kar naj bi financirali skupaj jeseniška in radovljiska občina.

Za prihodnje leto pa je ostala ureditev Pionirske ulice na Javorniku ter asfaltiranje križišča na Dovjem. Iz neovrednotenega dela programa sta ostali neuresničeni obe nalogi, to je ureditev ceste Pod gozdom, kjer bo potrebno nekoliko spremeniti že izdelan projekt ter ureditev ceste v naselju Rodine.

Ob razpravi o omenjenem programu komunalnih del je bilo tudi nekaj dodatnih predlogov, ki pa naj bi jih uredili le, v kolikor bi to dopuščala sredstva oziroma v kolikor bi bili pripravljeni potrebni načrti. Tako ni na voljo še ustreznih projektov za sofinanciranje križišča pri Čufarju, za novo pokopališče v Kranjski gori ter za sanacijo drsnega področja na Mercu.

Opravili pa so vzdrževalna dela na stavbi krajevnega urada v Mojstrani. Stotisoč dinarjev so prispevali za ureditev parka talcev na Koroški Beli, prav tako pa zaključujejo tudi z deli pri popravilu struge hodournika Jeseničica. V teku so razgovori za ureditev vodovoda za hiše na Spodnjem Plavžu številka 15, do 22., prav tako pa predvidevajo, da bodo še letos uredili odvajanje meteornih voda na Straži.

Člani izvršnega sveta so menili, da bi kljub temu lahko še več komunalnih del vsaj začeli urejati v letošnjem letu, prav tako pa so menili, da se je pri začetku nekaterih del preveč odlašalo, kot na primer pri nadaljnji rekonstrukciji ceste v

Planino pod Golico, kjer bo zima verjetno onemogočila nadaljevanje del. Menili so tudi, da v kolikor Kovinar ne bi uspel opraviti vsa programirana komunalna dela, da bi bilo pač potrebno najti druge izvajalce. Nezačuden je bil tudi z rednim vzdrževanjem, saj so samo za vzdrževanje cest in zelenic letos plačali že 2.489.000 dinarjev. Res pa je, da bi bilo za boljše delo potrebno ustanoviti komunalno skupnost, pričakovali pa bi tudi večjo angažiranost krajevnih skupnosti.

Poleg tega so na torkovi seji izvršnega sveta razpravljali in sklepali še o nekaterih drugih zadevah. Sklenili so, da bodo na novo določili hišne številke v naselju Breg in Zgornji Radovni. V naselju Breg imajo sedaj oštevilčenih 85 hiš, od tega 23 z dodatnimi črkami. Po načrtu naj bi na Bregu zgradili še 71 hiš, od tega jih je 22 že v gradnji, medtem ko je 12 hiš še brez števil. Ker se naselje širi, predvsem proti Mostam, bi z oštevilčenjem (s številko 1) začeli v starem delu naselja in nadaljevali proti Mostam.

Podobna situacija je v Zgornji Radovni. Oštevilčenih je 20 hiš, od tega pet z dodatnimi črkami. Dograjenih je še 15 počitniških hišic, v gradnji sta dve stanovanjski hiši in 12 počitniških hišic, za 17 pa je

že kupljenih gradbenih parcel. Ker so novogradnje in predvidene gradnje raztresene po vsem naselju, je nujno tudi tu narediti red. Izvršni svet je soglašal s predlogom, da bodo nabavo novih hišnih števil za hiše, ki so bile že oštevilčene pred to spremembo, krili iz proračuna občine.

Razpravljali so tudi o desetmesečni realizaciji proračuna občine. Do 31. oktobra so zbrali 21.873.885 din, kar pomeni, da so dohodki pod planom za 1,46 odstotka. Od pomembnejših postavk je nad planom le dohodek od prometnega davka, davka na premoženje medtem ko so ostale postavke pod planom. Po podatkih službe so pod planom tudi dohodki nekaterih samoupravnih interesnih skupnosti v občini. Glede proračuna občine so bili mnjenja, da računajo da bodo ob koncu leta dosegli predvidene dohodke.

Poleg sklepanja o javni razgrnitvi osnutka predloga za spremembo namembnosti zemljišča na območju sprejetega zazidalnega načrta za vrsto hiš na Koroški Beli ter predloga odloka o ustanovitvi, sestavi in nalogah koordinacijskega odbora za družbeno samozasčito v občini, o čemer bodo dokončno sklepali še na sejah vseh zborov občinske skupščine, so se strinjali tudi s podpisom družbenega dogovora o temeljnih topografskih načrtih v večjih merilih, ki naj bi veljali za vso Slovenijo. Soglašali so tudi s predlogom, da bi osnovno šolo v Mojstrani preimenovali v osnovno šolo 16. december, saj je to pomemben mejnik v zgodovini narodnoosvobodilnega odpora v Mojstrani in na Dovjem.

T. L.

65. SEJA IZVRŠNEGA SVETA SOB JESENICE

V torek, 11. novembra je bila 65. seja izvršnega sveta občinske skupščine Jesenice. Na seji so med drugim razpravljali o osnutku družbenega dogovora o družbeni samozasčiti v občini Jesenice, o problematiki pekarske dejavnosti ter davčne uprave ter o osnovni pogodbi biroja za urbanizem in stanovanjsko poslovanje Jesenice o izdelavi ter organizaciji izdelave urbanistične dokumentacije občine Jesenice.

Najprej so člani sveta razpravljali o osnutku družbenega dogovora o družbeni samozasčiti v občini Jesenice. Posebna delovna skupina je pripravila osnutek tega dogovora, ki ga bodo po javni razpravi podpisali občinska skupščina Jesenice, krajevne skupnosti, temeljne in druge organizacije združenega dela, občinske konference družbenopolitičnih organizacij ter organi javne uprave, javne varnosti ter organi pravosodja. V tem osnutku so podrobno opredeljene naloge družbene samozasčite ter vloge krajevnih skupnosti, organizacij združenega dela, samoupravnih interesnih skupnosti ter občinske skupščine pri izvajanju nalog družbene samozasčite.

Precej časa so posvetili tudi problematiki pekarske dejavnosti. Izvršni svet je bil mnjenja, da je treba proizvodnjo in prodajo kruha prilagoditi potrebam potrošnikov, oddelek za gospodarstvo občinske skupščine pa bo organiziral razgovor med predstavniki prodajne mreže in proizvajalci, razgovor pa naj bi prisostvovali tudi predstavniki krajevnih skupnosti. Le tako bi lahko problem preskrbe in izbora kruha zadovoljivo rešili. V razpravi pa so med drugim

tudi poudarili, da bo potrebno oživiti delo potrošniških svetov v krajevnih skupnostih.

V delu davčne uprave, ki ima največ zaposlenih v občinski upravi, se vedno bolj kaže potrebo po avtomatski obdelavi podatkov, ki bi racionalizirala delo. Podprli so tudi možnost ustanovitve skupne davčne uprave z radovljiško občino. Med drugim so tudi poudarili, da je bilo konec prejšnjega meseca 73,81 odstotkov izterjanih davčnih obveznosti, do 25. novembra pa jih predvidevajo 75 odstotkov. Poleg nekaterih tekočih zadev so na koncu spregovorili še o osnovni pogodbi z birojem za urbanizem in stanovanjsko poslovanje Jesenice o izdelavi in organizaciji izdelave urbanistične dokumentacije jeseniške občine. Izvršni svet bo predlagal predsedniku občinske skupščine podpis osnovne pogodbe in prve delne pogodbe za izdelavo smernic ter okvirnega programa za urbanistično načrtovanje na območju občine Jesenice. Vendar pa mora biro za urbanizem in stanovanjsko poslovanje Jesenice za prvo delno pogodbo podrobneje razčleniti stroške o porabi časa in materiala, kar naj bo tudi osnova za obračun izvršenega dela.

DELO ŠVETA ZA SPREMLJANJE DRUŽBENO-EKONOMSKEGA POLOŽAJA ŽENSK

Prejšnji petek je bila druga seja sveta za spremljanje družbenoekonomskega položaja žensk pri občinski konferenci SZDL Jesenice. Na prvi seji, ki je bila pred nekaj tedni, so si med drugim načrtali delo v naslednjih nekaj mesecih in opozorili na tista vprašanja, ki so najbolj žgoča: otroško varstvo, predvsem rešitev otroškega varstva na Plavžu, zdravstveno varstvo žena, predvsem ureditev ginekološke službe, kjer prihaja zaradi nezadostne kadrovske zasedbe do težav; delovanje članov sveta v krajevnih skupnostih; vprašanje splošnega ljudskega odpora in aktivizacija žensk v krajevnih skupnostih. Na prvi seji so se med drugim tudi dogovorili, da bodo skupaj z muzejem delavskega gibanja organizirali razstavo o sodelovanju jeseniške žene v delavskem gibanju pred, med in po vojni. Skupaj z radovljiško občino pa bodo organizirali srečanje nekdanjih in sedanjih aktivistk.

Na petkovi drugi seji sveta so najprej obravnavali srednjeročni program zdravstvenega varstva za obdobje 1976-1980 in med drugim dali

tudi nekaj tehničnih pripomb. Rečeno je bilo, da moramo v občini narediti svoj program srednjeročnega razvoja, s posebnim poudarkom na rešitvi problema osnovne zdravstvene službe, ginekološke službe, potrebno pa bi bilo vključiti v redno delo zdravstvenih delavcev tudi zdravstveno-vzgojno delo.

Obravnavali so tudi problem otroškega varstva v jeseniški občini, ki postaja iz dneva v dan bolj aktualno. Na območju občine Jesenice živi 2.817 predšolskih otrok, v organizirano varstvo pa je vključenih 775 otrok ali 28 odstotkov predšolske populacije. Programski izhodišča razvoja otroškega varstva pa predvidevajo, naj bi bilo na 100 zaposlenih žensk vsaj 20 otrok v organiziranem varstvu. Če upoštevamo demografski razvoj do leta 1980, ki predvideva porast zaposlovanja žensk, tako da se bo spolna struktura zaposlenih v družbenem sektorju gibala v razmerju 60 odstotkov moških in 40 odstotkov žensk, kar predstavlja 6.090 zaposlenih žensk, naj bi do leta 1980 zagotovili organizirano varstvo za 1.220 otrok. Sedanje varstvo 775

MALA ČUFARJEVA KNJIŽNICA

Kulturno umetniški klub DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice je v svojem založniškem programu v petih letih obstoja izdal naslednje knjižice pod skupnim nazivom MALA ČUFARJEVA KNJIŽNICA:

Tone Čufar - TOVARNA - drobna povest iz delavskega življenja, obsežen življenjski, zadnje pismo staršem. Knjižico je uredil književnik Cvetko Zagorski, ilustriral akademski slikar Jaka Torkar (32 strani) cena din 4,00

Slavko Savinšek - POREDNI SMEH - izbor otroških pesmi in avtorjev življenjski je pripravil književnik Črtomir Sinkovec, pesmi pa so ilustrirali učenci posebne osnovne šole Jesenice pod vodstvom svojega pedagoga akad. slikarja Romana Savinška. (40 strani) cena din 8,00

Viktor Gregorčič - RAZMERJA - izbor proze mladega književnika, ki je padel kot talec v Dragi, obsežen uvod z življenjskim, ki pomeni spev mladim Slovincem, ki so kot talci omahnili pod okupatorjevimi streli, je pripravil prof. Emil Cesar, kot dodatek pa je 11 likovnih reprodukcij, slik, ki so se ohranile od nadarjenega mladeniča. (110 strani) cena din 15,00

Andrej Kokot - ČUJTE ZVONOVI POJO - izbor pesmi slovenskega pesnika iz avstrijske Koroške in uvod je pripravil pesnik Valentin Cundrič, opremil pa akad. slikar Jaka Torkar. (78 strani) cena din 25,00

Valentin Cundrič - SONETI - opremil akad. slikar Boni Čeh. (112 strani) cena din 40,00

Miha Klinar - NA MRTVI STRAŽI - izbor pesmi nastalih v letih 1941 do 1945, opremil akad. slikar Jaka Torkar. (168 strani) cena din 50,00

Benjamin Gracer - V MRAKU - izbor pesmi in uvod pripravil prof. Emil Cesar, opremil akad. slikar Roman Savinšek. (64 strani) cena din 20,00

Črtomir Sinkovec - ŠKORČEVA ŠOLA - izbor otroških pesmi in ugank ter uvod pripravil prof. Emil Cesar, opremil in ilustriral slikar Jaka Torkar. (64 strani) cena din 30,00

Vse knjižice so broširane, vendar zelo lično opremljene in enake velikosti. Cena knjižic je razmeroma nizka, ker so bile delno regresirane in ker je večina dela okrog založniške dejavnosti opravljenega brezplačno - ljubiteljsko.

Knjige lahko kupite v knjigarni Državne založbe na Jesenicah, ali jih naročite na naslov: DPD Svoboda Tone Čufar, 64270 Jesenice, Cesta železarjev. Knjige vam pošljemo na naše stroške.

DPD Svoboda Tone Čufar
Kulturno umetniški klub
Jesenice

PRIJETEN VEČER MED NAJSTAREJŠIMI UPOKOJENCI

Društvo upokojencev Jesenice, je 12. novembra organiziralo že tradicionalen sprejem za upokojence starejše od 80 let. V svoji upokojenjski organizaciji imajo kar 82 starejših nad 80 let in sicer 18 moških in 64 žensk. Že nekaj let se na ta način spominja svojih najstarejših članov. Seveda pa ne pozabijo tudi tistih, ki se srečanja zaradi bolezni ali drugih vzrokov niso mogli udeležiti in jih obiščejo na domu.

Letos se je tega večera udeležilo od 83 povabljenih samo 29, pretežno ženske, ki jih je bilo kar 21. Bilo jih je kar prijetno gledati, kako so z zanimanjem sledili pozdravnemu govoru in kratkemu kulturnemu programu, katerega je izvajal moški pevski zbor Jeklar.

Predsednik društva Hanzi Verdnik je v svojem nagovoru dejal, da je 80 in več let dolga doba, posebno če je ta preživeta v obdobju dveh svetovnih vojn v katerih so doživljali polno grozot in trpljenje. Marsikateri med njimi je preživel ali v taborišču ali v partizanih, marsikateri mati je trepetala za življenje svojih otrok. Poudaril je, da letos proslavljamo na Jesenicah kar tri pomembne jubileje, to je 40-letnico stavke,

30-letnico osvoboditve in pa 25-letnico samoupravljanja v katerih je tudi njihov prispevek. Naša samoupravna družba zelo veliko prispeva, da bi imeli upokojenci čim bolj prijetno in brezskrbno jesen svojega življenja. Posebno razumevanje za naše probleme pa kažejo samoupravni organi in sindikat Železarne. Kajti brez teh pomoči ne bi mogli napraviti toliko kot smo napravili. V svojem govoru je izrazil zahvalnost tudi družbenopolitičnim organizacijam in pozdravil njihove predstavnike, ki so se odzvali vabilu.

Njastarejša udeleženka tega večera je bila Marjeta Tavčar, mati že leta 1941 padlega prvoborca Cirila Tavčarja. V razgovoru je povedala, da ima že petindevetdeset let in je družinska upokojenka. Mož je delal v Železarni na "placu". Med najbolj vesele dneve šteje čas ko se je poročila, to je bilo že leta 1902, med najbolj žalostne pa tiste, ko je zvedela, da je njen sin padel. Na svojega sina prvoborca je ponosna, saj je daroval svoje življenje zato, da danes bolje živimo.

Med najstarejšimi moškimi upokojenci pa je bil Ciril Klinar iz Hrušice. S ponosom se spominja, da je bil pred štiridesetimi leti v stavkovnem odboru. Ciril je kljub visoki starosti vever in živahen.

Bilo jih je še več nad devetdeset let, toda če ne bi vedel, da so toliko stari, jim ne bi pripisal take častitljive starosti posebno, če si jih gledal s kakšnim veseljem in zadovoljstvom so prisostvovali temu večeru. Če bi imeli pri rokah kakšnega godca, bi verjetno tudi nekateri še veselo zaplesali. V razgovoru z njimi spoznaš, da so nadvse zadovoljni, in da so pripravljeni še danes prispevati svoj delež k izgradnji boljšega jutrišnjega dne.

Želijo si še več takih srečanj. Hvalni so bili društvu in vsem tistim, ki so poskrbeli za ta večer, še posebno tovarišici Konobljici, ki jim je pri sprejemu pripela rdeč nagelj in ves večer skrbela za njihovo dobro počutje. Kar prehitro je minilo srečanje. Ponje so začeli prihajati njihovi otroci in vnuki ter jih varno odpeljali na svoje domove.

Hvala in nasvidenje v letu 1976, je bila neizrečena želja vseh, to smo jim tudi mi mlajši zazeleli pri slovesu.

ST

POLITIČNA ŠOLA ZA PROSVETNE DELAVCE

Delavska univerza Jesenice prireja politično šolo za prosvetne delavce. Organizirala bo šest ciklusov predavanj, na katerih bodo prosvetni delavci poslušali devet tem, ki so razdeljene v tri dele. Prvi del predavanj zajema vlogo subjektivnih sil v naši družbi in v šoli nasploh, drugi del vlogo religije in odnos do nje, tretji pa vlogo inteligence v naši družbi.

Doslej so dva dela predavanj že absolvirali prosvetni delavci vzgojno-varstvenih ustanov in posebne osnovne šole, v soboto pa je bil drugi del predavanj, ki so ga poslušali prosvetni delavci osnovnih šol Mojstrana in Kranjska gora. Le-ti so poslušali predavanja: religija kot oblika družbene zavesti; odnos subjektivnih sil do cerkve, religije in klerikalizma ter vloga Zveze socialistične mladine v šoli.

Sodelujoči so z zanimanjem spremljali predavanja in so tudi aktivno sodelovali v razpravi. Namen politične šole je, da prosvetne delavce seznanja s temeljnimi dogajanjem v naši družbi ter da le-ti pogledajo svoje znanje o naši družbi.

Politične šole se bodo v naslednjih ciklusih udeležili še prosvetni delavci iz Zirovnice, Koroške Bele in z osnovnih šol Tone Čufar in Prežihov Voranc Jesenice. Vsega skupaj se bo politične šole udeležilo približno 300 prosvetnih delavcev iz jeseniške občine.

R.

V GORENJSKEM DERBIJU NA JESENICAH REMI

V petek, 14. novembra, so se jeseniški šahisti v sedmem kolu republiške šahovske lige — zahod, srečali s trenutno najboljšo ekipo v ligi, ekipo Lesc. Leščani so v letošnji sezoni močno okrepili svojo najboljšo ekipo, tako da imajo v ekipi kar štiri mojstrske kandidate in več prvokategornikov.

V srečanju z Jeseničani so Leščani veljali za favorite in pričakovati je bilo poraz domače ekipe, čeprav je znano, da jeseniški šahisti igrajo najboljše prav z najmočnejšimi, kar je dokazalo tudi zadnje kolo, ko so v gosteh premagali favorizirano ekipo Novega mesta. Na žalost pa Jeseničani nikakor ne morejo zaigrati kompletni in je bila tudi tokrat ekipa sestavljena prav v zadnjem trenutku.

Na prvi deski sta se pomerila mojstrska kandidata Zorko in Roblek. Zorko je z belimi figurami igral dokaj mirno in ko je Roblek uspel zamenjati lahke figure in damo, sta se nasprotnika sporazumela za remi. Pavlin je na drugi deski igral z mojstrskim kandidatom Petkom. S črnimi figurami je Pavlin poskušal zadržati pritisk na damini strani, kjer je bel imel možnosti za manevriranje. Po menjavi lahkih figur je že kazalo, da se je črni otresel najhujših groženj, ko je neprevidno odigral z lovcom in izgubil. Tratnjek je na tretji deski naletel na razpoložena mojstrskega kandidata Matjašiča. Črni se je branil s siciljansko obrambo in kmalu postavil belega pred nerešljive probleme. Beli je poskušal z napadom na damini strani, vendar so bile tu črne figure močnejše. Krajnik, ki se je prav tako branil s siciljansko obrambo proti mojstrskemu kandidatu Maliju, ni uspel zadržati pritiska belih figur, čeprav je imel v končnici spet nekaj možnosti, da izenači. V obojestranski časovni stiski je črni dovolil belemu prodor kmeta na sedmo linijo, kar je bilo odločilno. Krničar je na peti deski dovolil nasprotniku, da osvoji kvaliteto, vendar je v nadaljevanju leški prvokategornik Sterle napravil veliko napako in Krničar je ostal v končnici z dvema kmetoma več, kar je zadostovalo za zmago. Krničar je tako edini dosegel zmago na prvih šestih članskih deskah, saj je Tramte na šesti deski remiziral s prvokategornikom Harinskim.

Najuspešnejše deske so bile (kot že vsa kola nazaj) tudi tokrat ženske in mladinske. Na prvi ženski deski sta se srečali Lojzka Pongrac in Francka Petek, ki obe sodita v sam vrh slovenskega šaha. Obe sta že bili slovenski prvakinji, tako je bilo največ gledalcev prav okoli te deske. Pongrac je z belimi figurami uspevala zadrževati minimalno pozicijsko prednost. Po izmenjavi lahkih figur in dam je bilo jasno, da je mojstrska kandidatka iz Lesc zaradi prevelike želje, da partijo privede v enakovredno končnico, spregledala, da je ostal lovec preslab, da obrani grožnje belega konja. Pongrac je natančno nadaljevala in že sedmič zapored v ligi zmagala. Na drugi ženski deski je Marušičeva uspevala nadigrati obetajočo mladinko Borštnerjevo, predvsem zaradi slabo postavljenega kralja mlade igralke. Mladinec Železnik je proti prvokategorniku Deželaku postavil figure na najboljše mesta in kmalu prisilil nasprotnika, da žrtvuje kmeta, kar je bilo tudi odločilno. Simončič proti Mencingerju ni našel najboljšega načrta in prepričljivo izgubil. Jeseničani so tako uspešno remizirali (5:5) proti trenutno najmočnejši ekipi v republiški ligi in dokazali, da bi morda z malo več ambicij v ligaškem tekmovanju lahko osvojili še kakšno točko več.

V KRANJU ZMAGA

Potem ko so Jeseničani dosegli neodločen izid na Jesenicah z Leščani, so morali v osmem kolu na gostovanje v Kranj, kjer so se srečali z letos močno ekipo Borca. Na prvi deski je mojstrski kandidat Zorko že šestič zapored remiziral. Zorko je v dosedanjih osmih partijah dosegel pet točk (63 %), kar je nekoliko slabše kot lani, čeprav ni nobene partije izgubil. Pavlin je na drugi deski premagal mladega kranjskega prvokategornika Maziya in še vedno ostaja pod 50 % možnih točk. Krajnik je na tretji deski izgubil in ostaja pod 50 % možnih točk. Tratnjek je na četrta deski remiziral in je v dosedanjih osmih partijah dosegel manj kot 50 % točk. Krničar je izgubil in je do sedaj s 50 % osvojenih točk med uspešnejšimi člani. Korošec je tokrat nastopil prvič v tekmovanju in tudi zmagal. Škoda, da Korošec ni nastopil že večkrat, saj bi Jeseničani na lestvici gotovo zasedali višje mesto kot sicer. Lojzka Pongrac je v sedmih partijah osvojila vse možne točke in je tako najuspešnejša v ekipi. V Kranju je premagala Rog-

ljevo, Marušičeva, ki je letos zamenjala Klinarjevo, je skupaj z Železnikom drugi najuspešnejši član v ekipi, saj je samo enkrat izgubila, čeprav je odigrala vseh osem kol. V Kranju je premagala Kozarjevo. Mladinec Železnik je v Kranju dosegel svojo šesto ligaško zmago in je po osmih kolih še neporažen. Simončič je v Kranju doživel svoj drugi ligaški poraz in je s 50 % osvojenih točk med uspešnejšimi v ekipi.

Jeseničani so v Kranju tako premagali domači Borec z rezultatom 6:4, kar je uspeh, saj imajo Kranjčani še vedno točko več kot Jeseničani, ki so še vedno peti.

Vrstni red po osmih kolih: Lesce 55, Novo mesto 50, Iskra 46, Borec 45,5, Jesenice 44,5 itd.

V devetem kolu igrajo Jeseničani z ekipo Nanosa na Jesenicah.

FINALE PRVENSTVA ŽJ V NAMIZNEM TENISU

Pred kratkim se je začel finalni del prvenstva Železarne v namiznem tenisu za leto 1975. V finalu sodeluje 12 ekip, ki so v spomladanskem delu v posameznih skupinah dosegle najboljšo uvrstitev. Po prvem delu finalnih srečanj je vrstni red naslednji: 1. — 2. mesto DS Skupne službe — VET, Hladna valjarna (12 točk), 3. OTK (8), 4. Adjustazabluming (8), 5. RTA (8), 6. Strojno vzdrževanje (8), 7. Žičarna (6), 8. Valjarna žice (2), 9. Valjarna blumingštel (2), 10. Kadrovske sektor (2), 11. Livarna (2), 12. Plavž (0).

Drugi del finala bo v soboto, 6. decembra ob 8.30 v telovadnici TVD Partizan. J. R.

O NOvem ZAKONU O PROMETU

Vabimo vas na predavanje, ki bo 27. novembra ob 19. uri v kino radio. Predaval bo Zdravko Petrič, inšpektor za notranje zadeve Ljubljana in sicer o:

- prometnih nesrečah v jeseniški občini in
- novostih v novem zakonu v prometu.

Na predavanju bodo predvajani tudi filmi iz prometne tematike.

Vabimo vse šoferje in vse ostale, katere zanima promet na cesti.

AMD Jesenice in svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu pri Sob Jesenice

ZAHVALA

Oskrbovanci in uprava socialnega zavoda dr. Franceta Berglja Jesenice se najlepše zahvaljujemo citraškemu zborčku osnovne šole Koroška Bela in njihovu glasbenemu vodju tov. Smoleju za uspešno izveden koncert narodno zabavne glasbe dne 8. novembra za oskrbovance in osebje.

Koncert je zelo uspel in si oskrbovanci takih prireditvev želijo čim več.

Oskrbovanci in uprava social. zavoda dr. F. Bergelj Jesenice

PRODAJA OPREME ZA SMUČANJE, SANKANJE IN DRSANJE

Veletrgovsko podjetje KOKRA Kranj, TOZD poslovna enota Koka Jesenice, organizira v dnevi od 20. do 23. novembra, vsak dan od 8. do 19. ure v prostorih TVD Partizan Jesenice, prodajo opreme za smučanje, sankanje in drsanje. Poleg velike izbire tovrstne opreme imajo pri izbiri smučarske opreme strokovnega svetovalca in zagotovljeno strokovno montažo okovja.

RAZSTAVA POHIŠTVA V NOVI STOLPNICI

Tako kot že nekajkrat doslej, trgovsko in proizvodno podjetje ZARJA Jesenice organizira v dnevi od 22. do 29. novembra v novo-zgrajeni členjeni stolpnici na Plavžu razstavo pohištva. Pri nakupu pohištva v času razstave podjetje nudi 5 % popust, brezplačno dostavo in po želji tudi montažo na domu.

DEŽURNE TRGOVINE V SOBOTO, 22. NOVEMBRA

JESENICE: samopostrežna trgovina Zarja (bivši železniški konzum) Titova 7
KRANJSKA GORA: PIK Belje in Živila Kranj, poslovalnica Vitranc
Dežurne trgovine so v sobotah odprte od 15. do 19. ure.

ZAHVALA

Pevskemu zboru iz Zasipa se iskreno zahvaljujem za obisk med boleznijo na mojem domu in zapete pesmi.

Dolgoletni član tega zbora Jakob Kokalj

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem tovarniški konferenci sindikata Železarne za pomoč pri nakupu ozimnice.

Aleksander Bakič martinarna

ZAHVALA

Prisrčna hvala vsem sodelavcem žičarne (1) z dne Trante-Udovč za darilo, ki sem ga prejel ob odhodu v pokoj.

Franc Zimic

ZAHVALA

Po dolgotrajni bolezni nas je za vedno zapustila naša nepozabna žena, mati, stara mama in prababica

FANI DIMITROV ROJ. ČRNOLOGAR

Iskrena zahvala zdravniškemu in strežnemu osebju jeseniške bolnišnice za trud in prizadevanje, da bi jo ohranili pri življenju. Posebna zahvala dr. Markežu, dr. Pogačniku in dr. Sajevcu, ki so ji nesebično pomagali ves čas zdravljenja. Iskrena zahvala njenim dobrim prijateljem: Zajčevi, Juhovi in Ambrožičevi iz Hrušice, ter družini Štefeti iz Kranja. Prisrčna zahvala tudi vsem darovalcem vencev in cvetja, s katerimi ste obdali njen zadnji dom.

Zahvaljujemo se Stanetu Podlesniku za poslovilne besede in pevcem za žalostinke ob odprtem grobu in vsem, ki ste jo spremili na njeni zadnji poti in z nami delili globoko žalost.

ŽALUJOČI: mož Dimiter, sin Pavle z družino, hčerke Nada, Jelica in Mirjana z družinami ter ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega strica in svaka

MAKSA KODRIČA

izrekamo zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so ga spremili v njegov zadnji dom, z nami sočustvovali, nam kakorkoli pomagali in stali ob strani v teh težkih dneh.

Posebna zahvala dr. Sajevcu za ambulantno zdravljenje, dr. Markežu in dr. Hribniku ter vsemu bolniškemu osebju internega oddelka splošne bolnišnice na Jesenicah za nego in lajšanje bolečin v njegovih poslednjih dneh.

Najtoplejša zahvala organizacijama ZB NOV in ZK krajevne skupnosti Plavž ter sostanovalcem za podarjene vence, spremstvo in ganljive besede ob odprtem grobu, kakor tudi za poslovilne besede njegovemu rojaku Srečku Šorliju.

Vsem skupaj in vsakemu posebej še enkrat najpriskrnejša hvala! Nečakinja in nečaki ter svakinje in svaki

Kaj bomo gledali v kinu

KINO RADIO

22. novembra ameriški barvni film DAKTARI ZGODBA O SKILASTEM LEVU ob 15. uri, režija Morton Andrew, v glavni vlogi Marshal Thompson

22. in 23. novembra angleški ameriški barvni film VELIKI GATSBY ob 17. in 19.30, režija Jack Clayton, v glavni vlogi Robert Redford

24. in 25. novembra ameriški barvni film NEPOZNANI ZASČITNIK ob 17. in 19. uri, režija Clint Eastwood, v glavni vlogi Verna Bloom

26. novembra ameriški barvni film NEZNANI JUNAKI ob 17. in 19. uri, režija Jose Giovanni, v glavni vlogi Lino Ventura

27. novembra ZAPRTO 28. novembra italijanski barvni film TEDEOM, režija Enzo G. Castellari, v glavni vlogi Jack Palance 29. in 30. novembra domači barvni film DR. MLADEN ob 17. in 19. uri, režija Midhat Mutapčič, v glavni vlogi Ljuba Tadić, cene vstopnicam so zvišane.

Film Dr. Mladen je film o človeku, katerega življenje je poslanica mladim, kako se ljubi svoboda, film o človeku, za katerega je pesnik zapisal: Mladen je človek, kakršni se bodo še rojevali. Dr. Mladen je film o legendarnem komandantu kozarskih partizanov, o Mladenovi poti in njegovi junaški in žrgetni smrti.

KINO PLAVŽ

22. in 23. novembra ameriški barvni film NEPOZNANI ZASČITNIK ob 18. in 20. uri

23. novembra ameriški barvni film DAKTARI ZGODBA O SKILASTEM LEVU ob 10. uri

24. in 25. novembra ameriški angleški barvni film VELIKI GATSBY ob 17.30 in 20. uri

26. novembra ZAPRTO 27. novembra domači barvni film BOMBAŠI ob 18. in 20. uri

28. novembra ameriški barvni film NEZNANI JUNAKI ob 18. in 20. uri

29. in 30. novembra domači barvni film HITLER IZ NAŠE ULICE ob 18. in 20. uri

KINO DOVJE — MOJSTRANA

22. novembra ameriški barvni film SUPER FLY ob 19.30

23. novembra italijanski francoski nemški CS barvni film OD ARDENOV DO PEKLA ob 19.30

29. novembra domači barvni film BOMBAŠI ob 19.30

KINO KRANJSKA GORA

22. novembra italijanski francoski nemški CS barvni film OD ARDENOV DO PEKLA

23. novembra domači barvni film BOMBAŠI

26. novembra ameriški barvni film NEZNANI ZASČITNIK

29. novembra ameriški angleški barvni film VELIKI GATSBY

Gledališče

PETEK, 21. novembra, ob 16. uri Tone Čufar: POLOM — delavska drama, predstava za šolski center Radovljica.

SOBOTA, 22. novembra, ob 19.30 SATIRIČNI KABARET »METLA« — Tone Fornezzi-Tof. Vstopnice dobite pri blagajni dve uri pred prireditvijo, lahko pa jih rezervirate po telefonu na št. 81-260.

OBČINSKI ODBOR ZZB NOV VABI

vse bivše kurirje kurirskih karavel G 32, G 31, G 8, G 28, G 10, G 22, G 17, G 14 in koroške kurirje K 1, transportnih karavel izpod Golice in Mežaklje ter veziste gornjega dela Gorenjske v okviru praznovanja 30-letnice osvoboditve

NA TOVARIŠKO SREČANJE

v soboto, 29. novembra, ob 10. uri v prostorih hotela Pošta na Jesenicah.

TOZD OSNOVNA ŠOLA KOROŠKA BELA JESENICE, CESTA TALCEV 2

RAZPIS PROSTIH DELOVNIH MEST

Odbor za medsebojna delovna razmerja na osnovni šoli Koroška Bela razpisuje prosta delovna mesta:

- UČITELJA RAZREDNEGA POUKA (4. razred) za določen čas od 9/12-1975 do 30/6-1976 s polnim delovnim časom. Pogoji: U;
- UČITELJA TEHNIČNEGA POUKA IN BIOLOGIJE za določen čas od 5/1-1976 do 30/6-1976 s polnim delovnim časom. Pogoji: PU ali P;
- UČITELJA MATEMATIKE za določen čas od 25/2-1976 do 30/6-1976 s polnim delovnim časom. Pogoji: PU ali P;
- VZGOJITELJICO ZA VVE na Blejski Dobravi za nedoločen čas od 4/3-1976 dalje s polnim delovnim časom. Pogoji: vzgojiteljica.

Rok prijave do zasedbe delovnih mest.

SEMINAR ZA VOZNIKE MOTORNH ČOLNOV

Brodarska sekcija sindikalnega športnega društva Elan v Begunjah organizira v dnevi od 15. do 19. decembra seminar za voznike motornih čolnov. Skladno z novim zakonom morajo imeti izpite tudi vozniki plovnih vozil s pomožnim motorjem. Udeleženci seminarja bodo prispevali po 450 dinarjev, izpiti pa bodo predvidoma 20. decembra v tovarni ELAN, kjer bodo tudi predavanja.

Interesenti za seminar voznikov motornih čolnov se lahko prijavijo najkasneje do 1. decembra pri tov. Milatoviču, ali pa pri Marički Hrovat, tel. številka 75-010.

Brodarska sekcija sindikalnega športnega društva Elan

AKADEMIJA

AKADEMIJA OB 30-LETNICI OSVOBODITVE IN DNEVU REPUBLIKE bo v soboto, 22. novembra, ob 19. uri v prostorih doma družbenih organizacij na Hrušici.

Sodeloval bo ženski pevski zbor Jesenice pod vodstvom zborovodje Milka Škobernetza z Jesenic ter recitatorji DPD Svoboda Hrušica.

Vabimo vse občane Hrušice in ostale na akademijo, ki je posvečena žrtvam fašističnega terorja ter naporom in napredku pri graditvi naše samoupravne družbe.

V nedeljo, 23. novembra, ob 19.30 pa bo igra v izvedbi dramske sekcije DPD Svobode.

Vabijo družbenopolitične organizacije Hrušica

OLIMPIJA TESNO ZA PETAMI

Jeseniškimi hokejisti preteklo sredo ni uspelo obdržati prednosti treh točk pred lanskoletnim državnim prvakom, moštvo Olimpije. V velikem derbiju, ki je privabil v ljubljansko halo Tivoli več kot 6.000 ljubiteljev hokeja, je Olimpija zasluženem premagala moštvo Jesenic z rezultatom 6:3 (0:2, 5:0, 1:1). Srečanje je bilo izredno razburljivo, dokaj kvalitetno in kar je še posebej treba poudariti, zelo športno.

Prva tretjina je prinesla veselje jeseniškim ljubiteljem hokeja, kajti igralci Jesenic, ki so nastopili brez dveh odličnih tovarišev Juga in Franca Žbontarja, pa tudi branilec Sašo Košir je igral s poškodovano nogo, so povedli z 2:0. Kazalo je, da je Olimpija povsem razbita, saj so bili napadi Ljubljancev medli in brez pravega zaključnega strela. Res je, da so domačini veliko streljali, vendar je Marjan Žbontar te poskuse uspešno ukrotil. Druga tretjina je bila pravi Waterloo jeseniškega hokeja. Ko sta Svetlin in Bahč v isti, 24. minuti, dosegla dva gola in izenačila na 2:2, je bilo očitno, da bo jeseniškim hokejistom trda predla. Kljub temu pa nihče ni mogel niti verjeti, da bodo domačini že v 29. minuti vodili s 4:2. Strelca sta, bila Kumar in Kavac. Le v pičlih petih minutah so gostje prejeli kar štiri gole. Vsekakor, da je za tak preobrat »kriva« izredna igra Olimpije, ki je v drugi tretjini zaigrala kot povsem drugo moštvo, vendar pa je prave krivice treba iskati tudi v neiznajdljivosti in nesigurni igri jeseniške obrambe. Pri tem ne gre le za branilce, gre za vse igralce, ki bi morali čim prej spravljati ploščico iz obrambne tretjine, kajti bilo je očitno, da so Ljubljanci dobili »skril«, saj so zaigrali precej ostreje in so se kot levi borili za vsako ploščico. Jeseniški hokejisti pa so pri tem delali osnovne napake, ker so nemalokrat ploščico kar sami potiskali v bližino svojih vrat, kar je bilo izredno nevarno. Prav po takšnih »akcijah« so Ljubljanci trikrat odvzeli ploščico našim branilcem, za vrati Marjana Žbontarja in dosegli tri gole.

V zadnjih dvajsetih minutah je bilo očitno, da sta se moštvi utrudili, tempo igre in zagnanost igralcev obeh taborov je splahnela, obe moštvi sta dosegli še po en zadetek in s tem končni izid.

Olimpija je na ta način zmanjšala prednost Jesenic le na eno točko in bo vsekakor letošnje državno prvenstvo ostalo še naprej zelo zanimivo. Verjetno bo o naslovu prvaka odločala že tekma med obema nasprotnikoma, ki bo 10. decembra v Podmežaklju.

Cepprav so Jeseničani nastopili oslabiljeni brez dveh odličnih igralcev in je bilo pričakovati, da jih bodo Ljubljanci na njihovem igrišču premagali, je zares škoda, da so napravili vrsto neodpustnih napak, ki so jih domačini kaznovali z goli in s prepričljivo in zasluženim zmago, ki bi bila lahko celo še izdatnejša, če ne bi vratar Jesenic Marjan Žbontar branil zelo dobro.

Gole za Jesenice so dosegli: Drago Hiti in ne Poljanšek, kot so objavili vsi časopisi in kot je zapisano v zapisniku, zatem pa še Pirih in Smolej.

ODLIČNA IGRA KRAJSKE GORE

KRAJSKA GORA : OLIMPIJA 4:9 (2:0, 0:6, 2:3)

Kljub temu, da so nas mladi hokejisti Krajske gore v letošnjem prvenstvu nekajkrat prijetno presenetili, pa je sobotna odlična igra proti državnemu prvaku Olimpiji za njih vsekakor kvaliteten vrhunec v dosedanjem poteku državnega prvenstva. Že od samega začetka so Kranjskogorci zaigrali brez trohice bojazni, čeprav so imeli pred seboj objektivno precej boljšega nasprotnika. Borili so se srčno, moško in uspeh ni izostal. Zbegani Ljubljanci so se na trenutke morali krepko braniti, vratar Albreht pa je nekajkrat izgubil živce. Kranjskogorci so v prvih dvajsetih minutah igrali zares odlično in so prek Stefana Ščapa in Janeza Fartka povedli z 2:0. Očitno je bilo, da hudega tempa, ki so ga sami diktili, ne bodo mogli držati, zlasti zaradi tega, ker so imeli proti sebi fizično precej močnejšega nasprotnika. In tako kot smo bili priče prejšnjo sredo v Ljubljani na srečanju med Olimpijo in Jesenicami »poloma« jeseniških hokejistov v drugi tretjini, se je isto zgodilo tudi v drugih dvajsetih minutah v soboto zvečer v Podmežaklju.

Mladi Kranjskogorci so sicer v drugi tretjini nadaljevali z obetavnimi in hitrimi napadi, kljub temu pa so prejeli kar šest golov in je bila tako tudi njihova (kot v sredo jeseniška) usoda zapečaten. Pri tem pa

ne gre prezreti, da so imeli Kranjskogorci zares veliko smolo. Izmed šestih zadetkov sta bila dva avtogola, pa tudi prvi gol, ki ga je dosegel Petač, je bil bolj slučajen, kot plod neke smiselne akcije. Ploščica je namreč padla na hrbet vratarju Pretnarju in ta jo je, ne da bi vedel, kar sam potisnil v mrežo.

Kljub visokemu vodstvu gostov so Kranjskogorci nadaljevali z dobro in poizrtvovalno igro. V zadnji tretjini so tako izsilili ugoden rezultat – 2:3. Posebej velja omeniti, da so v zadnji tretjini v zadnjih minutah Kranjskogorci ostali brez enega igralca in to pet minut, in niso prejeli gola, nasprotno po Kunšiču so dosegli svoj četrti gol.

Kljub porazu so mladi jeseniški upi navdušili resnične prijatelje hokejske igre. Igrali so tako, kot si jih želimo venomer gledati. Dokazali so, da je tudi Olimpijo moč »pretresti« do kosti. Treba je le igrati poizrtvovalno in se boriti za vsako ploščico, ter ne pustiti nasprotniku, da bi »normalno zadihal«. To bi bil vsekakor edini recept za jeseniške hokejiste 10. decembra, ko bodo v dvorani v Podmežaklju gostili moštvo Olimpije.

Gole za Kranjsko goro so dosegli: Š. Ščap, Fartek, Šuvak in Kunšič.

SLABA PREDSTAVA

JESENICE : SLAVIJA 6:1 (1:0, 1:0, 4:1)

Jeseniški hokejisti so povsem zasluženem premagali vevško Slavijo, vendar pa je bila igra vse preveč raztrgana, nervozna in slaba. Še zlasti so razočarali hokejisti Jesenic, ki so igrali brez prave volje.

Kakšna razlika med sobotno predstavo Kranjskogorcev in nedeljsko tekmo med Jesenicami in Slavijo! V soboto smo gledali hokejski ognjem, videli vse tisto najlepše, kar navdušuje pri tej moški in brezkompromisni igri. V nedeljo pa niti delčka. Zato ni nič čudnega, da so ljubitelji hokeja odhajali po nedeljski medli predstavi jeseniških hokejistov razočarani. Čutili so se ogoljufane, kajti igra Jesenic niti zdaleč ni spominjala na moštvo, ki je na dobri poti, da bi osvojilo naslov državnega prvaka.

Res je, da so Jeseničani tudi tokrat nastopili brez Franca Žbontarja in Juga, toda proti skromni Slaviji, ki se je v glavnem le branila, to vsekakor ni opravičilo. Čeprav so Vevčani kljub podrejeni vlogi nekajkrat zelo nevarno ogrozili gol Marjana Žbontarja. Pri vodstvu Jesenic z rezultatom 4:1 pa so kar dvakrat zadeli vratnico jeseniškega gola.

Strelci za Jesenice so bili: Pavlič, Hafner, Klemenc, M. Jan ter Sašo in Tomaž Košir.

HOKEJSKI ŠPORED

V nadaljevanju državnega prvenstva v hokeju na ledu bo v soboto, 22. novembra, na sporedu prvenstvena tekma članskih ekip Jesenic in Krajske gore. Srečanje bo v dvorani v Podmežaklju ob 18.30.

V mladinskem državnem prvenstvu pa se bo v ponedeljek, 24. novembra, ob 16. uri v dvorani v Podmežaklju začela mladinska tekma med Kranjsko goro in Jesenicami.

V sredo, 26. novembra bo na Jesenicah meddržavna prijateljska tekma med reprezentancama Jugoslavije in Romunije. Srečanje se bo pričelo ob 18.30.

Judo

GLEDALCI ZADOVOLJNI

Judoisti Maribora, Triglava iz Kranja in domača ekipa TVD Partizan Jesenice so v soboto, 15. novembra nastopili na Jesenicah v predzadnjem kolu slovenske lige.

Dvorana v TVD Partizan je bila polna, gledalci pa so bili nad prikazanimi borbami lahko zadovoljni. Videli so veliko lepih metov, predvsem pa borbo v parterju, v kateri je skoraj vse odvisno od moči tekmovalca. V prvem srečanju sta se sestali ekipi Triglava iz Kranja in Maribora. Po borbenih točkah so zmagali Kranjčani z 20:18, drugače pa je bil rezultat 3:3.

V drugem srečanju so se domači judoisti pomerili z judoisti Maribora. V prvi borbi je mladi Markizeti izgubil z Kausom v parterju z 10:0, ker je imel nerodno postavljeno roko in se je moral predati, če ne bi se lahko poškodoval. V drugi borbi je Ražman izgubil s Kraljem s 5:0. V tej borbi je naredil napako sodnik, ki je napačno ovrednotil met Jeseničana in je le-ta zato izgubil.

V tretji borbi je Bečirovič premagal Kamničarja z 10:0, v parterju in priboril prvo zmago Jeseničanom. Nato se je boril Čebulj in izgubil v parterju z 10:0 proti Blažiču. V pe-

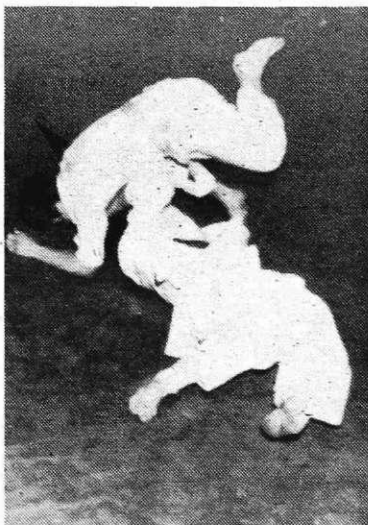
NAJBOLJŠI KEGLJAČI ŽELEZARNE

V soboto, 15. in nedeljo, 16. novembra je na kegljišču v Podmežaklju potekalo občinsko sindikalno prvenstvo v kegljanju na asfaltu, ki ga je organizirala komisija za športno rekreacijo pri občinskem svetu zveze sindikatov Jesenice. Skupaj je nastopilo 40 ekip, 29 moških in 11 ženskih. Tako v moški kot ženski konkurenci so največ uspeha imeli kegljači naše železarne, ki so osvojili vsa najvišja mesta.

Med moškimi je zmagala ekipa TOZD VET (železarne Jesenice), pred DS Skupne službe (ZJ) in Gradisom I. Med ženskami je prav tako zmagala ekipa Železarne, druga je bila ekipa Gradisa, tretja pa ekipa Stanovanjske skupnosti. J.R.

ti borbi je izgubil Ravnjak, ki ga je z lepim metom premagal Zganjar. V predzadnji borbi se je izkazal Kučina, ki je v parterju premagal Sajko. V zadnji borbi sta se domačin Dvoršak in Bičič borila neodločeno. Zmagali so Mariborčani s 4:2, po točkah 35:20. Jeseničani so se po koncu tekmovanja pritožili zaradi slabega sojenja.

V zadnjem srečanju so se domačini pomerili z drugouvrščenim Triglavom. Najprej sta nesrečno izgubila Markizeti s Canlovičem s 7:0. Ražman pa gotovo še pod vtisom sojenja iz svoje prve borbe s Kunejem s 3:0. Nato je Bečirovič premagal s 3:0 Srebrnjaka in je še vedno edini neporaženi po devetih kolih. Četrta je šel na blazine Dvoršak, ki je premagal Nežmaha s 5:0. Razlika bi bila lahko tudi tokrat višja, če tudi v tem primeru ne bi sodnik napravil napake. V peti borbi se je Jeseničan Čebulj boril z Njegovanom in zaslužen zmago s 5:0. Jeseničani so tako povedli s 13:10. Na vrsti je bila odločilna borba, v kateri je bil Kučina v odločilnih trenutkih boljši in zmagal s 5:0. Premagal je Zaplotnika in si s tem priboril dve točki Jeseničanom, ki so tako prizadejali prvi poraz ekipi Triglava. V zadnji borbi je Anderle še potrdil zmago. Efektivno je v parterju premagal Podlipnika. Jeseniški judoisti so zmagali s 5:2 in po točkah 28:10.

Domači judoisti so bili po končanem tekmovanju nagajeni z burnim aplavzom, saj so bili gledalci res lahko zadovoljni s prikazanim judom, ki so ga predstavili, pa tudi Mariborčani in Kranjčani so navdušili, saj so vse ekipe enkrat zmagale. Jeseničani so se v drugem srečanju odlikovali z borbenostjo in srčnostjo, za kar so bili poplačani z zmago. V obeh srečanjih, z Mariborom in Triglavom, so vsi domači judoisti dali vse od sebe, nekateri bolj, drugi manj uspešno. To pa nas navdaja z upanjem, da se bodo do 6. decembra, ko gostujejo v Ljubljani pri prvouvrščenih ekipi Bežigrada in zadnjouvrščenih ekipi Olimpije, še bolj pripravili na dvoboje.

DRSALNA ŠOLA

Drsalno kotlarski klub Jesenice vpišuje v začetno in nadaljevalno drsalno šolo v času december – januar. Vpisovanje v šolo bo 28. novembra od 14. ure do 15.30 na drsališču v Podmežaklju. Vpisnina je nesprenmenjena.

V DEŽJU PORAZ

V zaostali tekmi devetega kola LCRL-sever, so jeseniški rokometarji v četrtek, 13. novembra, gostovali pri ljubljanski Olimpiji. V deževnem in hladnem vremenu sta tekmo odlično sodila Bašar iz Kranja in Vidovič iz Tržiča.

Jeseničani so nastopili v naslednji postavi: Šporar B., Peternel 5, Šporar J., Šubic 2, Prešeren 6, Geršak 2, Pogačnik 2, Močnik, Korenc, Sefaj in Boldžar.

Sedemmetrovke: Jesenice 7 (4), Olimpija 3 (2). Izključitev ni bilo.

Skoraj ves del prvega polčasa so bili Jeseničani boljši. Vodili so s 3:0 in 6:2, nakar so domači izenačili na 7:7. Od tu dalje so bili domačini nekoliko boljši, vendar se je polčas končal neodločeno 10:10. Ljubljanci so v drugem polčasu zaigrali bolj čvrsto v obrambi, tako da Jeseničani prvih petnajst minut niso dosegli zadetkov. Olimpija je tedaj vodila 20:10. V drugem delu tega polčasa sta bili ekipi izenačeni, Jeseničanom je uspelo zmanjšati na 20:16, kaj več pa niso mogli. Tekmo so dobili domači igralci z 22:17.

Jeseničani so delali pretekli četrtek napake predvsem pri lovljenju žog, saj jim jih je veliko ušlo iz rok, predvsem zaradi spolzke žoge. Tako je šlo tudi veliko protinapadov po vodi. Te napake so domači igralci, predvsem v prvi polovici drugega polčasa izkoristili in povedli ter visoko vodstvo tudi obdržali.

S prikazano igro je bil trener Jeseničanov Jaroslav Bok zadovoljen in je dejal, da bi ta ekipa s trdim delom in prizadevanostjo do začetka spomladanske sezone lahko dosegla lep napredek.

SOJENJE »PO DOMAČE«

Rokometarji Jesenic so v soboto, 15. novembra, v zadnjem kolu LCRL-sever, gostovali pri ekipi Mokerca.

To, kar so počeli domači igralci v Mokercu, ne sodi na rokometno igrišče. Visoko zmago so si priborili s pretirano in namerno grobostjo, ki sta jo podpirala oba sodnika, predvsem Bernard, ki je na tej tekmi imel glavno vlogo, saj je pela samo njegova piščalka, medtem ko je piščalka sodnika Udirja prav gotovo zamrznila.

Prvi zaplet je bil že takoj na začetku tekme, saj sodnika Rakovca, ki bi moral soditi tekmo, ni bilo, zato je vskočil Bernard, niti ni bilo delegata, ki bi ga Jeseničani prav gotovo zahtevali, če bi vedeli, da bosta sodila krajska sodnika.

Igra se je pričela z vodstvom Jeseničanov z 1:0 in 2:1, nakar so domači

igralci pričeli z grobostmi. Sodnika sta nekaj časa piskala in opominjala domačine, ko pa sta uvidela, da igre ne bosta uspela umiriti, sta pustila vse toku dogajanja. Na sojenje so nedvomno vplivali tudi gledalci, ki so se odlikovali z vmesnimi klici, ki so sodbili v klavnico, ne pa na športno igrišče.

V prvem polčasu so domačini grobo zrušili Sefaja, ki so ga morali odvesti z igrišča, vendar poškodba na vso srečo ni bila tako huda, saj je v drugem polčasu nastopil. Tekma je bila tedaj prekinjena za deset minut. Nato se je poškodovan Peternel, ki so ga dvakrat zapovrstjo grobo zaustavili, tudi tedaj je bila tekma prekinjena. Prvi polčas so dobili domači z 19:9.

V drugem polčasu so Jeseničani igrali defenzivno. Žogo so podajali po sredini igrišča, dokler jim je sodnik ni odvezl zaradi zavlačevanja. Za tako igro so se Jeseničani odločili zaradi bojazni, da bi prišlo do novih poškodb. Sodnika sta v tem delu izključila nekajkrat gostujoče rokometarje, čeprav je lahko vsak povprečen poznavalec rokometna videl, da prekrška ni bilo, oziroma, da ga je naredil nasprotni igralec. Tako so Jeseničani presedeli na kazenski klopi več minut kot domači igralci, ki so res igrali skrajno nešportno.

Na koncu tekme je napravil nešportno gesto Jeseničan Sefaj, ki je brcnil žogo z igrišča. Prav gotovo ta poteza ni bila na mestu, storjena pa je bila iz jeze do sodnikov in nasprotnih igralcev. Sodnika sta Sefaja prijavila disciplinski komisiji, h kateri pa bi moral še marsikater Mokrčan, saj so le-ti ves čas tekme razpravljali s sodnikom, ki ni zapisal nobenega, ga vleklji za roke in srjajo ter podobno.

Tekmo so visoko dobili domači s 43:17.

Bilo je še nekaj nepravilnosti, tako ni bilo prve pomoči, ki bi morala biti, časomerilec je kar po svoje ustavljal uro, brez vednosti sodnika. Itd. Jeseničani so po koncu tekme napisali pritožbo, ki pa je prav gotovo odveč, saj sodnika v zapisniku nista niti omenila kakršnekoli nepravilnosti.

Odnos igralcev in gledalcev Mokerca je bil skrajno nešporten. Zato taka srečanja zahtevajo avtoritetne sodnike, ki bi s svojimi objektivnimi odločitvami preprečevali nešportne izpade.

V Mokercu so nastopili: Šporar B., Peternel 6, Prešeren 4, Šubic 4, Pogačnik 2, Šporar J. 1, Geršak, Korenc, Sefaj, Močnik in Boldžar.

Po končanem jesenskem delu prvenstva so Jeseničani med dvanajstimi ekipami na sedmem mestu z devetimi točkami. -tok

Odbojka

JESENICE : KOPER 3:0

Ekipa članic OK Jesenice v postavi: Mahnič, Baloh, Strajner, Tušar, Purger Mimi, Kati Purger, Martina Purger, Tomažič in Lukek, je v petek, 14. novembra odigrala prvenstveno tekmo osmega kola prve republiške lige z ekipo Mislinje.

V zanimivi in dinamični igri so se mlade igralke Mislinje uspešno upirale izkušenejšim domačinkam. Gostje so zelo dobro igrale v polju, medtem ko so bile domačinke boljše na mreži, grešile pa so pri izvajanju servisa. V tretjem setu je trener Jesenic preizkusil mladinke, ki so naslednji dan igrale na mladinskem turnirju. Vendar so mlade igralkke razočarale in prikazale dokaj blede igro in ta set tudi izgubile. Končni rezultat 3:1 je realni prikaz moči in znanja obeh vrst v tej tekmi.

JESENICE: MISLINJA 3:1

V nedeljo, 16. novembra pa je ekipa članic odigrala še tekmo šestega kola prve republiške lige z ekipo Kopra v telovadnici osnovne šole v Krajski gori. Jeseničanke so nastopile v naslednji postavi: Mahnič, Rabzelj, Baloh, Strajner, Tušar, Mimi Purger, Martina Purger, Tomažič in Lukek.

Igralkke Kopra so v prvem setu presenetile domače igralkke z dobro in poizrtvovalno igro, tako v polju kot tudi na mreži, saj so povedle z 11:6. Z nekaterimi menjavami igralok, so domačinke le zaigrale boljše in z nekaj res dobro pripravljenimi akcijami uspešno zaključile set v svojo korist. Koprčanke so v drugem setu popolnoma popustile, tako da so domačinke povedle s 14:1 in dobile set s 15:4. V tretjem setu pa je bila igra do polovice seta enakovredna, nakar so domačinke z boljšo igro na mreži uspešno zaključile tudi tretji set in s tem dosegle tretjo zmago v ligi. Ekipa Kopra je prijetno presenečenje v prvi republiški ligi in

ima velike možnosti, da se v njej tudi obdrži.

V sedmem kolu prve republiške lige bodo igralkke OK Jesenice v soboto, 22. novembra gostovale v Celju pri OK Gaberje.

TRETJI REPUBLIŠKI TURNIR ZA MLADINKE

V organizaciji OK Jesenic in soorganizatorjev SSD Kovinar in OK Partizan Zirovnica, se je v soboto odvijal na Jesenicah, Zirovnici in Krajski gori tretji oziroma zadnji republiški turnir za mladinke, ki je dal končnega zmagovalca oziroma prvaka za leto 1975. Odbojkarski delavci naše občine so turnir organizirali res odlično, saj ni bilo niti ene pripombe nad organizacijo.

Nastopilo je 12 ekip iz vse Slovenije. Ekipe so bile razdeljene v tri skupine.

Končna uvrstitev od 1. do 6. mesta:

1. Fužinar, 2. Maribor, 3. Branik, 4. Krka, 5. Jesenice, 6. Mislinja itd.

Z drugim mestom na tem turnirju je ekipa Maribora postala tudi skupni končni zmagovalac pri mladinkah za leto 1975.

Skupna uvrstitev:

1. Maribor, 2. Jesenice, 3.–4. Kamnik, 3.–4. Mislinja itd.

V skupni uvrstitvi so mlade igralkke OK Jesenice zasedle odlično drugo mesto. Imele so priložnost poseči tudi po najvišjem naslovu, vendar so prav na domačem »terenu« pokazale zelo spremenljivo igro. Vendar jim moramo kljub vsemu čestitati za osvojeno drugo mesto v skupni uvrstitvi.

Pokrovitelj turnirja je bil koordinacijski svet ZSMS železarne Jesenice, katerega predstavniki so ob razglasitvi podelili prvim trem ekipam lične pokale in stalno spremljali borbe ekip v vseh telovadnicah. Mislim, da je tako sodelovanje mladine edino pravilna pot tudi za naprej. ACO